Prireditve ob dnevu vstaje

JESENICE

V počastitev dneva vstaje bo v ponedeljek tradicionalni pohod borcev, mladine in drugih občanov, ki so ga imenovali Dobimo se na Stolu. Pripravljata ga krajevni odbor ZZB NOV Javornik — Koroška Bela in DPD Svoboda iz tega kraja. Udeleženci pohoda bodo šli na Stol čez Javorniški rovt, Potoško planino in iz Završnice prek Zelenice.

Ob 10. uri bo na Stolu spominska svečanost, posvečena borcem Cankarjevega bataljona. Slavnostni govor bo imel Ivan Tušar, učenci osnovne šole s Koroške Bele pa bodo pripravili krajši kulturni program.

Pokrovitelj pohoda je Trgovsko podjetje Murka iz Lesc, ki bo udeležencem razdelilo posebne spominske trakove. Računajo, da bo 22. julija odšlo na Stol prek 200 občanov.

KRANJ

Osrednja prireditev ob dnevu vstaje v kranjski občini bo v nedeljo. V Komatevri nad Jezerskim se bodo ob 11. uri srečali borci in aktivisti. Še posebno so na srečanje vabljeni koroški partizani, ki so se borili pod zastavo Koroškega in od avgusta 1944. dalje Zahodnokoroškega odreda. Hkrati bodo v nedeljo v Komatevri odprli prenovljeno partizansko bolnico Krtina.

Pokroviteljstvo nad slavjem je prevzel Zdravstveni dom Kranj.

V bližino prireditvenega prostora se je moč pripeljati z osebnim avtomobilom.

RADOVLJICA

Krajevni organizaciji ZZB NOV Podnart in Otoče pripravljata 22. julija izlet v Dražgoše. Udeleženci se bodo zbrali ob 9. uri pred kulturnim domom v Podnartu. Izlet bodo popestrili s tovariškim srečanjem borcev, mladine in drugih občanov na Podblici.

Na Mlaki pri Radovljici pa bo v nedeljo, 21. julija, ob 14. uri srečanje vezistov in drugih borcev članov krajevne organizacije ZZB NOV Radovljica.

ŠKOFJA LOKA

Združenje borcev NOV Gorenja vas pripravlja v nedeljo, 21. julija, tradicionalni partizanski tabor na Javorču na Žirovskem vrhu. Slavje se bo pričelo ob 14. uri. Dostop je mogoč z osebnimi avtomobili. Iz Gorenje vasi bo vozil tudi avtobus. Izpred zadružnega doma bo odpeljal ob 13., 14. in 15. uri.

Ob 15. uri, prav tako 21. julija, pa se bo v Železnikih začelo srečanje zamejskih Slovencev.

TRŽIČ

Krajevna skupnost in družbenopolitične organizacije Jelendol — dolina in občine Tržič pripravljajo ob krajevnem prazniku in dnevu vstaje proslavo ob 30. obletnici prvih volitev narodne oblasti okrožja Kranj v Puterhofu. Proslava, ki bo popestrena s tovariškim srečanjem, bo v nedeljo, 21. julija, ob 15. uri v Jelendolu. Slavnostni govornik bo Bogdan Osolnik, ki je bil tedaj sekretar pokrajinskega komiteja za Gorenjsko. Na kraj prireditve bo iz Tržiča vozil poseben avtobus.

Leto XXVII. Številka 56

Ustanovitelji: obč. konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka in Tržič — Izdaja ČP Gorenjski tisk Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič — Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

Kranj, petek, 19. 7. 1974
Cena: 1 din

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

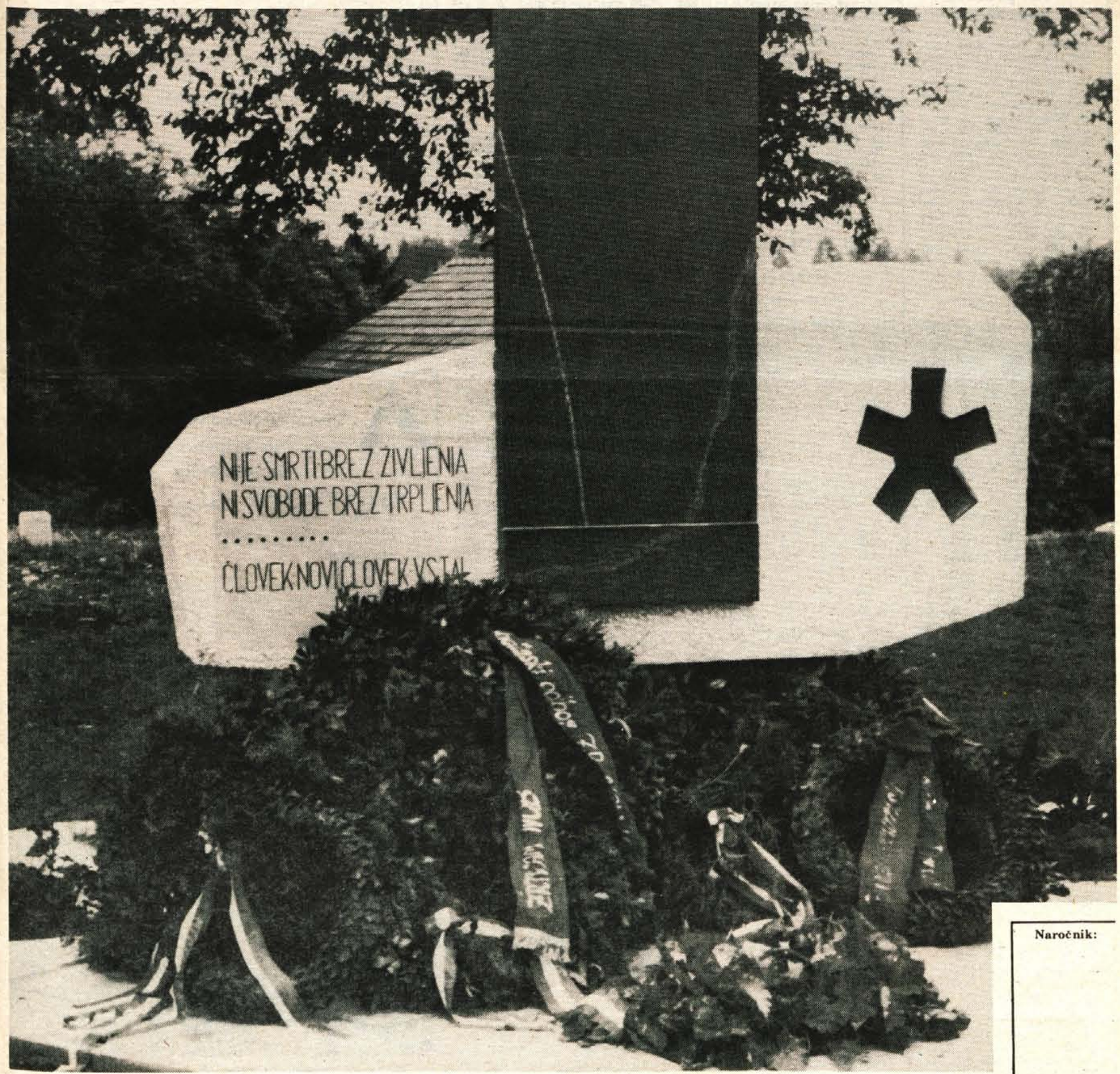

Naročnik:

22. julij — dan vstaje slovenskega ljudstva

GS XXIV. MEDNARODNI GORENJSKI SEJEM OD 9. DO 19. AVGUSTA GS

Združitev v zdravstvu

Vseh devet skupnosti zdravstvenega varstva in skupnosti zdravstvenega zavarovanja v Sloveniji je dalo pristanek za sklenitev samoupravnega sporazuma za združevanje sredstev. Z zbranim denarjem bodo dogradili klinični center v Ljubljani, mariborsko bolnišnico, pomagali zdravstveno najbolj zaostalim krajem v republiki, začeli graditi medicinsko fakulteto in dogradili onkološki inštitut. Sporazum je še toliko bolj pomemben, ker so se skupnosti za združitev sredstev sporazumele kljub velikim krajevnim potrebam.

Naložbe LB

Ljubljanska banka je iz združenih sredstev, namenjenih za financiranje naložb na manj razvitih področjih odobrila 26,52 milijona dinarjev. Podružnice pa bodo ta znesek podvojile. Na manj razvitih področjih bodo tako lahko uresničili naložbe v vrednosti skoraj 90 milijonov dinarjev.

Čas prinaša podražitev

Leta 1980 bodo domače rafinerije nafte predelovale, kot je pričakovati na podlagi stvarnih ocen, okrog 24 milijonov ton surove nafte. Jugoslavija namerava razviti tudi močno petrokemično industrijo. Vsega načrtovanega pa ne bo mogoče doseči brez rentabilnega transportnega sredstva — naftovoda. Graditi naj bi ga začeli že v bližnji prihodnosti. Sprva so računali, da bo jugoslovanski naftovod dolg 729 kilometrov, veljal 6 milijard dinarjev, sedaj pa se je predračun povečal že na 7,5 milijarde dinarjev. Podražitev je nastala zaradi višje cene jekla. Ker se ta surovina vsak dan draži, z gradnjo ne kaže odlašati.

Podpora Makariosovi vladi

Jugoslovanska vlada po diplomatski poti nadaljuje z izmenjavo mnenj z neuvrščenimi in drugimi prijateljskimi deželami v zvezi z oboroženim napadom in tujo intervencijo, katere namen je bil strmoglaviti zakonito vlado republike Ciper in predsednika Makariosa. Jugoslovanska vlada je naročila svoji misiji pri OZN, naj v celoti podpre vlado in predsednika Cipra v boju za obrambo svobode in ozemeljske nedotakljivosti dežele.

Žetev presega pričakovanja

Dosedanja žetev v Slavoniji in Baranji presega pričakovanja. V družbenem sektorju znaša poprečni pridelek na do sedaj požetih poljih poprečno 56 metrskih stotov na hektar. Če bo vreme še naprej tako ugodno, bo letošnja žetev najbogatejša doslej v Jugoslaviji.

44.000 mladincev na delovnih akcijah

V teh dneh so v Beogradu podpisali družbeni dogovor o mladinskih delovnih akcijah v Srbiji. V njem so se predstavniki CK ZKS, RK SZDL, Zveze sindikatov, RO ZZB NOV, RK ZMS, republiške gospodarske zbornice, izobraževalne skupnosti, kulturne skupnosti in skupnosti za zaposlovanje sporazumeli, da bodo pripravili delo za 44.000 mladincev, ki bodo delali na lokalnih in republiških mladinskih akcijah.

Priprave na kongres ZSMJ

Devetega kongresa ZSMJ se bo udeležilo okrog 950 delegatov, izvoljenih v občinskih organizacijah ZM in univerzitetnih organizacijah Zveze mladine ter zveze študentov. Delegate bodo volili tako, da bo zajeta dejanska narodnostna, socialna in starostna sestava mladine Jugoslavije in njena dejavnost v družbenih in delovnih organizacijah. Med delegati bo najmanj tretjina mladih delavcev.

Priznanja ob občinskem prazniku

Na zadnji seji skupščine občine Radovljica je bilo sklenjeno, da prejmejo letošnja občinska priznanja: **Alojz Kos,** predsednik občinske podružnice Društva upokojencev Radovljica in komisije za stanovanjske potrebe upokojencev. V obrazložitvi je rečeno, da si je zelo prizadeval za rešitev stanovanjskih problemov upokojencev, kot predsednik komisije za zadeve borcev pa je veliko prispeval, da se je rešilo kar največ problemov borcev v občini, velik delež pa ima tudi pri razvoju ostalih družbenopolitičnih organizacij v občini.

Jakob Eržen prejme občinsko priznanje za več kot desetletno ustvarjalno delo na področju turizma v občini in na Gorenjskem sploh. Evropsko znani turistični kamp Šobec je plod njegovega prizadevanja in truda.

Pavla Tadina je tretja letošnja nagrajenka občine Radovljica. Priznanje prejme za aktivno delo na področju vzgoje in izobraževanja.

Javna priznanja pa prejmeta letos tovarna **Vezenine Bled** in pa trgovsko podjetje **Murka Lesce.**

Priznanja bodo podelili na svečani seji skupščine občine Radovljica 2. avgusta.

Železniki v prazničnem vzdušju

Poročali smo že, da bodo Železniki v nedeljo, 21. julija, prizorišče III. srečanja z zamejskimi Slovenci iz Italije. Udeležbo na tej veliki manifestaciji bratstva, prijateljstva in solidarnosti do rojakov je napovedalo več kot 550 gostov. Organizatorji, predstavniki skupščine občine Škofja Loka, domača KS in družbenopolitične ter gospodarske organizacije, so se na prireditev skrbno pripravili. Uvodnim pozdravnim govorom bo ob 16. uri sledil pester kulturni program, v kasnejšem zabavnem delu sporeda pa sodelujejo napovedovalca Milanka Bavcon in Borut Mencinger, humorist Tone Fornezzi-Tof, pevca Marjana Deržaj in Braco Koren ter morda tudi Janko Ropret, ki trenutno nosi vojaško suknjo.

Predvideno je, da bodo 12 avtobusov z zamejci najprej sprejeli v Škofji Loki. Med nekajurnim postankom naj bi si prišleki ogledali staro srednjeveško mesto in se seznanili z njegovo zgodovino. Kot smo zvedeli, jih Ločani s predsednikom občinske skupščine Tonetom Polajnarjem na čelu nameravajo pričakati pred ploščadjo skupščinske stavbe, pod veličastnim spomenikom hlapca Jerneja, mojstrovino kiparja samouka Petra Jovanoviča. I. G.

Sestanki po privatnih sobah

Družbenopolitične organizacije v Lancovem so se znašle v položaju, da se morajo sestanki odvijati v privatnih sobah ali kar v gostilni. Tako stanje traja že kar nekaj časa, vendar pa prebivalce Lancovega zato ne žuli nič manj. Že večkrat so vprašanje o svojih prostorih postavili na zborih volivcev, zdaj pa so se obrnili naravnost na skupščino občine Radovljica.

Kmalu po vojni so namreč v Lancovem s prostovoljnim delom, tako kot mnogokje drugod, zgradili zadružni dom v želji, da bodo tam prostori družbenopolitičnih organizacij kraja, prostor za kulturno udejstvovanje in podobno. V njem je gostovala tudi tamkajšnja kmetijska zadruga. Ko pa se je le-ta priključila radovljiški kmetijski zadrugi, je v upravljanje in kot kaže tudi v last radovljiške KZ prešel tudi lancovski zadružni dom. Prej je bilo v domu le hišniško stanovanje, zdaj pa se je dom spremenil kar v stanovanjski blok, saj je trenutno v njem kar šest stanovanj, prostora, kjer bi lahko bili sestanki družbenopolitičnih organizacij Lancovega, pa nobenega. Sestajanje po privatnih stanovanjih ali v gostilnah vsekakor za Lancovčane ni sprejemljiva rešitev, zato se sprašujejo, ali bodo morale družbenopolitične organizacije pri njih prenehati obstajati. Že dva prostora v zadružnem domu bi trenutno stanje vsekakor močno popravila.

Skupščina občine je Lancovčanom obljubila pomoč. Z lastniki stavbe se bo treba pogovoriti in zadevo rešiti prek stanovanjske skupnosti. Z malo dobre volje se bo zadeva morda uredila, prav pa seveda ni, da prebivalci, ki so zadružni dom zgradili, nimajo od njega ničesar. L. M.

Mladinci iz La Ciotata v Kranju

Mladince iz mesta La Ciotat v Franciji, ki je pobrateno s Kranjem, je v sredo dopoldne sprejel predsednik kranjske občinske skupščine Tone Volčič. Seznanil jih je z razvojem kranjskega gospodarstva, šolstva in s kulturnim in športnim življenjem. Zatem jih je povabil na ogled mesta in kulturnih znamenitosti.

Mladinci iz Francije, ki so v Kranj prispeli v torek in bodo v gorenjski metropoli ostali do 5. avgusta, si bodo ogledali tudi Ljubljano, Škofjo Loko, Bled, Bohinj in še nekatere druge kraje na Gorenjskem. S predstavniki mladinskih aktivov na terenu, v delovnih organizacijah in šolah se bodo pogovarjali o delu mladinskih organizacij. Skupaj si bodo ogledali tudi več športnih in kulturnih prireditev. -lb

Nov prehod v Ratečah

Zaradi zastarelosti stavbe na mejnem prehodu v Ratečah, zaradi razmeroma ozkega prometnega grla na tem delu ter ne nazadnje tudi zaradi vse večjega blagovnega prometa se je Zvezna carinska uprava odločila povsem adaptirati objekt, obenem pa temeljito obnoviti in razširiti cesto. Investitor rekonstrukcije ceste ob mejnem prehodu je republiški Cestni sklad, cesto pa bo popravljalo Cestno podjetje Kranj. Vrednost samega objekta je od 300 do 400 milijonov S dinarjev.

Vsa leta do sedaj so uslužbenci jeseniške Carinarnice in mejne milice delali v neprimernih delovnih razmerah, saj objekt nima pokritih prostorov za carinjenje in pregled potnikov, obenem pa tudi nima ustreznih skladiščnih prostorov.

Prav v teh dneh so sklenili pogodbe z izvajalci del na objektu. Predvidevajo, da bodo objekt zgradili in rekonstruirali 300 do 400 metrov ceste — dvostezne v vsako smer — do letošnje jeseni.

Obenem pa računajo, da bodo s poznejšo rekonstrukcijo ceste od Rateč do Kranjske gore možnosti za večji tovorni promet, seveda, če bodo tudi na italijanski strani cesto primerno razširili. Ob novem objektu bosta tako carinska služba kot služba mejne milice lahko opravljali carinjenje tovornega prometa.

D. Sedej

Škofja Loka

V sredo se je sestala komisija za idejno politično delo pri OK ZMS Škofja Loka. Na seji so člani komisije razpravljali o predlogu statuta ZM Slovenije in o predlogu resolucije, ki jo bodo mladi sprejeli na oktobrskem kongresu Zveze mladine. Govorili so tudi o poteku javne razprave o kongresnih dokumentih v škofjeloški občini. -lb

Industrijski kombinat PLANIKA · KRANJ

PONOVNO RAZPISUJE NASLEDNJA UČNA MESTA

za TOZD tovarne obutve v Kranju:

mehanik	1 mesto
vodovodni inštalater	2 mesti
čevljar	2 mesti
šivalka zg. delov obutve	13 mest
navlačilec zg. delov obutve	5 mest

Šolanje traja 17 oziroma 14 mesecev. Pogoje za sprejem izpolnjujejo učenci s 6 razredi osnovne šole, ki so dokončali obveznost osnovnega šolanja. Kandidati morajo prošnji za sprejem v uk priložiti še:
— zadnje šolsko spričevalo,
— izpisek iz matične knjige rojenih.

Prošnje sprejema kadrovski oddelek do 3. avgusta 1974.

Kmetijska zadruga Škofja Loka

objavlja prosta delovna mesta

1. **analitika**
2. **KV mlekarja**
3. **več NK delavcev za mlekarno in poslovalnico Trata**

Za navedena delovna mesta se poleg splošnih pogojev zahteva: **pod 1.:** višja strokovna izobrazba ekonomske smeri ali srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri z več let ustrezne prakse; **pod 2.:** poklicna mlekarska šola.

Nastop dela je možen takoj ali po dogovoru.

Pismene prijave z navedbo dosedanjih zaposlitev in dokazili o strokovnosti sprejema kadrovska služba Kmetijske zadruge Škofja Loka do 31. julija 1974.

Cestno podjetje v Kranju

razpisuje štipendije za naslednje šole:

gradbena tehnična šola	**2 štipendiji**
gradbena tehnična šola — geodezija	**1 štipendija**
ekonomska srednja šola	**1 štipendija**
upravno administrativna šola	**1 štipendija**
dvoletna administrativna šola	**1 štipendija**
avtomehanik	**dve učni mesti**

Interesenti za štipendije naj vložijo pismene prošnje za dodelitev štipendije Cestnemu podjetju v Kranju, Jezerska c. 20. Prošnjam naj priložijo potrdilo o vpisu za šolanje na ustrezni šoli in potrdilo o premoženjskem stanju za sebe in za svojce. Rok za vlaganje prošenj je 5. avgust 1974.

Prejšnjo soboto, 13. julija, so se na Visokem v Poljanski dolini zbrali člani novega, sredi prejšnjega meseca ustanovljenega Društva invalidov Škofja Loka, med katerimi je bilo tudi veliko težje prizadetih oseb. Tovrstna srečanja in izleti namreč sodijo v reden program dejavnosti društva, ki v svojih vrstah združuje prek 200 občanov z raznimi fizičnimi okvarami. Predsednica upravnega odbora Poldka Blažič pravi, da bodo največ pozornosti posvečali zaščiti pravic invalidov, ki navzlic temeljitim spremembam na bolje vendarle še marsikje, zlasti v posameznih podjetjih, niso deležni zadostne podpore in razumevanja. Nadalje je poudarila pomembno vlogo kluba pri rehabilitaciji in resocializaciji ljudi, pri razvijanju kulturnih in športnih dejavnosti, pri moralni in materialni podpori tistih, ki so zaradi bolezni, poškodb ali starosti priklenjeni k posteljam itd. O stanju v društvu, do nedavna podružnice MDI za Gorenjsko, pa je povedala, da si je končno zagotovilo stalni delovni prostor, da vztrajno širi krog podpornikov (domače gospodarske organizacije so seveda v večini), čeprav še zmeraj ni »izplavalo« iz kronične finančne stiske. Na sliki: škofjeloški invalidi pred vhodom v visoški dvorec, nekdanjo posest pisatelja Ivana Tavčarja. — Foto: I. Guzelj

Srečanje vezistov

Pripravljalni odbor pri področnem odboru vezistov NOV pripravlja tovariško srečanje vezistov NOV iz vseh gorenjskih občin v Radovljici 21. julija 1974 ob 14. uri.

Tovariško srečanje vezistov bo na prostoru partizanske domačije Vinka Berca, borca vezista. Tu se bodo zbrali vezisti NOV in v tovariškem pogovoru preživeli prijetni nedeljski popoldan. Obenem bodo skupaj z mestno organizacijo ZZB NOV Radovljica proslavili tudi dan vstaje slovenskega naroda.

Udeležencem tega tovariškega srečanja bo igrala domača godba, postregli pa jim bodo tudi s partizanskim golažem. Vsi udeleženci bodo dobili spominsko značko srečanja, lahko pa si bodo nabavili tudi prvo knjigo spominov kurirjev in vezistov z naslovom Kliče glavni štab, obenem pa se bodo vpisali v seznam vezistov NOV, katerega vodi odbor sekcije vezistov NOV v Ljubljani. Dohod do prostora z vozilom je levo od savskega mostu pod Radovljico, peš pa po stezi navzdol od železniške postaje Radovljica.

Na srečanje so vabljeni vsi vezisti NOV, ki prebivajo na Gorenjskem, kakor tudi oni, ki so sodelovali kot vezisti v času NOB v partizanskih enotah NOV na Gorenjskem in danes stanujejo drugod, ter člani odbora sekcije vezistov NOV Slovenije, da se s svojimi člani družine udeležijo tega prvega tovariškega srečanja na Gorenjskem.

Pripravljalni odbor

Delavski univerzi mesto v TIS

Na gradu Borl pri Ptuju je bila v ponedeljek razširjena seja sveta zveze delavskih univerz Slovenije. Na njej so govorili o uresničevanju resolucije kongresov ZKJ in ZKS.

Menili so, da si delavska univerza kljub temu, da ji je v zadnjem času priznana veliko bolj pomembna vloga in s tem v zvezi tudi nove naloge, še ni priborila svojega mesta v sistemu šolskega izobraževanja oziroma še vedno ni rešeno vprašanje njenega financiranja. Zato si morajo delavske univerze pomagati s komercialnimi cenami, s tem pa že delajo razliko med tistimi, ki se želijo izobraževati. Šolnine namreč niso majhne in če ni razumevanja v delovni organizaciji, izredni študent težko nosi tolikšne stroške. Tak način financiranja nosi v sebi enega od vzrokov socialnega razlikovanja, čeprav je borba proti takšnim pojavom ena od važnih nalog delavskih univerz. Delavec, ki sam plačuje šolnino, tudi dvakrat prispeva za izobraževanje. Prvič od osebnega dohodka, drugič pa delavski univerzi.

Delavske univerze bodo morale najti ustrezno mesto v temeljnih izobraževalnih skupnostih. Udeleženci posvetovanja so poudarili, da so bile te misli in zahteve že večkrat izrečene, vendar se le počasi uresničujejo.

Dogovorili so se tudi, da bo proslava v počastitev 15-letnice delavskih univerz jeseni v Kranju. Takrat bodo tudi podelili priznanja delavskih univerz. -lb

Savske elektrarne TOZD HE Moste pri Žirovnici

proda:
40 demontiranih cevi tlačnega cevovoda,

premer 1 m, dolžine po 8 m, debelina pločevine 8 mm

Licitacija bo v torek, 23. julija 1974, ob 8. uri na sedežu TOZD HE Moste pri Žirovnici.

Osnova za delo so stališča ZKS, ZSS in ZMS

Kranjska DU je za uspešno organizacijo družbenega izobraževanja prejela listino združenja klubov samoupravljavcev Jugoslavije

Delavska univerza v Kranju je v preteklem šolskem letu imela prek 1500 slušateljev, ki so obiskovali oddelke osnovne, srednjih, višjih in visokih šol. Pripravila je tudi veliko tečajev, seminarjev in predavanj ter drugih oblik izobraževanja za še približno 1500 občanov in delovnih ljudi. Redno imajo zaposlenih 9 pedagoških delavcev, katerim pri delu pomaga 150 zunanjih sodelavcev.

Za prihodnje leto predvidevajo, da bodo imeli že več kot 2000 rednih slušateljev. Posebno pozornost kanijo posvetiti izobraževanju na delovnem mestu, ki ga zahteva nova tehnologija. Prednost bodo dali poklicnemu izobraževanju ozkih profilov.

Ko so lani v Kranju podpisali družbeni dogovor o kadrovski politiki, se je kolektiv delavske univerze pod vodstvom direktorja Anteja Marjančića odločil, da spodbudi začetek skupnih prizadevanj za njegovo uresničevanje in hkrati s tem tudi dokaže pomen in vlogo ustanove. Dogovor namreč močno povečuje obveznosti delovnih organizacij za izobraževanje delavcev. S tem pa se krepi tudi vloga delavske univerze, ki izobraževanje odraslih organizira.

Kot je povedal direktor Ante Marjančić so se maja in junija pogovarjali s predstavniki vseh delovnih organizacij v kranjski občini. Na podlagi teh pogovorov bodo do začetka šolskega leta izvedli enoten program izobraževanja delavcev. Iz njega bo razvidno, kaj bo morala opraviti delavska univerza, katere naloge bodo izpolnile delovne in družbenopolitične organizacije in za kaj naj bi poskrbeli s skupnimi močmi. S tem bodo skušali uveljaviti enoten sistem šolanja za vse delavce, ki se želijo izobraževati ob delu. To pa je ena važnih zahtev družbenega dogovora. Merila namreč večkrat niti v eni delovni organizaciji niso za vse delavce enaka, še večje pa so razlike med različnimi podjetji.

Pri gradnji novega socialističnega samoupravnega sistema, v katerem je vsak proizvajalec tudi upravljavec, postaja vse bolj pomembno družbeno izobraževanje delavcev. Delavska univerza je ledino pri šolanju samoupravljavcev zaorala že pred leti. V zadnjem času pa se je te vrste izobraževanje toliko razmahnilo, da se je kolektiv lani odločil ustanoviti poseben oddelek za družbeno izobraževanje. Le-ta je v sodelovanju z delovnimi in družbenopolitičnimi organizacijami pripravil več političnih šol, seminarjev in predavanj. V njih je dal poudarka spoznavanju delavcev z novo ustavo in njenemu uresničevanju, stališčem kongresov ZKS in ZKJ in aktualnim gospodarskim in političnim dogodkom pri nas in v svetu.

Za uspešno delo, ki je sad prizadevanj celotnega kolektiva in zunanjih sodelavcev, je delavska univerza iz Kranja ob dnevu samoupravljavcev prejela listino združenja klubov samoupravljavcev Jugoslavije. Listino so podelili 80 delovnim organizacijam in posameznikom iz vse države.

O družbenem izobraževanju oziroma o njegovih ciljih pa je Ante Marjančić dejal: **»Osnova za programiranje družbenega izobraževanja so stališča CK ZKS, republiškega sveta ZSS in zveze mladine v zvezi z usposabljanjem delovnih ljudi za sodelovanje v samoupravnih socialističnih procesih. Še naprej bomo spodbujali in organizirali predvsem tiste oblike izobraževanja, ki se bodo v določenem času izkazale za najbolj pomembne. Letos so bili naši napori usmerjeni predvsem v seznanjanje delovnih ljudi z novo ustavo in njenim uresničevanjem, izvajanju sklepov kongresov ZKJ in ZKS ter pripravam na kongresa ZM in sindikatov.«**

Kakšen pa je program družbenopolitičnega izobraževanja?

V sodelovanju z zvezo komunistov bodo pripravili politično šolo za člane ZK, razna predavanja po aktivih, seminarje za kandidate in nove člane v ZK, seminarje za vodstva organizacij ZK, seminarje za aktive komunistov neposrednih proizvajalcev in marksistične krožke.

Za sindikalne delavce pa imajo v načrtu začetno in nadaljevalno politično šolo, več seminarjev za vodstva sindikalnih organizacij, seminarje za usposabljanje delavske kontrole ter razna predavanja.

Posebno pozornost pa posvečajo izobraževanju mladine. Poleg predavanj šole za življenje bodo pripravili jeseni predavanje v specializiranih mladinskih organizacijah, pomagali bodo v pripravah na kongres in organizirali več seminarjev. Že avgusta pa bo steklo delo v poletni mladinski politični šoli.

Poleg izobraževalnih oblik, ki jih pripravljajo v sodelovanju z ZK, mladino in sindikati, pa imajo v načrtu tudi odprte javne tribune o različnih družbenih vprašanjih, razprave v klubih in druge oblike uposabljanja, za katere se bodo delovni ljudje zanimali. Skupaj so letos programirali 4600 izobraževalnih ur usposabljanja samoupravljavcev.

L. Bogataj

Nova ambulanta

Podjetja GG Bled, LIP Bled in Tovarna čipk in vezenin na Bledu so z Zdravstvenim domom Jesenice podpisala pogodbo o ustanovitvi posebne obratne ambulante. Uredili jo bodo v dosedanjem zdravstvenem domu na Bledu. Ambulanto bodo uredili, da bodo razbremenili zdravstvene delavce v blejskem zdravstvenem domu, hkrati pa povečali zdravstveno skrb za 1600 delavcev v omenjenih blejskih kolektivih.

ljubljanska banka

Morda niste vedeli

Dnevno lahko dvignete s hranilno knjižico Ljubljanske banke — podružnice Kranj 3000 din pri vseh poštah v Sloveniji in vseh poslovnih bankah v Jugoslaviji

Enote banke
poslujejo za stranke:

vsak dan od 6.30 do 12. ure,
ob sredah od 6.30 do 16.30
ob sobotah zaprto

Poslovna enota hranilnica
v Kranju (pred »Globusom«)
vsak dan od 7. do 18. ure
ob sobotah od 7. do 11. ure

Denar dvigajte z osebno izkaznico

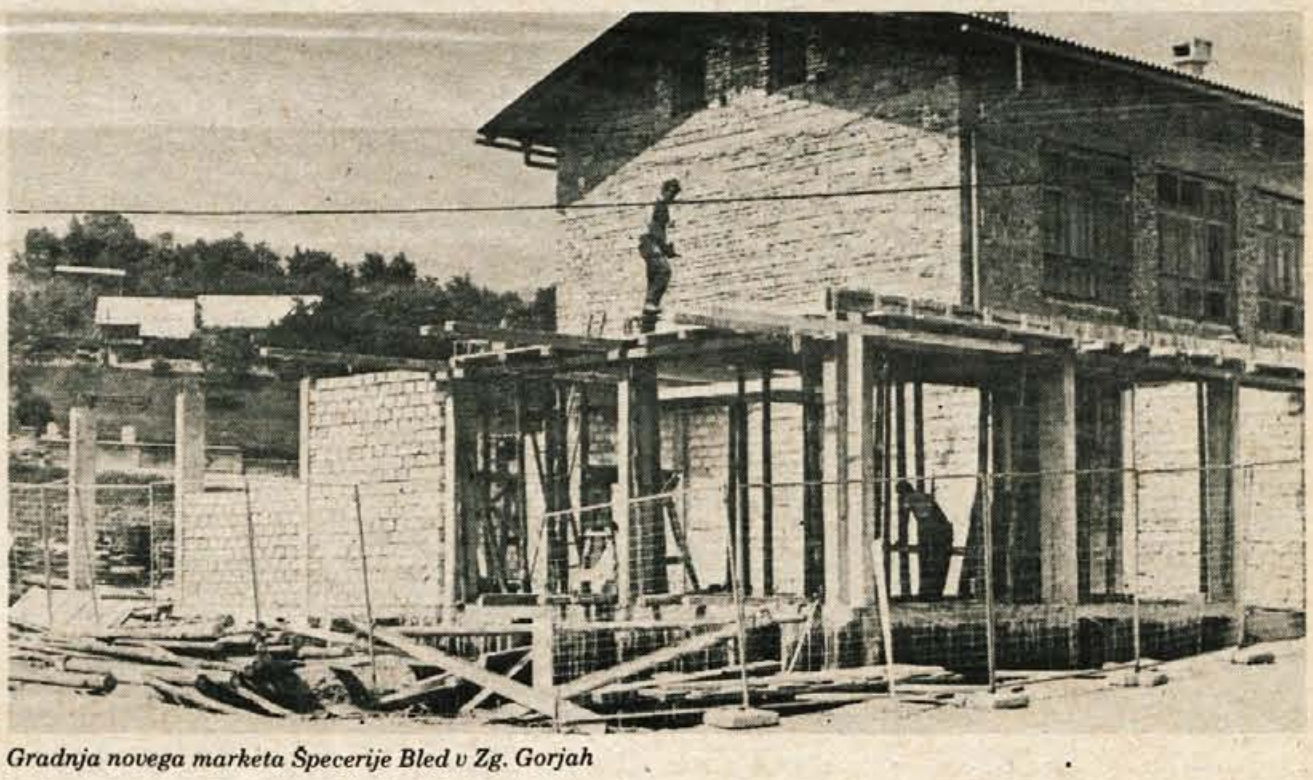

Gradnja novega marketa Specerije Bled v Zg. Gorjah

Sodobna prodaja v centrih in na podeželju

Veletrgovina Specerija Bled sodi s svojimi klasičnimi in modernimi trgovinami, gostinskimi obrati in s predelovalnicami med največja tovrstna podjetja na Gorenjskem, po opremljenosti klavnice in predelovalnice mesa pa bi enako težko našli tudi v Sloveniji.

Zdaj so že tretje leto v novih prostorih, ki pa ob vselitvi še niso bili do konca urejeni. Že tako moderno klavnico želi Specerija dopolniti še s pakirnico, vendar pa so do sedaj čakali na moderne pakirne stroje. Z njimi bodo lahko meso pakirali po vakuum sistemu, ki zagotavlja daljšo trajnost mesnih izdelkov in ne nazadnje tudi lažji prevoz do trgovin. V kratkem pa se bodo lotili tudi povečanja skladišč, tako da se bodo sedanji prostori povečali kar za 40 odstotkov. Nova skladišča bodo namenjena predvsem prodaji na veliko, dela v njih pa bodo skoraj izključno mehanizirana. Paletizacijo — prevoz z viličarji sicer veletrgovina Specerija že ima v manjšem obsegu, v novih skladiščih pa bo fizično delo skladiščnih delavcev res zmanjšano kar se da.

Niso pa to edine novosti Specerije Bled. Tristočlanski kolektiv večinoma mlajših delavcev se zaveda, da je potrebno vzporedno z modernizacijo prodaje širiti tudi trgovsko mrežo, in sicer ne le v večjih centrih pač pa tudi v manjših krajih na podeželju. Prav sedaj raste v Zg. Gorjah nova samopostrežna trgovina, ki bo skupaj z urejeno okolico nared do konca tega leta. Sodoben trgovski lokal v centru Zg. Gorij ne bo le pridobitev za prebivalce tega kraja, pač pa tudi za obiskovalce Zatrnika. Delovna skupnost Specerije Bled se lahko pohvali z izredno dobrim sodelovanjem s krajevnimi skupnostmi v občini, saj skušajo vedno skupaj najti najboljšo rešitev za krajevne probleme tako v zvezi s preskrbo prebivalstva kot tudi drugače. Če je treba pomagati pri asfaltiranju ceste, se tudi za to najde kak dinar, kot se je to zgodilo v Sr. Dobravi, Ljubnem, Lancovem in drugod.

Izredno so v Speceriji Bled zadovoljni s sodelovanjem tovarne Verig v Lescah in pa Krajevne skupnosti Lesce. Pred štirimi meseci je namreč veletrgovina Specerija odprla v Lescah moderen market z bifejem. Kako potrebna je bila taka trgovina v Lescah, potrjuje sedaj izreden promet, ki so ga imeli v tem času. Trgovina je v lepem okolju v delavskem naselju, v katerega se je lepo vključila. Pot do tega marketa najdejo zdaj v poletni sezoni tudi turisti predvsem s Šobca.

Ko smo že pri turizmu, je prav, če omenimo še načrte Specerije Bled ob izgradnji trgovsko turističnega centra na Bledu. Turistična trgovina, kot ji lahko rečemo, je na Bledu namreč bolj slabo razvita, kar takšnemu evropskemu turističnemu centru kot je Bled vsekakor ni v prid. Specerija Bled je glavni pobudnik in projektant izgradnje novega centra na prostoru med hotelom Lovec in Trst. Idejni načrti bodo nared že do spomladi, pri izgradnji trgovsko turističnega centra v velikosti kakih 2500 kvadratnih metrov pa bi poleg Specerije Bled sodelovale še druge trgovske organizacije.

Kolektiv veletrgovine Specerija Bled čestita vsem prebivalcem Bleda h krajevnemu prazniku in k dnevu vstaje.

Največ pozornosti uresničevanju delegatskega sistema

Marjan Vrabec je bil spomladi izvoljen za predsednika zveze sindikatov v Radovljici. Kljub odgovorni funkciji pa je še naprej zaposlen v Iskri Otoče kot vodja splošnega sektorja.

Rojen je bil pred štiridesetimi leti v Žireh. 1960. leta se je po končanem šolanju zaposlil v kranjski Iskri. Dve leti pozneje ga najdemo v posebni ekipi, ki je imela nalogo organizirati delo in proizvodnjo v novi tovarni Iskre v Novem mestu. V družbenopolitično delo se je vključil že kot dijak, prelomnico na tem področju pa mu pomeni prihod v Novo mesto. Tam je takoj sprejel naloge v sindikalni organizaciji, SZDL in v ZK, katere član je od 1959. leta. Posebno se je zavzel za delo v sindikatih in je bil dve leti tajnik občinskega sindikalnega sveta. Tudi po prihodu v Radovljico je z delom v občinskih, krajevnih in tovarniških družbenopolitičnih organizacijah nadaljeval. Zaradi nenehne aktivnosti in zavzetosti za reševanje problemov delovnih ljudi so ga izvolili za predsednika zveze sindikatov za prihodnja štiri leta.

»Nova ustava je pred sindikat postavila vrsto novih nalog in jim dala tudi večji pomen,« je začel svoje pripovedovanje o delu sindikatov v radovljiški občini. »Ena najvažnejših bo nedvomno uresničevanje in izpopolnjevanje delegatskega sistema. Menimo, da je treba delegate najprej seznaniti z njihovo vlogo in dolžnostmi ter z vprašanji, o katerih bodo odločali. Zato smo zanje pripravili posebne seminarje, na katerih jih bomo seznanili z gospodarskim in s političnim razvojem občine, regije in republike. En seminar je že bil, drugega pa pripravljamo za jesen. Takšni seminarji naj bi postali stalna oblika izobraževanja delegatov.

Veliko dela nas še v poletnem času čaka pri organizaciji razprav o območnem sporazumevanju in dogovarjanju o dohodkih in osebnih dohodkih ter splošni in skupni porabi.«

»Kako v vaši občini poteka povezovanje gospodarstva?«

»Gospodarstvo je v naši občini zelo razdrobljeno. Imamo več manjših industrijskih obratov, ki pa se že bolj ali manj uspešno povezujejo z večjimi v občini in zunaj nje. Počasnejši pa je proces povezovanja v turizmu, ki je še bolj razdrobljeno kot industrija. Sindikati skupaj z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami povezovanje podpiramo. Seveda pa je pri tem treba upoštevati interese delovnih ljudi v temeljnih organizacijah, ki se združujejo.«

»So temeljne organizacije že povsod zaživele?«

»Ustanovljene so bile v vseh delovnih organizacijah, vendar bi težko trdil, da delovni ljudje povsod že lahko odločajo o dohodku in delitvi. Zato menim, da smo sindikati med prvimi poklicani, da ustvarimo pogoje za resnično odločanje delavcev na vseh ravneh.«

»V občini pripravljate nov referendum o uvedbi samoprispevka za gradnjo šol in vrtcev. Kaj lahko poveste o pripravah?«

»Zbiranje samoprispevka, ki ga je potrdil referendum leta 1968, se z novim letom izteka, šole pa ne bodo v celoti dograjene. Pri vseh, razen v Lipnici, ni telovadnic. Šola brez telovadnice pa ni dograjena. Zgraditi pa bo treba tudi šolo v Begunjah. Vzrokov, da je denarja zmanjkalo, je več, največ »krivde« pa lahko pripišemo skokovitemu naraščanju cen. Delegati skupščine so že dali pristanek za organizacijo javnih razprav. Začele naj bi se septembra. Občani naj bi razpravljali o predlogu in oblikovanju gradbenega programa, ki mora biti čim bolj konkreten in kar se da realen, da ga bo z zbranim denarjem tudi mogoče uresničiti.«

L. Bogataj

Kdo je kriv?

Tako se sprašujejo v krajevni skupnosti Boh. Bistrica, pa Hoteli Bohinj in enako tudi delegati obeh zborov skupščine občine Radovljica in še marsikdo, ne nazadnje pa turisti, ki so namenjeni v Bohinj.

Dela na rekonstrukciji ceste Bled—Bohinj na odseku Soteska so se namreč pred približno mesecem dni ustavila. Na tem delu so delavci SGP Sava Jesenice postavili oporni zid, ki pa se je kdo ve zaradi česa na enem delu pomaknil iz svoje lege za okoli 15 centimetrov. Republiška inšpekcija je zahtevala, da se z delom preneha, opravili so tudi ustrezne meritve zemljišča, vendar pa rezultati skupščini občine Radovljica za sedaj niso znani, niti ni znano, kdo je krivec, da zid ne stoji kot bi moral. Republiška inšpekcija je nadalje ugotovila, da investitor Republiška skupnost za ceste ni imela za to rekonstrukcijo lokacijskega in gradbenega dovoljenja, pač pa so dela tekla pod oznako vzdrževanje ceste. Menda je tak način izvajanja manjših rekonstrukcij običajen, čeprav ni v skladu z zakonskimi predpisi. Tokrat pa se je zaradi opornega zidu zataknilo in vse kaže, da bo s tako prakso treba prenehati. Vsekakor dela sedaj stoje, ker investitor in izvajalec čakata na potrebna dovoljenja. Škodo pa trpi predvsem bohinjski turizem, v nevarnosti pa je tudi železniška proga, nad katero se dviga omajani oporni zid. Železnica je zato uvedla dežurno službo, ki bi lahko pravočasno opozorila na nevarnost, saj ni rečeno, da se zid pod pritiskom zemlje ne bi mogel zrušiti na tire. Ne nazadnje pa se zaradi čakanja na dovoljenja za nadaljevanje gradnje topijo tudi sredstva, ki jih je republiška skupnost za ceste namenila za obnovo tega odseka.

Krajevna skupnost Boh. Bistrica in pa Hoteli Bohinj so zato naslovili na skupščino občine Radovljica vprašanje, kaj je zdaj s cesto v Soteski. Zaradi prekratkega roka, potrebnega za izčrpen odgovor, so se delegati na skupščini morali zadovoljiti le z delnim pojasnilom. Sklenili pa so zahtevati od izvajalcev in investitorja rekonstrukcije pismeni odgovor in ugotovitev krivca za takšno stanje. Obenem so zahtevali, naj bi investitor rekonstrukcije cest v bodoče poskrbel za vsa potrebna dovoljenja, ne pa da se zaradi želje po hitrejši in cenejši rekonstrukciji iz vsega tega izcimijo le za vse skupaj posebej pa za bohinjski turizem boleče izkušnje in posledice.

L. M.

Peko največji izvoznik

Ob ocenjevanju zunanjetrgovinske dejavnost gospodarstva v Tržiču ugotavljajo, da še je lanska dejavnost na tem področju v primerjavi z letom 1972 povečala za 46 odstotkov. Lansko slabo razmerje med izvozom in uvozom (slednjega je bilo precej več) se utegne letos popraviti v korist izvoza. Žal so zunanjetrgovinski dosežki najmanjše gorenjske občine še vedno odvisni predvsem od uspehov Peka, ker dejavnost druge največje organizacije združenega dela v Tržiču, Bombažne predilnice in tkalnice, slabi. Prezreti ne gre uspehov, ki jih pri izvozu dosega Trio. Tržič ostaja tako pri izvozu kot izvozu še naprej povezan predvsem z deželami tako imenovanega »konvertibilnega« področja.

Lanska vrednost izvoza je dosegla 9,548.592 ameriških dolarjev, kar je za 34 odstotkov več kot leta 1972. Na konvertibilnem področju je bilo doseženih skoraj 70 odstotkov te vrednosti. Letošnji izvoz naj bi se povečal za kar 81 odstotkov, vendar predvsem zaradi povečane izvozne aktivnosti Peka. Izvoz na konvertibilno področje se bo letos po predvidevanjih Tržičanov zmanjšal. Planirana vrednost letošnjega izvoza znaša 17,332.000 ameriških dolarjev. Dosegli naj bi jih predvsem Peko, Bombažna predilnica in tkalnica, Tovarna kos, Pilarna, Trio in Kompas. Žal vnaprejšnje planiranje izvoza ni vedno zanesljivo. To se je izkazalo lani, ko so nekatere organizacije združenega dela dosegle pri izvozu manjše uspehe od planiranih, nekatere pa nepričakovano večje.

Pri načrtovanju uvoza so Tržičani planirali, da se bo izenačil z izvozom. Vendar cilj ni bil uresničen, saj je vrednost uvoza vseeno večja od vrednosti izvoza. Razlika bo letos sicer manjša, saj bi se uvoz povečal le za 19 odstotkov v primerjavi z lanskim letom, ko se je povečal za več kot 50 odstotkov. Delež uvoza opreme se manjša, povečuje pa vrednost uvoza surovin in reprodukcijskega materiala.

J. Košnjek

Nov Park hotel na Bledu

Maja letos je minilo dve leti, ko je centralni delavski svet podjetja Viator Ljubljana sklenil, da se na Bledu zgradi nov Park hotel. Vendar se je uresničitev tega sklepa zaradi potrebnih posojil in nekaterih sprememb tedanjega projekta zavlekla. Letos, kot nam je povedal direktor temeljne organizacije združenega dela hoteli Viator na Bledu Silvo Jordan, pa se bo začelo. Oktobra, po končani turistični sezoni, nameravajo začeti rušiti sedanji Park hotel, do konca januarja 1976 pa naj bi na istem mestu že stal nov in sodoben ter večji Park hotel.

Po programu in predračunu, ki so ga večinoma že obravnavali in potrdili delavci v vseh 14 temeljnih organizacijah združenega dela podjetja Viator, bo gradnja novega hotela veljala nekaj nad 137 milijonov novih dinarjev. Novi hotel bo imel 246 sob s 440 ležišči, 1337 sedežev, zimski bazen, savno ter druge prostore. Razen tega je v hotelu predvidena turistična agencija, frizerski salon in večja prodajalna.

»Da lahko začnemo z rušenjem sedanjega hotela in z gradnjo novega, moramo po programu sami zagotoviti nekaj nad 27,5 milijona novih dinarjev. Razumljivo je, da naš 250-članski kolektiv v temeljni organizaciji združenega dela tolikšnega zalogaja sam ne zmore. Zato bi morali ta znesek zbrati skupaj z ostalimi temeljnimi organizacijami združenega dela. Na vseh dosedanjih razpravah je program naletel na enotno podporo in zato ni bojazni, da lastnih sredstev ne bi zagotovili. Preostali znesek nekaj nad 110 milijonov novih dinarjev pa upamo, da bomo dobili kot posojilo od banke. Prepričan sem, da bomo vsa omenjena finančna vprašanja uredili do jeseni, in da bomo oktobra lahko začeli uresničevati program,« pravi direktor Viatorjevih hotelov na Bledu **Silvo Jordan.**

»Kaj pa drugi programi?«

»Na kraju, kjer je bila nekdaj Evropa, naj bi v prihodnje stal nov objekt z apartmaji. Načrti so gotovi, vendar trenutno ne kaže, da bi lahko kaj kmalu začeli graditi. Najprej je treba zgraditi Park hotel. Ko bomo obnovili nekdanjo Evropo, pa je predvidena tudi ureditev Triglava. Sicer pa je težko ta hip govoriti o kakšnih konkretnih načrtih za prihodnje. Po eni strani smo tik pred veliko in pomembno investicijo, po drugi strani pa se srečujemo s precej neugodnimi rezultati v letošnjih prvih mesecih. Podobno kot drugi gostinski in turistični delavci smo tudi v naši enoti do konca maja zabeležili precej slabši rezultat kot lani ta čas. Število gostov (na račun domačih) je sicer nekaj večje kot lani, uspeh pa slabši. Močno so se namreč povečali stroški poslovanja. Upam, da bo glavna turistična sezona oziroma drugo polletje boljše.«

A. Žalar

25 let

Mercator

Gorenjci!

Bliža se čas, ko bo v Kranju letni Gorenjski sejem, na katerem bo sodeloval tudi

Mercator, ki letos praznuje 25-letnico svojega obstoja.

Svoj razstavni prostor bo imel Mercator v hali C.

Na svidenje pri Mercatorju v hali C.

OZD Industrija bombažnih izdelkov Kranj

I. **razpisuje in objavlja prosta delovna mesta:**

1. **predilskega mojstra**
2. **strojepiske**
3. **vratarja**

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:
pod 1.: tekstilna srednja šola s prakso
pod 2.: dvoletna ali srednja administrativna šola
pod 3.: končana osnovna šola in odslužen vojaški rok

II. **razpisuje štipendije:**

1 za študij na fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo
1 za študij na strojni fakulteti
1 za študij na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo (oddelek za tekstilno tehnologijo)
3 za študij na srednji tekstilni šoli, in sicer:
1 za predilsko smer
2 za tkalsko smer

III. **sprejme v uk:**

2 vajenca ključavničarske stroke

Prijave sprejema kadrovska služba 15 dni po objavi. Zaželen je osebni stik s kandidati, kjer bodo dobili podrobnejše informacije.

PROMETNO HOTELSKO TURISTIČNO PODJETJE VIATOR LJUBLJANA

VIATOR

TOZD Jesenice

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

I. **v potniškem prometu:**
1. **VOZNIKA AVTOBUSA za progo Podbrezje—Jesenice**
2. **VOZNIKA AVTOBUSA za progo Lipnica—Jesenice**

II. **v delavniških obratih:**

3. **KOVINOSTRUGARJA za servis osebnih vozil**
4. **SKLADIŠČNIKA rezervnih delov in avtomateriala**

III. **na žičnici Španov vrh**

5. **VODJE OBRATA žičnice Španov vrh**
6. **STROJNIKA žičnice Španov vrh**
7. **VODJE GOSTIŠČA žičnice Španov vrh**

IV. **v hotelu Špik v Gozd Martuljku:**

8. **KUHINJSKEGA BLAGAJNIKA**
9. **KUHINJSKE POMOČNICE (za čas letne sezone)**

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:
pod 1. in 2.: KV delavec prometne stroke, kategorije D, s stanovanjem v Podbrezjah ali Lipnici, oz. v neposredni bližini,
pod. 3.: KV kovinostrugar, praksa zaželena,
pod 4.: KV prodajalec kovinske stroke ali KV avtomehanik,
pod 5.: tehnik strojne ali elektro stroke oz. VK ali KV delavec kovinske ali elektro stroke,
pod 6.: KV delavec kovinske ali elektro stroke,
pod 7.: KV ali PK gostinski delavec z nekaj prakse v vodenju manjšega gostišča. Samsko stanovanje je zagotovljeno v objektu gostišča,
pod 8.: KV delavec gostinske stroke,
pod 9.: priučena gostinska delavka.

Kandidati za objavljena prosta delovna mesta naj pošljejo pismene vloge s kratkim opisom dosedanjih zaposlitev v 10 dneh na naslov: Viator Ljubljana, TOZD Jesenice, Titova 67.

Bomo obdelovalni zemlji preklicali smrtno obsodbo?

Slovensko kmetijstvo zgubi vsako leto zaradi urbanizacije 2000 hektarjev dobre zemlje

Če bomo še naprej s tako naglico jemali kmetijstvu zemljo, bomo ostali čez 150 let brez njiv in verjetno brez — hrane! — Kmetijstvo kranjske občine je med letoma 1960 in 1970 zgubilo 477 hektarjev najboljše zemlje — Kje najti denar za melioracije in usposobitev hribovskih in opuščenih zemljišč?

V vsakodnevni, stopnjujoči se bojazni, da utegne ostati človeštvo brez hrane in se zaradi večkrat malomarnih in nekontroliranih posegov človeka lahko poruši naravno ravnotežje, se veča pomembnost kmetijskega prostora. Ne le v svetu, kjer je postala marsikje kmetijska zemlja nedotakljiva svetinja in narodov neprecenljivi zaklad, temveč tudi pri nas. Mogoče smo pozno (a še ne prepozno) spoznali, da je kar preveč hektarjev dobre ali najboljše zemlje zginilo pod stanovanjskimi naselji, cestami, tovarnami ali pa so sredi najbolj rodovitnih polj zazevale gramoznice, asfaltne in betonske baze itd. Danes (žal) tudi spoznavamo, da sta na poljih in travnikih, ki jih človeška roka zaradi številnih vzrokov ne varuje in obdeluje več, razbohotila največkrat nekoristni in nekvalitetni gozd in grmovje. Ob spominu na čase, ko smo menili, da smo s kmetijsko zemljo še neznansko bogati in da je nekontrolirano zmanjševanje kmečkega prebivalstva in kmetijskih površin znamenje naprednosti in razvitosti (dežele z visokim odstotkom kmečkega prebivalstva so po navadi manj razvite), se pogosto spomnimo zlatega pravila prednikov. Okrog sebe se ozrimo in videli bomo! Večina naselij in objektov je grajenih na manj koristni ali celo nerodovitni zemlji, ob robu gozdov (preprečevanje širjenja gozda), čeprav je bilo takrat kmetijskih površin neprimerno več. Od takrat do danes so se družbene in gospodarske razmere in zahteve spremenile, vendar včasih resnično ravnamo z zemljo tako, kot da ne bi bila vredna počenega groša! Vsaj v letih nazaj se nismo dovolj zavedali, da rabi zemlja proizvodnji hrane. V svojo škodo smo pozabljali, da kmetijske površine vključno z gozdovi vzdržujejo in oblikujejo kulturnost krajine, ki dobiva rekreacijsko in turistično obeležje ter varujejo naše okolje pred poplavami, erozijami itd. Zaradi razvoja in urbanizacije se kmetijske površine nujno zmanjšujejo tako v svetu kot pri nas in temu oporekati je zmotno. Vendar se sleherna družba trudi, da deagrarizacijo nadomesti z večjo storilnostjo dela, tehnizacijo in modernizacijo proizvodnje ter ukrepi, da dobra in najboljša zemlja ostane in da dáje, kolikor v danih razmerah lahko dati more.

NA DNU EVROPSKE LESTVICE

Slovenija je pretežno hribovita in gorata dežela. Le šestina površine naše republike je v ravninskem in dolinskem svetu. Gostota prebivalstva je velika, saj živi povprečno na kvadratnem kilometru skoraj 500 ljudi. Enako gostoto dosegata na primer Belgija in Nizozemska. Kmetijske zemlje je v Sloveniji 45,1 odstotka, od tega obdelovalne 32,1 odstotka. Z gozdom je porasle 48,8 odstotka Slovenije, nerodovitne zemlje pa je 6,1 odstotka.

Po vojni se je slovenski kmetijski prostor zelo skrčil, in sicer najbolj na račun njiv, vinogradov in pašnikov. Ornih površin je na primer vsako leto za 0,8 odstotka manj. Pri zmanjševanju njiv, vinogradov in pašnikov največ pridobiva gozd. Leta 1938 je imela Slovenija 830.000 hektarjev gozdov, lani pa 989.000 hektarjev ali 19 odstotkov več. Tako pride na Slovenca na osnovi lanskih podatkov le 15 arov njiv in vrtov, 22 arov travnikov, 56 arov gozda in 7 arov nerodovitne zemlje. Le pri travnikih smo Slovenci nad jugoslovanskim in evropskim povprečjem, povsod drugod pa smo pri dnu »kmetijske« lestvice.

Koliko kmetijske zemlje v Sloveniji pravzaprav imamo? Za nazornejšo primerjavo navajamo v oklepajih podatke za leto 1948.

Njiv in vrtov je 269.088 hektarjev (289.000), sadovnjakov 36.164 hektarjev (22.000), vinogradov 20.585 hektarjev (26.000), travnikov 323.646 hektarjev (254.000), skupne obdelovalne zemlje 649.483 hektarjev (591.000), pašnikov 261.472 hektarjev (428.000!), gozda 988.754 hektarjev (830.000) in vseh kmetijskih zemljišč 913.310 hektarjev. Leta 1948 jih je bilo še 1,063.000 hektarjev. Nerodovitne zemlje je bilo lani 123.336 hektarjev, leta 1948 pa 132.000 hektarjev.

Z urbanizacijo »odvzamemo« letno slovenskemu kmetijstvu okrog 2000 hektarjev zemlje, v večini njiv in vrtov ter delno pašnikov. Če bomo s tako prakso nadaljevali, bo ostala Slovenija leta 2024 brez njiv! Sicer pa strokovnjaki s tega področja ugotavljajo, da bomo imeli leta 1990 še 785.000 hektarjev kmetijskih površin (lani 913.310 hektarjev) oziroma 580.000 hektarjev obdelovalne zemlje (lani 649.483 hektarjev). Če kmetijstvu ne bi vzeli ničesar več, bo imel Slovenec konec tega stoletja le še 13 arov orne zemlje in 15 arov travnikov ali skupaj 28 arov obdelovalne zemlje. Lani jo je imel 37 arov! Na svetovni lestvici bomo torej zdrknili še niže. Razkosavanje zemljišč, predvsem zaradi urbanizacije in gradnje prometnih žil, dosega najvišjo stopnjo v ravninskih območjih. Naselja (brez komunikacij) že »pokrivajo« 77.000 hektarjev predvsem ravninske zemlje. Dinamika »odtujevanja« zemlje v ta namen je zadnje čase katastrofalna. Samo s širjenjem mest zgubimo letno 0,1 odstotka slovenskih kmetijskih zemljišč, ob upoštevanju samo ravninskih predelov pa naraste odstotek na 0,8! Zaradi že začetih ali načrtovanih gradenj industrije, skladišč, cest, letališč in drugih infrastrukturnih objektov se utegne odstotek povečati.

MELIORACIJE BODO NUJNE

Odkrito priznajmo, da popolnih načrtov za boljše izkoriščanje kmetijske zemlje nimamo! Ni nam jasno, kako bomo in kdo bo obdeloval hribovsko zemljo, od koder je veliko ljudi že odšlo. Prav tako ne vemo, če bomo uspeli zadržati obseg sedanjih kmetijskih površin v ravnini in z melioracijami dobili nove hektarje obdelovalne zemlje. V Sloveniji terja osuševanje 149.000 hektarjev kmetijskih površin, namakanje pa 110.000 hektarjev, ki leže neizkoriščeni. Melioracijske ukrepe uresničujemo počasi in s temi ukrepi še zdaleč ne nadomestimo površin, ki jih letno zgubljamo. Osušiti nam je uspelo le 8400 hektarjev! Z melioracijami bomo morali pridobiti več kot zgubimo! Družba mora najti debelo milijardo dinarjev (novih) za načrtovane melioracije. Sama kmetijska panoga tega denarja ni sposobna zbrati.

Kljub temu se bo deficit pri samoprehranjevanju Slovencev in Jugoslovanov povečeval. Izračuni za Slovenijo temelje na predvidevanjih, da se sedanja raven prehranjevanja ne bo spremenila, da bo imela republika dobrih 2,100.000 prebivalcev in da bo letno »prihrumela« k nam tudi precejšnja reka turistov. V idealnih razmerah (polna izkoriščenost sedanjih kmetijskih površin in uresničene melioracije) bomo Slovenci sami proizvedli le 31 odstotkov potrebne moke, 90 odstotkov zelenjave in stročnic, 84 odstotkov potrebnega govejega mesa, 71 odstotkov svinjskega mesa, 93 odstotkov jajc in le 12 odstotkov potrebnih rastlinskih maščob. Le mleka, krompirja in perutnine bomo imeli dovolj. Jugoslovanska prehranjevalna bilanca utegne biti nekoliko boljša, vendar napovedi mednarodne kmetijske organizacije FAO, da bodo razvite dežele doživljale v naslednjem desetletju pri prehrani prave katastrofe, ne smemo prezreti. Poziv velja razvitim deželam! Kmetijstva ne kaže načrtovati le za naše potrebe, temveč tudi za potrebe manj razvitih dežel in njih prebivalce!

V DESETIH LETIH OB 477 HEKTARJEV NAJBOLJŠE ZEMLJE

Preselimo se v razmere kranjske občine.

Konec lanskega leta smo imeli 41.157 hektarjev kmetijske zemlje, in sicer 7355 hektarjev njiv in vrtov, 4826 hektarjev travnikov, 1136 hektarjev sadovnjakov, 2708 hektarjev pašnikov in 25.132 hektarjev gozdov. Med 1960. in 1970. letom smo za zmeraj »odvzeli« kmetijski proizvodnji 477 hektarjev najdragocenejših površin! Nadaljujmo tako in naslednja dva rodova bosta ugotovila, da je obdelovalnih površin komaj par tisoč hektarjev. To se utegne zgoditi že prej. Hitra avto cesta, stanovanjska gradnja, industrijski objekti na Sorškem polju ter še marsikaj podobnega bodo obdelovalne površine še zmanjšali. Desetletje, ki se mu bližamo, je kaj lahko za kmetijsko zemljo usodnejše. Takrat najverjetneje ne bomo imeli pravice in niti razlogov govoriti, da je kmetijstvo pomembna gospodarska panoga, saj preživi neposredno 9 odstotkov občanov in proizvede dovolj mleka, mesa in krompirja. Tudi blesteč podatek, da je zemlja v kranjski občini najbolj kvalitetna in najbolj obdelana in da potrošimo na hektarju obdelovalne zemlje več kot 800 kilogramov umetnih gnojil (evropski vrh), ne bo več toliko veljal!

Na srečo si lahko veliko obetamo od 1334 hektarjev zamočvirjene in komaj uporabne ter rodovitne zemlje, potrebne hidromelioracij, ter 1000 hektarjev za komasacije predvidene zemlje.

Kje so ta področja.

Projekt I. obravnava melioracije na 354 hektarjih v okolici Kokrice, Mlake, Tenetiš, Gorič in Golnika ter komasacijo, ki bi po načrtu zajela 420 hektarjev. Projekt II. govori o melioraciji 200 hektarjev zemlje na Kokrici, Srakovljah, Tatincu, Hrašah, Spodnji Beli, Žabljah in Čadovljah. Za komasacije na tem področju je predvidenih 244 hektarjev. Projekt III. posega na žabniško področje in načrtuje melioracije na 380 hektarjih in komasacije na enaki površini. Projekti so bili izdelani leta 1961 in stroški za omenjena dela (32.252.200 dinarjev) niso realni. Hidromelioracija potokov Reka, Pšata in Doblič na Cerkljanskem je projekt IV. in je za zdaj le še idejni osnutek. Komasacije bi kazalo izvesti na zemljiščih, kjer bo tekla nova cesta Ljubljana—Kranj in v okolici Predoselj ter Suhe. Stroški komasacij ne bodo majhni, zato uresničitev teh zamisli ne moremo pričakovati v dveh ali treh letih, temveč v daljšem obdobju. Razen kmetijske zemljiške skupnosti, ki bo dobila sredstva ob spremembah namembnosti kmetijskih in gozdnih zemljišč, bo morala »primakniti« k stroškom melioracij tudi vodna skupnost ter kmetje, ki ob tem ne smejo ostati neprizadeti!

Največ kmetijskih zemljišč v kranjski občini je v 3. bonitetnem razredu, sledijo pa četrti, drugi in peti razred. V prvem bonitetnem razredu je še komaj dober odstotek kmetijskih zemljišč v kranjski občini. Računati moramo, da bomo letno zgubili zaradi zasebne stanovanjske in blokovne gradnje 11,5 hektarja kmetijske zemlje. Seveda ob predvidevanjih, da bo na hektarju zraslo 200 stanovanj v blokih in 150 stanovanjskih hiš na 7,5 hektarja. Vsaka parcela pa ne sme meriti več kot 500 kvadratnih metrov.

KAJ NAM BODO OČITALI ZANAMCI?

Številke, ki jih navajamo, so res le številke, vendar ne brez vsebine in pomena. Če ne bi bile tako porazne, v Sloveniji ne bi tako odločno posegli na najbolj občutljivo področje sleherne družbe — zemljiško politiko. Sprejeli smo zakon, osnovali kmetijsko zemljiške skupnosti, delegati občinskih skupščin pa s precejšnjo enotnostjo sprejemajo odloke o prispevkih ob spremembi namembnosti kmetijskih in gozdnih površin. Jemati kmetijstvu (z njegovim soglasjem) slabša zemljišča in obdržati boljša in najboljša v prvotni rabi, je cilj posegov v zemljiško politiko. Pisali smo o razmerah v kranjski občini, ker menimo, da so podatki najbolj zanimivi. Za odtujen hektar kmetijske zemlje lahko plačamo lastniku visoko odškodnino, ne moremo jo pa plačati narodnemu gospodarstvu, saj je ta zemlja za vedno izgubljena. Resnično orjemo na tem področju ledino. Vemo, kam nas lahko pripelje razmetavanje kmetijske zemlje. Sestavek naj ne izzveni kot nasprotovanje vsakemu poseganju v kmetijsko zemljo. Prav nasprotno. Pomaga naj, da se bo zemlji spremenila namembnost v korist celotne družbe, načrtno in pretehtano, upoštevajoč interese družbe in ljudi, ki jim je hektar njiv ali travnikov kruh. Ne pa v nekoga škodo in drugega trenutno korist. Ne vem, je dejal eden od delegatov na zadnjem zasedanju kranjske skupščine, kaj bo, če se najbolj črnoglede napovedi o izgubljanju kmetijske zemlje uresničijo in kaj bodo porekli zanamci, oropani najosnovnejših virov za življenje. . . .

Pripravil: J. Košnjek

So kmetijskozemljiške skupnosti, sorazmerno visoki prispevki ob spremembi namembnosti kmetijske zemlje in prodirajoča zavest, da smo precej najboljše zemlje že vzeli kmetijstvu ter zmanjšali prehrambeno osnovo, zadostno jamstvo, da na teh poljih ne bodo zrasle tovarne, skladišča, stolpnice? — Foto: F. Perdan

Obolelo drevje v Češnjevku pod stalnim nadzorstvom strokovnjakov

6. julija nam je Gozdno gospodarstvo Kranj poslalo pojasnilo k prvemu in drugemu članku objavljenima sredi prejšnjega meseca pod naslovom »Kakó zastrupiš gozd«, v katerih pišemo o domnevnih vzrokih in posledicah skrivnostne bolezni, ki napada drevje okrog naselja Češnjevek. Pojasnilo se zlasti nanaša na ukrepe možnih krivcev, Kranjskih opekarn. Strokovnjaki GG namreč poudarjajo, da uprava KO v svojem dopisu z dne 14. marca izčrpneje odgovarja le na tri zastavljena vprašanja, vendar tudi ti podatki terjajo preverjanje v praksi. Zadnji dve vprašanji, ki sta brškone bistveno važni (analiza emisije fluora in natančen sestav uporabljane ilovice ter slika njene heterogenosti), pa ostajata neosvetljeni.

Kljub neštetim dejstvom, pravijo pri GG, kranjski gozdarji v minulih dveh, treh mesecih niso držali rok križem. Da bi vsaj delno omilili kvarne procese zaradi pojava sekundarnih škodljivcev, redno odkazujejo posek močno prizadetih dreves, medtem ko temeljite foliarne raziskave, ki jih je mogoče opravljati samo poleti, pravkar tečejo. Obenem so izrazili prepričanje, da je razlog obstoječega stanja gozdov pri Češnjevku zagotovo dim oziroma plini iz tamkajšnjega obrata Kranjskih opekarn. Škodo bržkone še povečujejo specifične lokalne klimatske razmere, o katerih prav tako ni nobenih podatkov. Izvedenci GG nadalje menijo, naj bi se tudi opekarne lotile temeljitejših preučevanj nastale situacije. Morale bi zagotoviti plačilo dosedanje škode, saj so lastniki materialno precej prizadeti. Inženirji predlagajo občinski skupščini in upravnim organom komune, da imenuje posebno komisijo, sestavljeno iz uradnega cenilca ter iz predstavnikov Kranjskih opekarn, Gozdnega gospodarstva, kmetov, krajevne skupnosti Cerklje in zemljiške skupnosti Kranj, ki bo edina lahko objektivno ovrednotila položaj.

Pobuda je torej dana, treba je samo še napraviti načrt učinkovite akcije z dvema ciljema: poiskati in nevtralizirati povzročitelja umiranja dreves ter določiti pravično odškodnino zanje. Doslej sta obe strani, GG in KO, izrazili pripravljenost za sodelovanje in za čim hitrejšo rešitev zapleta, zato ne kaže odlašati.

I. G.

Cesta JLA 6/I nebotičnik

PROJEKTIVNO PODJETJE KRANJ

Izdeluje načrte za vse vrste visokih in nizkih gradenj. Razpolaga z načrti tipskih projektov stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij.

TEMELJNA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST

SVET ZA OTROŠKO VARSTVO RADOVLJICA

razpisuje

na podlagi 42. in 85. člena Zakona o graditvi objektov (UL SRS št. 42/73)

javni natečaj

za oddajo gradbenih, obrtniških in inštalacijskih del pri izgradnji in adaptaciji nove vzgojno varstvene enote Zavoda Radovljica v Radovljici.

Obseg del je delna adaptacija in zgraditev novega objekta otroškega vrtca v Radovljici.

Rok izgradnje je 8 (osem) mesecev.

Informativna vrednost gradbeno obrtniških in inštalacijskih del je 4,340.000 din.

Vse informacije o pogojih za oddajo del dobijo zainteresirani pri Temeljni izobraževalni skupnosti v Radovljici. Pri TIS Radovljica zainteresirani lahko dobijo projektno dokumentacijo proti predložitvi bariranega čeka v znesku 500 din.

Pismene ponudbe je treba dostaviti na Temeljno izobraževalno skupnost — Svet za otroško varstvo Radovljica v zaprti kuverti z oznako: »Ne odpiraj — za natečaj do _____!«

O izbiri najugodnejšega ponudnika vas bomo obvestili v 10 dneh po predložitvi ponudb. Rok natečaja je do 30. VII. 1974.

Svet za otroško varstvo pri TIS Radovljica

Drago Hrvacki

Drago Hrvacki iz Ljubljane se s svojimi deli po daljšem presledku zopet predstavlja kranjskemu in gorenjskemu občinstvu. Njegova prva razstava v Kranju l. 1967 se ujema z začetki njegovih intenzivnih in zanimivih likovnih iskanj, ki so dozorela do letošnje odlične prezentacije slikarjevega grafičnega opusa in iz njega izpeljanih »objektov« v Galeriji v Mestni hiši v Kranju.

Drago Hrvacki sodi med tiste ustvarjalce, ki so povezani z enim izmed najodločilnejših prelomov v slovenski umetnosti zadnjega časa. Ča bi kdo okrog leta 1967 hodil po skupinskih razstavah naših umetnikov, bi opazil v delih Hrvackega, Dragice Čadež-Lapajnetove, Toneta Lapajneta in Dušana Tršarja skupno, a nekoliko prikrito težnjo po strožjem geometrijskem urejanju likovne zasnove. Te silnice so se povezale v skupen in zavesten napor za nov likovni izraz, katerega bistvo je bila strogo geometričnim pravilom podrejena likovna celota, najsi bo v sliki ali v plastiki. Najpomembnejši element njihovega sporočila pa je bila izrazita in čista barva. Slovenci dotlej namreč nismo poznali živo barvne plastike, niti ne sklenjenih barvnih površin iste barve. Mimo tega se je njihov umetnostni program usmerjal k opredeljevanju prostora s slikarskimi in kiparskimi sredstvi. Poznejše umetnostne smeri predvsem prevladajoča nova ekspresivna figuralika, temeljijo na njihovi, na Slovenskem sicer tako neobičajni radikalni odločitvi.

Pomemben delež v skupini, ki jo je pozneje Aleksander Bassin poimenoval za neokonstruktivistično, je pripadal prav Dragu Hrvackemu in mu gre tudi danes. Medtem ko je bila za nekatere prvotna odločitev za to smer le kratkotrajni poskus, Hrvacki še naprej raziskuje možnosti z geometrijskimi pravili opredeljene likovnosti. Pri tem je treba poudariti, da je njegov prvotni koncept ostal ves čas isti. Če je že v času šolanja na Akademiji pri profesorju Preglju čutil notranjo nasprotje do cezannovske gradnje slike s širokimi barvnimi madeži in si je želel velikih barvnih površin in napetosti, ki nastajajo ob ostrih soočenjih in neogibno posegajo v prostor ter določajo nove vrednosti v njem, je zdaj pravzaprav v jedru svojih načrtov. Po eni strani odseva to v njegovih plastikah, ki s svojo načrtano izpeljano sestavo, bodisi v strukturi, bodisi v vzvalovljeni in barvno definirani gmoti, postajajo živ arhitekturni soustvarjalec, po drugi v grafiki (njegovi naravnanosti se sitotisk najbolj prilega). Prav grafika, ki jo označuje »dogajanje« v ploskvi, si z umetnikovimi poskusi (umetnostni eksperiment ostaja slejkoprej vodilo njegove smeri, zakaj možnosti, kot je videti tudi v svetovnih okvirih, še zdaleč niso izčrpane) konstruktivnih mrež iz geometrijskih likov in v določenih barvnih različicah pridobivajo tretjo razsežnost v trenutku, ko umetnik barvno napetost privede do vrhunca, do vibracije. V tem strogem likovnem svetu skoraj ni prostora za človeško figuro. Pred časom je začel Hrvacki včlenjevati vanj tudi figure, ki so po njegovih zakonitostih značilno »obklesane« in podrejene prostorskemu konceptu, ki ga je Hrvacki razvil in ga z njimi znova preizkuša. Tu se zdi, da se začenja nova pot raziskovanja, ki je seveda ni mogoče razumeti brez prejšnjega njegovega dela in spoznanj, ki so pred sedmimi leti tako odločilno preokrenila celotno likovno gledanje in določila nova merila presoje v našem prostoru.

Peter Krečič

Jože Trobec

Po nekajkratnih skupinskih nastopih v letošnjem in lanskem letu ob prezentaciji likovnih prizadevanj na Gorenjskem v Kranju, na Bledu in v Beljaku, po uspešni uveljavitvi in nagradi v Slikarski koloniji mladih v Ivanjici se je akademski slikar Jože Trobec iz Kranja z razstavo v Prešernovi hiši prvikrat samostojno predstavil javnosti.

Nastop mladega slikarja, kot je Jože Trobec, predstavlja odločitev, ki jo podpirajo naslednja dejstva. Trobec se je v času akademijskega študija izkazal kot izvrsten poznavalec risbe, ob kateri je igrala barva šele drugotno vlogo — polnila oziroma poizkusov poudarjene izraznosti. Risbo je Trobec pojmoval kot tisti študijski zapis resničnosti, na katerem je sposoben graditi od podrobnosti do miselnih poenostavitev, da, tudi do tiste ekstremne stopnje, ki jo predstavlja stripovska risba v sodobnem času, v vsakodnevnem časopisju.

Iz te osnove izhaja torej sedanje Trobčevo slikarstvo. Se pravi, iz osnovne risarske orientacije, ki si išče pobud v resničnosti: ne le v asociaciji na akademijski model, kot se to še dozdeva pri barvnem analiziranju ženskih aktov iz leta 1972, temveč v središču dogajanja, vsega pač, kar ga utegne v določenem trenutku angažirati. Športna srečanja, merjenje moči v zadržanem barvnem kontrastiranju, v srečevanju z belordečimi preprekami ali prostorskimi opredelitvami, vsakodnevna anonimna srečanja na cesti, vsakodnevna zapažanja, s simboli današnjega časa v prvem planu, kot so steklenice Cocacole, reklamni, vzorčasti napisi. Ob vsem tem prevladuje vedno bolj modelirana in hkrati karakterna risba, ki sicer konkurira s fotografsko resničnostjo, zadržuje pa delno v kompoziciji, delno v metieru samem čiste slikarske vrednote.

Angažiranje glede na današnji trenutek, glede na vsakdan, v glavnem anonimen, vendar ne agresiven, temveč radoživ, sproščen vsakdan, ki ga človek lahko sodoživlja, ne da bi v njem aktivno sodeloval, kot da bi se odvijal pred njim napol dokumentarni, napol igrani film. Od Jožeta Trobca pričakujemo, da bo s pronicljivo vztrajnostjo prodrl globlje, zadaj za to pisano površino in odkril še bogatejšo vsebino. V imenu in zaradi dojemanja nove resničnosti, za katero je izpričal že sedaj veliko posluha.

Aleksander Bassin

Vse več zanimanja za bralno značko

Ni osnovnošolca, ki ne bi poznal tekmovanja za bralno značko in verjetno so le redki, ki niti enkrat v osemletnem šolanju ne bi tekmovali za to priznanje.

»Tekmovanje za bralno značko pravzaprav ni pravo tekmovanje,« pravi predmetni učitelj **Matko Oman**, predsednik skupinice za bralno značko pri kranjski podružnici Slavističnega društva Slovenije. **»Če bi bilo to tekmovanje v pravem pomenu besede, potem bi slabši učenci ne mogli zaslužiti bralne značke. Poznam pa učence, ki se ne morejo ravno pohvaliti, da so odlični, a so si prislužili bralno značko. Tako prizadevanje me kot slavista še posebej veseli.«**

Letos je za Prešernovo bralno značko na osnovnih šolah v Kranju, Tržiču in Škofji Loki tekmovalo več kot 6000 učencev. Cicibanovo bralno značko si je v prvih in drugih razredih prislužilo 1500 učencev, v višjih razredih osemletk pa je bilo podeljenih 4800 bralnih značk. Uvedli pa so tudi posebna priznanja — grafične izdelke akademskega slikarja Vinka Tuška, ki jih prejmejo najboljši tekmovalci za bralno značko v zadnjem razredu osemletke.

»Pripravljamo pa tudi pravilnik,« pravi Matko Oman, **»po katerem naj bi bila ta dejavnost enotneje organizirana, obenem pa kot priročnik učiteljem, ki se tekmovanja za bralno značko šele lotevajo. Pravilnik bo izdelan že letos v jeseni. Uvedli pa bomo, vsaj tako smo se v društvu zmenili, takšno mnenje pa je bilo slišati tudi na nedavnem slavističnem kongresu, da bi za učence uvedli kar največ priznanj. Učenec lahko namreč dobi le tri bralne značke, zlato, srebrno in bronasto, če pa se prijavlja za tekmovanje vsako leto, pa bi rad tudi vsako leto neko priznanje za spomin. Če je to priznanje še lično izdelano kot so priznanja slikarja Tuška, so resnično lep spomin, dostojen, da krasi otroško sobo.«**

Tekmovanje za bralno značko poznajo po vseh slovenskih šolah, materialno pa to dejavnost podpirajo temeljne izobraževalne skupnosti. Ponekod imajo Prešernovo bralno značko, drugje Finžgarjevo, pa Prežihovo itd. Vsekakor je ta prostovoljna šolska dejavnost, ki bo drugo leto praznovala desetletni jubilej, dobila že zdavnaj svoje mesto v celotnem sklopu vzgojno izobraževalnega dela. Ne gre več toliko za tekmovanje kot za sodelovanje, vendar organizirano pod vodstvom mentorja. **»Knjig, primernih za tekmovanje za bralno značko, je veliko,«** pravi pedagoški svetovalec na Zavodu za šolstvo v Kranju **Ivo Zrimšek, »le za doraščajočo mladino med enajstim in petnajstim letom je primernih knjig malo manj«.**

Po oceni pedagogov je postala ta dejavnost na osnovnih šolah prav nepogrešljiva posebno po vzgojni strani, nemalo pa učenec pridobi tudi z estetskega vidika. Ustno in pismeno izražanje se izboljšuje. Glavni namen te dejavnosti pa je vsekakor spoznavanje lepote slovenske besede. Poudarek na branju je večji v prvem in drugem razredu, ko je tudi prijavljanje za bralno značko najštevilnejše. Z leti pa število tekmovalcev pada, predvsem zato, ker učence začno zanimati tudi druge dejavnosti kot so šport in podobno. Seveda pa ni rečeno, da upad tekmovalcev za bralno značko pomeni, da učenci ne berejo. Nikakor ne. Po nekaterih podatkih, ki veljajo za celo Slovenijo, se je od začetka pa do danes povečalo število tekmovalcev za bralno značko kar za sedemindvajsetkrat.

»Tekmovanje zaključujemo v maju,« pravi Ivo Zrimšek, **»kar pa je nekoliko pozno. Primeren datum bi bil 8. februar, dan slovenskega kulturnega praznika. Pa še nekaj je. Slavisti so s tem tekmovanjem nemalo obremenjeni. Šole bi potrebovale knjižničarje, ki bi prevzeli tudi mentorstvo v tekmovanju za bralno značko. Tako pa imamo povsod knjižnice, knjižničarjev pa ne. Novela novega zakona o osnovnem šolstvu že govori o knjižničarju kot o šolskem delavcu. Ta bi lahko posredoval knjigo otroku že v mali šoli in ga vodil v izboru knjig skozi vse osemletno šolanje, obenem pa skrbel tudi za vse ostale dejavnosti kot so literarni krožki, novinarski krožki itd. na šolah.«**

L. M.

V paviljonu NOB v Tržiču je odprta razstava o mlinih na Gorenjskem

Da bi se tudi Tržičani seznanili z nekdaj tako pomembnim mlinarstvom na Gorenjskem, so v paviljonu NOB v Tržiču odprli razstavo o mlinih, ki jo je pripravil Gorenjski muzej v Kranju. Razstavo so odprli v petek, 12. julija, ob sodelovanju tržiškega okteta, ki je zapel med drugimi pesmimi tudi mlinarsko. Razstava bo odprta do konca meseca in upamo, da jo bodo Tržičani z zanimanjem ogledovali, saj prikazuje, kako so Gorenjci nekoč izkoriščali tekoče vode, da so ob njih mleli svoje žito in si pripravljali moko za svoj vsakdanji kruh, kakšni so bili mlini in mlinske naprave in še marsikaj drugega.

S.R.

Gorenjski muzej v Kranju

V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, etnološka, kulturnozgodovinska in umetnostnozgodovinska zbirka. V galeriji v isti stavbi je na ogled razstava akademskega slikarja Draga Hrvackega.

V baročni stavbi v Tavčarjevi 43 je odprta stalna pokrajinska zbirka Narodnoosvobodilni boj na Gorenjskem in republiška zbirka Slovenka v revoluciji ter tretja razstava iz serije retrospektiv slovenskih umetnic — dela umetnice Karle Bulovčeve.

V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej. V galeriji v isti stavbi pa je od 28. junija dalje na ogled razstava akademskega slikarja Jožeta Trobca.

Razstavne zbirke so odprte vsak dan od 10.—12. in od 17.—19. ure razen ponedeljka.

Dnevne sobe, spalnice in predsobe po konkurenčnih cenah nudi:

ŠIPAD

prodajalna Kranj, Cesta JLA 6
(nebotičnik)

Kredit do 15.000 din brez porokov odobrimo takoj. Dostava brezplačna.

ULJANIK

KC 375 - PRETVORNIK ZA ROČNO VARJENJE, ZANESLJIV IN PREPROST ZA UPRAVLJANJE

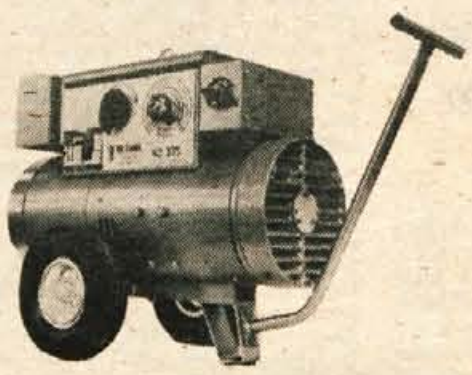

KC 375 je moderni pretvornik za električno varjenje, preprost za uporabo in upravljanje. Je tako izdelan, da ustreza težkim delovnim pogojem in ima zato odporno in trdno konstrukcijo.

KC 375 omogoča širok obseg dela od 30 do 375 A in so v teh okvirih njegove karakteristike varjenja odlične. Omogoča lahek vžig in prožnost delovnega dosega z minimalnim brizganjem ter je tako usedanje kovine zelo dobro.

Poganja ga trofazni dvopolni asinhroni stroj, katerega rotor je na skupni osi z rotorjem štiripolnega generatorja z neodvisnim zagonom. Celotni pretvornik ima skupno ohišje.

VSESTRANSKO — PRIPRAVNO — EKONOMIČNO

Brodogradilište, tvornica dizel motora i tvornica električnih strojeva i uređaja — Pula

P. P. ŠTEV. 208, TELEFON: CENTRALA (052) 22-322
TELEX: 25 252 YU ULJTES

Z miličniki in cariniki nočne izmene na mednarodnem mejnem prehodu Ljubelj

Turisti ne spoštujejo noči

Za nočno potovanje se odloča vedno več turistov in zdomcev — V menjalnici so najbolj veseli zdomcev, Belgijcev in Nemcev — V prvi polovici julija je šlo prek ljubeljskega mejnega prehoda v obeh smereh dnevno 12.000 ljudi

Za nami je lep kos julija, tako oboževanega poletnega meseca, ko postane Jugoslavija eno največjih turističnih zbirališč in križišč Evrope. Ceste naše dežele se hipoma spremene v kolone premikajoče se pločevine, ki se končujejo bodisi nekje na jugu Jadrana ali pa jih požirajo mejni prehodi, predvsem proti Avstriji in Italiji. Del popotnikov pa se pri nas niti ne ustavi ali posveti Jugoslaviji le krajši čas. Cilji teh potujočih Nomadov so Grčija, Bolgarija ali oddaljenejši Bližnji vzhod, potem Italija, Avstrija, Nemčija in kdo ve katere evropske in izvenevropske dežele še. Enake sorte ljudje in večinoma z istim namenom prihajajo k nam ali nas le bežno obiščejo z vlaki, letali, motorji itd. Prebivalstvo Jugoslavije se v poletnih mesecih sunkovito poveča za sto in stotisoče . . .

— — —

Mednarodni cestni, železniški in letališki mejni prehodi morajo vsako leto sprejeti in odpraviti množico, ki bi brez težav poselila večmilijonsko velemesto. Verjetno v tem trenutku, ko se proti Jugoslaviji vale kolone motoriziranih turistov (in zdomcev), nihče ne bi bil rad v koži obmejnih uslužbencev, predvsem miličnikov in carinikov. Pa je letos po nekaterih ocenah mejni promet v primerjavi z lanskim letom še manjši. Koliko potnih listov je treba kontrolirati in žigosati, na koliko vprašanj odgovoriti, kolikokrat pokukati v prtljažnike in kovčke. Podnevi in ponoči, brez prestanka. Podatki o prehodih vozil in ljudi v prvih desetih dnevih julija na mednarodnih mejnih cestnih, železniških in letališkem prehodu na Gorenjskem — Ljubelj, Podkoren, Rateče, Jezersko, Jesenice, Brnik — so dovolj zgovorni. Nič čudnega ni, če so možje po 12-urnem delu utrujeni, če jih bole noge in glava zaradi velike nasičenosti izpušnih plinov v ozračju.

Obiskovalci Jugoslavije, bodisi tujci ali zdomci, žrtvujejo za pot do cilja vedno raje noč, ker so dnevne ure predragocene za vožnjo v od sonca pregretem avtomobilu, gneči itd. To velja posebno za noči s petka na soboto in s sobote na nedeljo. Za nočno potovanje se odločajo predvsem popotniki iz oddaljenejših krajev. Popoldne zapustijo dom in se sredi noči ali proti jutru pojavijo na naših mejnih prehodih. Naslednji dan so blizu ali že na cilju.

AVSTRIJCI IN ZDOMCI V VEČINI

Na Upravi javne varnosti v Kranju so mi omogočili, da sem noč z zadnjega petka na soboto preživel v družčini mejnih uslužbencev na Ljubelju. Precej zaposleno dnevno izmeno, ki so jo sestavljali miličniki Jovo Radovančevič, Miloš Kostič, Bojana Zaletel in Zlatko Filej in cariniki Janez Filipič, Siniša Simič in Matej Ažman, so ob 19. uri zamenjali miličnika Stane Perko in Lazar Mikolič ter carinika Pano Jovanovski in Miro Zlobec. Izredno tovariško so me sprejeli in mi nudili vse, da je skoraj sedemurno bivanje na mejnem prehodu minilo prijetno in — delovno. Razumeli so, če so se zaradi mojih pogovorov s popotniki posamezni avtomobili zadrževali delj na prehodu kot običajno. Tudi nekatera vprašanja, ki so jih Stane, Lazov Miro in Pano namesto mene zastavljali še kar zgovornim voznikom in sopotnikom, so mi bila dobrodošla. Ponoči s petka na soboto, ko promet sicer ni bil tako silovit kot teden poprej, sem kramljal z vrsto tujcev in našimi državljani, jih spraševal, kam gredo, kako so potovali in zakaj ponoči itd. Nekateri so bili zgovorni in so se mi radi tudi predstavili, drugi so menili, da to ni potrebno, tretji so predlagali, naj govorimo bolj potiho, da ne zbudimo spečih otrok na zadnjem sedežu itd. Par mi je pomolilo dokumente, misleč, da sem obmejni uslužbenec v civilu! Zdomci, ki so jim miličniki in cariniki odrejali carinske preglede, so bili manj zgovorni. Par jih je kljub nagovoru v slovenščini ali srbohrvaščini odgovorilo v nemščini! Sledilo je sicer opravičilo, da se je to zgodilo zaradi moči navade . . .

Do polnoči, ene nas je pozdravilo največ avstrijskih voznikov iz bližnjih krajev s spečimi ali dremajočimi sopotniki, založenimi s prtljago, čolni, šotori itd. Pogosti so bili prihodi zdomcev, ki jih kaj lahko že od daleč spoznaš po obilici prtljage. Kasneje se je promet zgostil in kolona čakajočih osebnih avtomobilov, avtobusov in prikolic do začetka oziroma konca predora je bila običaj. Vedno več je bilo Avstrijcev iz oddaljenejših krajev, Nemcev, Nizozemcev in zdomcev s severa Nemčije, Švice, Avstrije itd. Hodil sem ob koloni in skozi odprta ali priprta okenca spraševal, kam. Rab, Dubrovnik, Poreč, Jelsa, Crikvenica, Rovinj, Makarska, Bled, so bili najpogostejši odgovori. Na avstrijskih cestah za zdaj še ni gneče, vendar se utegne proti jutru pojaviti, so nas dobrohotno opozarjali prišleki. Osebna vozila, ki v teh urah zapuščajo Jugoslavijo, so bila redka. Po ljubeljskih serpentinah je prisopihalo par tovornjakov-prikoličarjev.

Večina popotnikov, predvsem zdomcev, se po opravljenih obmejnih in carinskih fomalnostih napoti k menjalnici Kompasa in zamenja kar lepe vsote denarcev. O tem kasneje. Pogosta so vprašanja, kje dobiti kavo, pijačo, cigarete itd. Obmejni miličniki in cariniki jih usmerjajo k bližnjemu Kompasovemu hotelu. Menda se na kegljišču do dveh ponoči lahko še kaj dobi, kasneje pa ostajajo želje tujcev neuresničene.

»Zadnjih šest dni poprečno prestopi državno mejo na našem prehodu v obeh smereh od 400 do 1000 naših državljanov in 12.000 tujcev. Največ jih je v petkih in sobotah. Noči niso izjema. Pozna se, da so številni Nemci zaradi svetovnega nogometnega prvenstva preložili dopust na sedanje dni. Prav tako na meji dobro vemo, kdaj se ob morju (najpogosteje na vsakih 10 dni) zamenjajo turistične skupine,« pripoveduje mejni miličnik Stane Perko v trenutkih odmora.

PONOČI JE NAJLEPŠE POTOVATI

Kramljam z nočnimi obiskovalci Ljubelja. Vseh odgovorov in imen niti zapisati nisem uspel oziroma jih za imena in priimke ter kraje od koder prihajajo, nisem spraševal. Izmenjal sem le par besedi.

Prijazna dunajska prodajalca Josef Bittman in Manfred Lotte sta me presenetila z zgovornostjo.

»Ne. Sploh ne greva na morje. Na Bled, kamor zahajava že 15 let, sva namenjena. Prekrasen je vaš Bled in zanesljivo bova vsaj teden vaša gosta. Če se nama bo zljubilo, jo bova seveda mahnila na morje. Do Ljubelja sva vozila neprekinjeno 6 ur. Ceste so dobre in tudi gneča ni bila prevelika. Ponoči je zame najlepše voziti.«

Martin Barišič in soproga Agnes sta mi z nasmehom dela vedeti, naj ju kar sprašujem.

»Švicarska Jugoslovana sva. Šest let delava v tujini in vsako leto jo brez posebnega programa mahneva v Jugoslavijo. Letos sva se odločila za Makarsko rivijero. Krenila sva iz Basla in brez težav prispela na Ljubelj. Podnevi ne bi šlo tako gladko.«

Dunajčan, ki je bil za njima, imena sicer ni želel izdati, vendar mi je »zaupal«, da gre z ženo in dvema otrokoma na taborjenje v Premanturo pri Pulju. 300 kilometrov je prevozil s krajšimi prestanki. Utrujenosti, pravi, še ne čuti. Enakega mnenja je njegov sodržavljan iz Lienza. Tri leta zapored ga je v Jugoslavijo že zvabil Rovinj in njegov kamp. Pet ur neprekinjeno je sukal volan. Eno uro pa si je družina privoščila za počitek.

Vstopil sem v avstrijski avtobus, ki ga je upravljal izkušeni šofer Rudolf Kamnik iz Celovca.

»Vseh poklicev in starosti ljudje so v avtobusu. Za 12 dni gremo na križarjenje po Dalmaciji. Rad vozim ponoči. Nobene vročine! Tako prijetno hladno je. Noč bomo izkoristili in skušali priti čim dlje. Če bi toliko ur neprekinjeno vozil v dnevni vročini, bi bil bolj utrujen kot bom po nočni vožnji. Razen tega sem v vaši državi že bil in mi ceste niso neznane.«

Milan Novogradec iz Djakova, sicer zaposlen v Stuttgartu, je bil ljubeljskega srečanja z Jugoslavijo še posebno vesel. 1000 kilometrov je bilo za njim. Prevozil jih je brez večjega odmora. Le malo sadja za osvežitev je zaužil.

»Po štirih letih dela v Nemčiji se vračava z ženo domov. Dalj časa bova ostala v rojstnem Djakovu, potem pa se bova od njega in Jugoslavije poslovila. Za stalno se nameravava preseliti v Kanado.«

Slede pogovori z nemškim zakonskim parom Lüders, ki sta namenjena za 14 dni v Crikvenico in sta »privlekla« s seboj večjo prikolico, Petrom Engertom iz Stuttgarta, ki je peljal družino v Jelso in je po 11 urah vožnje prispel na Ljubelj itd. Nihče ni kaj prida počival med vožnjo. Peter mi pravi, da je nočna vožnja prijetna in manj utrudljiva.

Pogovor s Christianom Peterseilom iz Ottensheima v Avstriji je bil zadnji, ki sem ga ponoči s petka na soboto opravil na Ljubelju. Do Ljubelja sta vozila le štiri ure, je pristavila žena in dodala, da je Christian dober šofer. **»Če potujeva, potujeva ponoči. Manj prometa je in vožnja je prijetnejša ter varnejša.«**

ZDOMCI NAJVEČ MENJAJO

Vital Oblak iz Ljubljane je bil to noč »dežurni« v Kompasovi menjalnici na Ljubelju. Vital je študent tehnične matematike. Delovni dan je začel v petek zjutraj ob sedmih, končal pa ga je v soboto ob isti uri. Tretje počitnice že dela v menjalnici. Denarni posli so mu všeč, razen tega pa se je v dvojezični osnovni šoli in gimnaziji privadil nemščine, italijanščine, ruščine in angleščine. Ker se želi izpopolniti v tujih jezikih, mu je delo v menjalnici še bolj všeč.

»Poprečno zamenjamo dnevno v naši menjalnici za okrog 50 starih milijonov dinarjev valut. Mark je največ. Ob petkih in sobotah je menjava uspešnejša. Najboljši menjalci so zdomci. Le redki ne zamenjajo milijona. Večje vsote radi menjajo tudi Nemci, Belgijci in Nizozemci. Prav nasprotno pa lahko trdim za Angleže in Avstrijce. Po dosedanjih izkušnjah sodim, da bo letošnji promet manjši od lanskega . . .«

J. Košnjek

Podkoren na prvem, Ljubelj na drugem mestu

Vodja mejne službe Uprave javne varnosti v Kranju Karel Makuc nam je v sodelovanju z mednarodnimi cestnimi, železniškim in letališkim mejnim prehodom posredoval podatke o prehodu vozil in ljudi v prvih desetih dneh julija.

Prek ljubeljskega mejnega prehoda je šlo v tem obdobju v obeh smereh 130.000 potnikov in 46.000 vozil, prek mednarodnega cestnega mejnega prehoda Podkoren pa 276.000 potnikov in 106.000 vozil. Podkoren je med najbolj prometnimi prehodi v republiki. V Ratečah je prestopilo v obeh smereh državno mejo 43.000 potnikov in 13.000 vozil, na Jezerskem pa 5360 potnikov in 1650 vozil.

Prek mednarodnega mejnega prehoda na železniški postaji Jesenice je v prvih desetih dneh julija potovalo v obeh smereh 87.000 potnikov ter ga prevozilo 278 mednarodnih potniških vlakov.

Mejni prehod na letališču Brnik je prestopilo v enakem obdobju 24.453 potnikov, vzletelo in pristalo pa je 838 letal na notranjih in mednarodnih linijah. -jk

Nogometno-zamaškarske zgode in nezgode

Dve stvari sta v polpreteklem obdobju pretresali vesoljno Jugoslavijo in držali v napetosti staro in mlado: nogomet in zamaškarstvo. Obema je zdaj odzvonilo. Porazi naših žogobrcev proti Nemcem, Poljakom in Švedom so povzročili, da je osem milijonov »plavih« navijačev končno treščilo z oblakov na trdna tla realnosti ter začelo normalno misliti, govoriti in delati, prepoved »tombolskega« reklamiranja raznih pijač prek nagradnih igric z zamaški pa spet vzpostavlja red v vrste vrlih potrošnikov tekočih dobrin. Skratka, dopoldnevi so postali pusti in prazni, razpeti med maratonske sestanke raznih forumov in nerganje šefov v službi oziroma boljših polovic doma.

Sosed Lojz, denimo, se je po finalni tekmi v Münchnu znova prelevil v ponižno šlapo. Fotelj pred televizorjem je prepustil ženi, ki razen govorov, propagandnih vložkov in športa gleda prav vse oddaje ljubljanskega studia. Sicer pa ta »vse« ni pretirano velik, saj obsega le kakšno petino programa.

A Lojz jo je še dobro zvozil. Ko sta namreč s soprogo zakopala bojno sekiro in ko so minili glavoboli zaradi burnega proslavljanja podvigov jugo-reprezentance v bifeju bližnjega marketa (da ne bo pomote: v bifeju je proslavljalo občinstvo, ne reprezentanca), mu je življenje zdrknilo nazaj v mirne, preizkušene kolesnice vsakdanjika. Hujše probleme imajo v spodnjem nadstropju, pri Regratovih, ki so jim izgubljene nogometne stave hišnega gospodarja, preveč prepričanega v superiornost Miljaničeve čete, požrle celotne družinske prihranke. Poklapani možakar je bil prisiljen preklicati rezervacijo za enotedensko letovanje v Umagu. Postal je bleda senca rjovečega kibica izpred štirinajstih dni, kajti razsrjeni nežni del Regratove zakonske skupnosti namerava baje sprožiti ločitveni postopek. Edino prenosi košarkaških srečanj v Portoriku so ga nekako držali pokonci. Da moralno vendarle ni prišel popolnoma na psa, sem spoznal oni dan, sredi stopnišča, ko je nenadoma skočil k meni, me pomenljivo pogledal in šepnil: »Morda zveni čudno, prijatelj, toda Novoselova ekipa bo zanesljivo ubranila naslov svetovnega prvaka. Ženino zlato ogrlico kontra deset jurjev stavim! Sprejmeš?«

Seveda nisem sprejel. Hazard mi že od nekdaj smrdi. Zato sem tudi z največjim veseljem stresel v smetarsko kanto za blokom dve zajetni cajni pločevinastih pokrovčkov od piva, oranžad in osvežilnih pijač, ki so prej ležali raztreseni po predalih in škatlah v dnevni sobi. Pol leta sta jih sin in hči marljivo nosila skupaj, preštevala ter zraven fantazirala o televizorjih, kasetnih magnetofonih, volkswagnih in kaj jaz vem o čem še. Zdaj je, hvalabogu, utvar konec.

Nič manjše olajšanje ni zajelo mojega kolega Pepeta, katerega skrbi so se mahoma razblinile kot milni mehurček: njegov edinec Petrček je ozdravil. Fant je bil do pred šestih mesecev čudežni otrok, vzor zdravja in pridnosti, odličnjak in najboljši matematik na šoli. Toda potem so nenadoma nastopile grozljive spremembe. Skoraj čez noč si je nabral koš cvekov, pri pouku je dremal, v razredničarko je frcal kroglice posvaljkanega kruha, štirikrat je pozabil v slačilnici torbo, enkrat levi in trikrat desni čevelj, pri kosilu mu je žlica padala v juho . . . Kajpak so ga peljali na podroben psihiatrični pregled. Izvedenec je ugotovil: progresivna paranoia. Ni pomoči.

Ampak potlej se je zadeva nenadoma pojasnila. Ko so s sodnim sklepom ukinili »štofelcmanijo«, je Petrčkova paranoia nepričakovano izginila. Srečnima staršema je skesano priznal, da jima je hotel priskrbeti nov avtomobil. In ker nista marala piva, je pač moral ponoči krasti denar iz očetove listnice ter skrivoma kupovati Pils. Steklenice je, razumljivo, tudi sam izpraznil. Dnevne doze so znašale približno 2 litra, kar pomeni, da je poba pol leta nepretrgoma kolovratil naokrog natreskan kot majolika.

Torej dol z zamaški! Pri tem naprednem geslu bom vztrajal zmeraj in povsod, saj je dvakratno uporaben: prvič v zgoraj opisanem smislu in drugič v praksi, v gostilnah, kjer natakarice žejnim občanom sicer rade postrežejo s pivom, a neredko z začepljenim. Preden človek opazi nerodnost in izprosi odpirač, preteče vsaj četrt ure. V zlatih časih pokrovčkarske obsedenosti, ko niti gostinski kader ni mogel kljubovati zbirateljskemu valu, česa podobnega nisem doživel. Pijačo so ti vedno prinesli odprto — in brez dragocenega kovinskega pokrovčka, jasno. Slednji je praviloma pristal v žepu uslužbenčinega predpasnika.

Bodi kakorkoli, zadnje tedne opažam, da točeni pirček postaja spet močno popularen. Najbrž zato, ker so na televiziji ukinili prikazovanje Mirka Bogataja, kako nevljudno škropi pene po šanku in zahteva zamašek. Ja, ja, pa ravno on, ki najraje pije viski! -or

Do Sedučnika po novi cesti

Kup prednosti in ugodnosti ter novosti prinaša na novo zgrajena makadamska cesta, ki vodi iznad vasi Dovje do visokogorske kmetije Sedučnik. Sedučnikovi, ki so bili vse do sedaj vezani na ozko stezico, bodo odslej prihajali v vas po novem makadamu, kmetje pa bodo les lahko spravljali v dolino veliko lažje. Gozdno gospodarstvo Bled, ki je s sodelovanjem jeseniške občinske skupščine cesto zgradilo, je ne nazadnje trdni in veliki Sedučnikovi domačiji dalo možnost, da se začne ukvarjati tudi z vaškim turizmom.

»Okoli 40 hektarov zemlje in gozdov imamo,« pripoveduje prijazna gospodinja Marija, **»in za dva je več kot preveč dela pri hiši. Zaradi nove ceste si bova lahko kupila tudi več kmetijskih strojev in če bova le mogla, bova v hiši uredila dve sobi za turiste. K nam že zdaj radi prihajajo domačini iz vasi ter tudi tisti, ki so v Mojstrani na oddihu. Od tu in z vrhov okoli je zelo lep razgled, prija pa jim tudi hribovski zrak.«**

Sedučnikova domačija je stara več kot 300 let in leži na enaki nadmorski višini kot Kranjska gora. V hiši imajo staro črno kuhinjo, ki je Marija in Alojz ne bosta prenovila. **»Še vedno je najboljše tisto meso, ki ga vzamem iz te-le kuhinje,«** pravi Marija in prijazno ponuja prigrizek.

»Hudo je, ker sem za vse moško delo sam,« pravi gospodar, ko ga najdemo pri košnji. **»Sinova sta v dolini, v poklicno šolo hodita. V uteho nam je to, da bo eden izmed njiju ostal doma,«** pravi Marija.

D. Sedej

izbrali smo

Tokrat frotir malo drugače; Vezenina iz Maribora je izdelala takle komplet krila in bluze za dopustniške dni. Na Kokrinem ženskem oddelku v GLOBUSU jih imajo v modri in rdeči barvi.

Cena: 332 din

Pa še nekaj zanj: ALMIRA je spletla prijetne hladne bombažaste srajce. V surovi beige, rumeni, zeleni in drap barvi so naprodaj v njihovi prodajalni v Radovljici. Dobite tudi velike številke.

Cena: 175,10 din

Ohlapna športna jopa bo primerno oblačilo k hlačam pa tudi enobarvnemu športnemu krilu. V rjavi, rdeči, zeleni in rumeni barvi se dobe v ZARJI 1 na Jesenicah (pri carinarnici).

Cena: 390,40 din

Na ženskem oddelku nove Murkine trgovine MODA v Radovljici so poskrbeli za bogato izbiro kopalk; vseh barv, vzorcev in velikosti jih imajo. Tele na sliki so izdelek ljubljanske Pletenine.

Cena: 124,45 in 140,90

za vas

marta odgovarja

Vesna iz Kranja — Rada bi imela hlačni komplet iz blaga, katerega vzorec prilagam. Stara sem 14 let, visoka 159 cm, tehtam pa 48 kg.

Marta — Jopica sega čez boke in se zapenja z gumbi. Rokavi so dolgi in ozki. Ovratnik je srednje velik, dva velika žepa sta našita. Hlače so čez boke ozke, brez žepov. Hlačnice so širše in imajo spodnji rob brez zavihka.

Počitnice in počitniško delo

Vsi nestrpno pričakujemo počitnic, tudi otroci, predvsem šolski. Ko šolski zvonec zadnjič naznani konec pouka, se torbice s knjigami znajdejo v kotu za omaro, kjer uživajo zaslužen mir. Vsa družina se pogovarja samo o tem, kam bo šla na počitnice, koliko bo to stalo itd. Seveda pa se pri tem ne da vedno upoštevati vseh želja, pa tudi denar ima pri tem svojo vlogo. Počitnice pa zaslužimo prav vsi od najmlajšega do najstarejšega, kajti vsi smo se tako ali drugače namučili skozi leto. Dokler v družini še ni otrok, si starši po svojem okusu izbirajo kraj dopusta; na morju ali v hribih. Ko pa pride prvi otrok, se razmere spremenijo. Starši bi se radi naspali in odpočili, otroci pa nadivjali. Če za to nimajo možnosti, postanejo nepotrpežljivi in sitni. Prav dobro se otroci počutijo na morju, v gozdu ali v hribih — le da imajo dovolj prostora za svojo igro.

Starši naj izbirajo kraj dopusta primerno otrokovi starosti. Pred dvema letoma in pol naj bi praviloma ostajali doma, pa tudi kasneje naj bodo potovanja krajša.

Danes vse več otrok preživi počitnice ločeno od staršev v posebej zanje organiziranih taborih in kolonijah. To je za razvoj otrokove samostojnosti in samozavesti izredno pomembno. Otroci se na počitniškem letovanju radi podredijo redu in disciplini, o kateri lahko doma starši samo sanjajo. V taborih se navajajo na življenje v skupnosti, imajo svoje naloge in obveznosti, ki jih ob primernem vodstvu starejših radi izpolnjujejo.

Starejši dijaki si denar za počitnice že lahko sami prislužijo. Priložnosti imajo dovolj, vendar naj počitniško delo ne traja dalj kot mesec dni. Delo je namreč za otroka prav tako utrudljivo kot šolski pouk. Če je počitniško delo primerno izbrano, ima za otroka poleg finančnega efekta tudi druge dobre strani; otrok pride v stik z novimi ljudmi in situacijo. Po mnogih presedetih urah v šoli se pogosto tudi fizično razgiba itd. Najbolj pomembno pa je to, da se pri svojem delu sreča z vrsto poklicev, kar mu pozneje pogosto olajša njegovo življenjsko poklicno usmeritev.

Janez Rojšek, dipl. psiholog

Sava Kranj vam nudi v svoji prodajalni Koroška 2 ležalne in sedežne blazine vseh velikosti in v različnih barvah. Izkoristite ugodno priliko in si zagotovite udoben in prijeten dopust

družinski pomenki

Koža poleti

Poleti posebno ob morju ni dovolj, če uporabljamo le sredstvo za sončenje, pa mislimo, da je s tem že vsa nega obraza opravljena. Sonce, veter in suh zrak, pa še morska voda lahko kožo zelo izsušijo, zato nas lahko po dopustu presenetijo nezaželene gubice na obrazu.

Po kopanju, to je zvečer, je treba kožo temeljito očistiti ostankov kreme za sončenje, peska s plaže itd. Obraz nato namažemo s hranilno kremo. Ker smo rekli, da je koži potrebna vlaga, si posebno tiste s suho in normalno kožo obraz navlažite s čajem. Staničevinast robček omočimo v lipov čaj, dobro pa je tudi pasteliziranо mleko. Robček pustimo na obrazu deset minut, kremo pa še nekaj časa dlje. Nato jo zbrišemo. Tako smo pripravljeni za spanje. Če pa odhajamo na zabavo, kožo še prej osvežimo z losionom in namažemo s hidrantno kremo. Nato se lahko našminkamo.

Poletna zelenjava

Na vrtu se že nekaj časa debelijo zelene kolerabice. Vsebujejo zelo veliko vode, zato po njih posegajo vsi, ki se boje zrediti. Kolerabico pogosto pripravljamo dušeno, da se izgubi kar najmanj vitamina C. Lahko pa jo seveda tudi kuhamo za juhe, omake in priloge. Uporabljamo jo tudi hladno kuhano za razne solate.

Tudi korenje je zdaj že na vrtu kar primerno za puljenje. Korenje vsebuje veliko železa in celuloze pa tudi precej ogljikovih hidratov v obliki sladkorjev. Korenje uporabljamo tudi pri dietah zoper anemijo, pri jetrni in črevesni dieti. Zelo radi ga surovega uživajo otroci. Ponudimo ga nastrganega z limono in s sladkorjem. Korenje lahko skuhamo v vodi ali belem vinu z malo soli in sladkorja. Ponudimo ga dušenega, zabeljenega s kislo smetano kot pire v narastkih ali kako drugače. Z njim lahko okrasimo mesne plošče ali pa kuhanega dodamo mesnim jedem.

Kumare navadno uživamo surove v solati, potem ko smo iz njih iztisnili vodo. Lahko pa jih tudi kuhamo in ohlajene ponudimo z gorčico.

EN OGLED JE VREDEN VEČ KOT 1000 BESED

— 1300 KVADRATNIH METROV RAZSTAVNEGA PROSTORA
— KUHINJSKA OPREMA IN BELA TEHNIKA NA TITOVEM TRGU 5
— NAJVEČJI GORENJSKI SALON POHIŠTVA NA PRIMSKOVEM PRI KRANJU
— POPUST PRI NAKUPU Z DEVIZAMI
— POSOJILO BREZ POROKOV DO 15.000 DIN
— BREZPLAČNA DOSTAVA NA DOM

NA XXIV. MEDNARODNEM SEJMU V KRANJU SE VAM BOMO PREDSTAVILI S PESTRIM PROGRAMOM
TOPEL, LEP, PRIKUPEN DOM, KJER BOSTE VSAK DAN SREČNI IN ZADOVOLJNI, BOSTE LAHKO IZBRALI PRI NAS

lesnina KRANJ

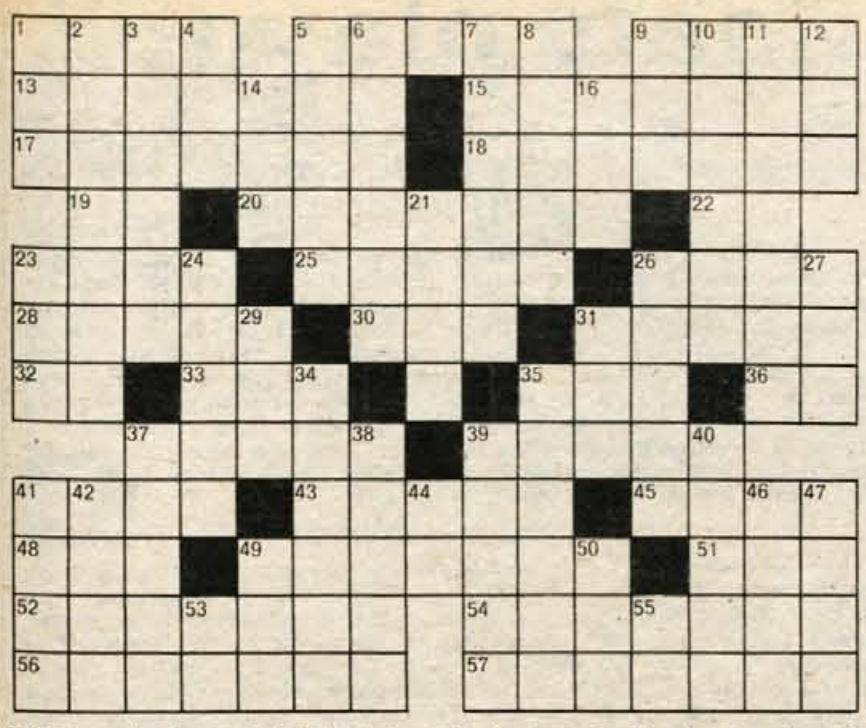

Vodoravno: 1. zabava otrok, 5. krilata kača, serafin, 9. nočna ptica, 13. v slovnici predpona, 15. napoj, 17. zarota proti komu ali čemu, 18. v glasbi tresenje glasu, 19. avtomobilska oznaka za Doboj, 20. kamnit spomenik, visok štirioglat steber, ki se proti vrhu zoži v piramido, 22. znak za kemično prvino litij, 23. stot, 25. vrsta azijske palme in njen plod, 26. peruanski grm, iz katerega listov pridobivajo kokain, 28. žrtvenik, zvišan daritveni prostor, 30. ime jugoslovanske pevke popevk Štefok, 31. angleški romantični skladatelj, sir Edward, 32. France Jamnik, 33. rudarsko opravilo, delo v vinogradu, 35. Tališova oranžada, 36. Nikola Tesla, 37. telovadni element, 39. spodnji del obraza, 41. prislov zdajci, 43. reka, ki teče skozi Kranj, 45. grški bog vojne, 48. otrebljeni svet, 49. testenica, 51 grška boginja nesreče, 52. gamaše, 54. količina, ki se jo lahko naenkrat pogoltne, 56. rudnina, 57. država na jugozahodu ZDA.

Navpično: 1. Informatorjev priročnik za kadre, 2. taljeno železo, 3. obnova, popravilo, 4. francoska tiskovna družba, 5. penja, penjača; past, 6. v bibliji perzijska kraljica, ki je rešila Jude pred pomorom, 7. grško-rimski stari vek, 8. burka, 9. rt na zahodni obali Maroka, 10. strokovnjak za otologijo, 11. orjak, 12. če, 14. glina, ilovica, 16. obrtnik živilske stroke, 21. vzhodno sibirski veletok, ki se v široki delti izliva v Severno Ledeno morje, 23. čop, 24. koj, prec, 26. tnalo, 27. skrajšano tuje moško ime (Arthur), 29. ročaj, 31. doba, vek 34. posoda za peko, 35. orataj, orač, 37. središče notranje Istre, 38. opravilo, delo, 39. drevo z belimi lisami, tudi krava, 40. francoski fizik in astronom Dominique Francois, 41. zlomitev, 42. danes zjutraj, 44. avtomobilska oznaka za Kutino, 46. plin brez barve in vonja, vrsta ogljikovega vodika, 47. družbeni sestanek odbornikov ali komisije, 49. dvojica, 50. ime dramskega igralca Ranerja, 53. Janez Eržen, 55. angleška kratica za ounce, unčo.

Rešitve pošljite do torka, 23. julija, na naslov: Glas, Kranj, Moše Pijadeja 1, z oznako Nagradna križanka. Nagrade: 1.: 50 din, 2.: 40 din, 3.: 30 din

alpina žiri made in yugoslavia

Predstavljamo vam nekaj modelov iz bogate ALPININE kolekcije za poletje

art. 9071

art. 9130

art. 9128

rešitev nagradne križanke

1. krava, 6. gnida, 11. prekat, 12. regens, 14. uran, 15. denar, 17. liko, 19. met, 20. Tiranec, 22. Sap, 23. IV, 24. limonadar, 26. KA, 27. kelih, 29. mat, 30. rabat, 32. napon, 34. kisal, 35. et, 36. asekurant, 40. ne, 42. mit, 44. trepača, 45. čir, 46. uvoz, 48. opice, 49. taca, 50. agende, 52. Alenka, 54. oltar, 55. kasta

izžrebani reševalci

Prejeli smo 39 rešitev. Izžrebani so bili: 1. nagrado (50 din) bo dobila **Mara Kocijan**, 64000 Kranj, Župančičeva 13; 2. nagrado (40 din) **Katarina Golež**, 64000 Kranj, Planina 38; 3. nagrado (30 din) pa **Petra Hudovernik**, 64000 Kranj, Cankarjeva 22. Nagrade bomo poslali po pošti.

Limona proti sončnim opeklinam

Še en recept proti sončnim opeklinam priporoča časopis nemške zdravniške zbornice. Limonin sok je treba kaniti na opečeno kožo in mehurji se ne bodo delali. Sok tudi ublaži bolečine. Zdravljenje sončnih opeklin z limono že dolgo poznajo sicilijanski ribiči.

Novo nahajališče nafte

Kot poroča osrednji iraški dnevnik Havadeš, so pri kopanju jarkov za vodovod v novem delu mesta Bagdad naleteli na nafto. Ob nadaljnjih raziskovanjih so ugotovili, da se nahajališče nafte razteza najmanj na površini 30 kvadratnih kilometrov. Ker gre za nove rezerve te zadnje čase vse bolj dragocene tekočine, so z gradnjo novega naselja takoj prenehali.

Recept za lasulje

Danska vlada pripravlja nov zakon o zdravilih, ki jih bo mogoče dobiti na zdravniški recept in jih bo plačevalo socialno zavarovanje. Sedaj zdravniki z recepti predpisujejo stvari, ki prav gotovo ne sodijo med zdravila, socialno zavarovanje pa jih mora plačati. Ženska z redkimi lasmi ima pravico vsako leto kupiti lasuljo v vrednosti 3500 dinarjev, moški pa lahko v te namene izda še 700 dinarjev več. Možak, ki bi rad lasuljo, mora poleg zdravniškega spričevala predložiti še štiri fotografije, ki dokazujejo, da je resnično plešast.

200 prepirov letno

Za 40. obletnico zakona je Norman Smith iz Los Angelesa v Ameriki podaril svoji ženi »tajni dnevnik«. Vanj je od prvega dne poroke zapisoval vse družinske prepire in vzroke zanje. V 40 letih sta se z ženo 7750-krat sporekla ali nekaj manj kot dvestokrat letno. Ženino kuhanje je bilo vzrok 1879 prepirom, računi za gospodinjstvo pa 1457. Zaradi moževega prihajanja domov pa se je vnelo 360 prepirov. Drugi nesporazumi pa sodijo v rubriko »razno«.

Črtomir Zorec:

N'mav čriez izaro, n'mav čriez gmajnico...

(Pogovori o koroških krajih in ljudeh)

(28. zapis)

URBAN JARNIK

Koroški Valentin Vodnik bi lahko rekli za Urbana Jarnika, rojenega na Potoku (Bach) pri Štebnju v Ziljski dolini (St. Stefan im Gailtal) l. 1784 in umrlega v Blatogradu (Moosburg) l. 1844.

Jarnik je bil pravi narodni buditelj in srčen domoljub. Njegova budnica Na Slovence, izzveni takole:

Zarja lepa se razliva
čez Slovenji Gorotan,
zbuja dremanje častljiva,
oznanjuje svetli dan.
Slava bode spet slovela,
ki Slovencem da ime:
po deželah se razvnela,
perdobila češčenje.

Jarnik pa je bil tudi nadarjen pesnik (to mu je priznaval celo Prešeren v slovitem pismu Čopu iz Celovca, dne 5. februarja 1832: po njegovi sodbi ima Jarnik več daru za pesništvo kot za jezikoslovje). Očitno pa je Jarnik z leti postal kar preveč samokritičen. Opustil je umetniške sanje in se raje posvetil trezni znanosti. Mlademu Jarniku so pele »srca strune od ljubezni sladnosti« že v letih, ko je bil Prešeren še v prvih gimnazijskih letnikih. — In nehote se ob branju Jarnikove serenade Damon in Melita spomnimo Prešernove Pod oknom. Kar poslušajmo prvo, drugo in zadnjo kitico Jarnikove pesmi, napisane že leta 1811:

Slaba je svetloba lune,
njo oblaki skrivajo,
žalostne na citrah strune
v moje srce glas pojo.

Nove delajo mi rane,
novi noži režejo,
solze so le noči znane,
ki se le njej zavupajo.

Nagrobna plošča Urbana Jarnika v blatograjski župni cerkvi.

Vetri, glase te nesite
k oknam, kjer Melita spi,
s to besedo jo zbudite:
»Ljubi tvoj za te živi!«

Učeni slavist (tako piše na Jarnikovem nagrobniku) je umrl v danes že povsem ponemčenem Blatogradu (Moosburg). Vendar bomo v naših zapisih le potovali tudi tjakaj (9 km severno od Vrbskega jezera), saj so v Blatograd vodile tudi Prešernove in Slomškove stopinje. In tam je tudi grob velikega Ziljana Urbana Jarnika . . .

UČENI SLAVIST

Naneslo je tako, da še preden kaj več povem o drugem velikem Ziljanu Matiji Majarju, citiram njegove tople besede, s katerimi se je poslovil v ljubljanskih Novicah od svojega ožjega rojaka Urbana Jarnika:

»Danes vam pišem prav žalostno prigodo za vse Slovence. Gospod Urban Jarnik, fajmošter v Blatogradu, so že dolgo bolehovali, od dne do dne so bolj otekavali, vidilo se je, da barčica proti kraji jadri. Dne 11. Rožnicveta (t. j. junij!) 1844 zvečer ob enajstih so izdihnili. — Vse je ranjkiga gospoda rado imelo; staro in mlado je bilo žalostno, per pogrebu in še perletnim možem so nehoteč solze v oči prišle. Gospod Jarnik so bili duhovnik po srcu božjim, prijazni proti vsakim. Vidilo se je jim dobro serce že v pogledu, slišalo v besedah in kazalo se je v njihovim djanju. Bili so mož visokočuten, so znali vse slavjanske dialekte, ljubili so ves slavjanski narod. Lice jim je sijalo, kadar so govorili od našiga jezika in naroda.«

Pokopan je bil pesnik Urban Jarnik na pokopališču, tik ob blatograjski župni cerkvi. Ker pa so že ob koncu prejšnjega stoletja staro pokopališče opustili, so grobove izravnali. Nagrobna plošča Urbana Jarnika je k sreči ohranjena. Vzidana je v cerkveni notranjščini, v desni steni, koj pri vhodu.

Napis je nemški, po slovensko bi zvenel takole: »Tu počiva častitljivi gospod Urban Jarnik, ki je bil 17 let župnik v Blatogradu. Rodil se je l. 1784 v Štebnju v Ziljski dolini, umrl je l. 1844. Pobožen duhovnik, zvest prijatelj in učen slavist. Bog naj mu podari večni mir.«

MATIJA MAJAR-ZILJSKI

Goriče (Gortschach) pri Borljah (Förolach) v Ziljski dolini so rojstni kraj velikega narodopisca, jezikoslovca in narodnega buditelja Matija Majarja-Ziljskega (1809—1892).

Majar je bil vnet glasnik jezikovnega zbližanja med južnimi Slovani in skrben, natančen zapisovalec koroške ljudske pesmi.

(Se bo nadaljevalo)

IGRALCI NA SREČO

To zadnje prosto dopoldne hočem izkoristiti za ogled atenske nacionalne galerije tam doli, tik pod Hiltonom. Šle smo peš, da bi si spotoma lahko čim več ogledale. Bile smo zgodnje in prodajalci loterije so pravkar postavljali ven svoje table s srečkami. V Atenah se z loterijo povečini ukvarjajo invalidi in je neverjetno razbohotena. Na Omonii in v vseh ulicah, ki drže s tega trga, je prodajalec pri prodajalcu. S svojimi lesenimi tablami, na katerih imajo pritrjene bloke srečk, skoraj zapirajo vhode v trgovine. Vmes sem pa tja kakšen slep možakar igra na harmoniko ali lutnjo; glasneje zaigra, če v posodici na tleh zažvenketa novčič. Revnejše otroke je videti, kako v posebnih pokritih posodah prenašajo iz kavarn kavo ali čaj za svoje stalne stranke tu v ulici.

SPET VSE PO STAREM

Oba največja hotela na Syntagmi; Grande Bretagne in King George se sončita v jutranjem soncu in ob velikih spodnjih oknih se ob kavi dolgočasi nekaj starejših angleških gostov. Ploščad pod parlamentom, kjer stoji tudi spomenik neznanemu junaku in kjer je ob paradah tako ponosno in tako rad stal Papadopulos, je polna golobov. Mirno in prijetno je to dopoldne na trgu. Razen nekaj sledov gosenic na asfaltu prav ničesar ne da več slutiti, da so še pred tednom dni tu gomazeli tanki.

ZAPUŠČENA KRALJEVA PALAČA

V bližini parlamenta stoji kraljeva palača, ki v primeri z drugimi kraljevskimi domovi v svetu ni prav nič posebnega. Naravnost majhna je videti, vrt pa je kar nekam zapuščen; kot da v njej ni nikogar, le straža je še vedno tu. Kralj Konstantin je s svojo mlado družinico baje trenutno v Angliji, kjer ne ve, kaj bi delal; bulvarski tisk se izmišljuje zdaj, da bo študiral, zdaj da se bo ločil, zdaj da bo prevzel neko boljšo službo itd. Slik kraljevske družine, ki so včasih krasile ulice, danes ni videti nikjer več. Le na nekem kiosku sem jih še videla, pa še to le na prvi strani neke nemške revije in pa neki kramar je imel njihovo sliko v okvirju naprodaj. Ulice pa za zdaj le še nosijo njihova imena.

INTELEKTUALCE JE BILO SRAM

V tem koncu je tudi vila, v kateri je v hišnem zaporu zastražen pravkar vrženi Papadopoulos. Kakšen je bil ta človek, ki mu je po dvesto letih uspelo vreči kraljevino? »Majhen, nelep obraz, brezbarvne oči«, je nekoč opisala predsednika grška pisateljica Heleni Vlahou kmalu po njenem begu iz Grčije. Zaradi njegovega močnega dialekta je bilo grškim intelektualcem pri javnih govorih naravnost mučno. Doma je s severa Peloponeza, iz vasice Elleochorion, vasice brez zgodovine, kakršnih je še 9000 v Grčiji in ki jih ne najdeš na še bolj natančnih zemljevidih. Vsega 60 družin šteje vas in največje premoženje pri vsaki je tovorni osel.

POSKRBEL ZA SOVAŠČANE . . .

Sovaščani ga imajo v lepem spominu. Kako tudi ne?! Za vas Elleochorion so se že skoraj vse želje uresničile. Georgios za časa svojega vladanja v Atenah ni pozabil svojih ljudi. Buldožerji so bili še pravkar na delu, da bi utrli pot do avtoceste. Milijardo in pol drahem bi stalo vse skupaj. Vaška cerkev je bila obnovljena, za kar je prišlo iz Aten 40.000 drahem. Vojaki iz bližnje garnizije so lopatali na robu nove ceste. Elektrika je bila napeljana in prvi telefon je zazvonil v vasi. Vaščanom so bili zbrisani vsi dolgovi.

PA TUDI ZASE

Georgios Papadopoulos pa v času svoje moči ni mislil samo na sovaščane. Že deset dni po posrečenem puču je na novo postavil rente. Po tako zvanem »zakonu št. 5« je dodelil sebi okrog dva in pol milijona starih dinarjev osnovne plače. Ker pa je bil v eni osebi še zunanji, obrambni in kulturni minister, so se njegovi dohodki, seveda še z raznimi dodatki, ki prihajajo iz teh naslovov, povzpeli na okroglo 18 milijonov mesečno. Tudi dodatki za praznike, kot je to božič ali velika noč in za dopust, so bili zanj povečani in so mu prinesli nadaljnji dve mesečni plači. To je šlo skozi knjige. Toda vsak v Atenah ve, da to še ni vse.

Kar malo na Benetke spominja tale prizor pod parlamentom; po krvavih dneh so tu spet prodajalci ptičje krme, golobi in turisti.

»SOBOTKO«

Pravijo, da je Papadopoulos (v Grčiji pomeni ta priimek »duhovnikov sin«) že pri svojem devetem letu v šoli napovedoval, da bo nekoč vladal Grčiji. Vse pride in vse mine. Žena, ki so jo v javnosti videvali le v cerkvi, je z otroki pobegnila v Švico, on pa lahko zdaj za tistimi košatimi krošnjami na koncu te ulice razmišlja o minljivosti slave in moči . . .

VOJAKI S ČOPKI NA NOGAH

V ulici, ki teče pravokotno na Avenijo kraljice Sofije, je kasarna evzonov, grške kraljeve garde. Se vedno je tu in še vedno nastopa v paradah, pa čeprav kraljevine ni že dobrih šest let. Simpatični so ti vojaki, lepi in postavni. Pravijo, da so skoraj vsi s severa, iz Makedonije. S svojimi rdečimi fesi in zagotovo pometrskimi svilenimi cofi, izvezenimi črnimi bluzami, kratkimi krilci, ki so za posebne priložnosti bela in nabrana, belimi triko nogavicami s črnimi podvezami pod koleni in cofki zadaj in pa ogromnim čopom spredaj na čevljih, so kaj slikoviti in zanimivi.

(Se bo nadaljevalo) D. Dolenc

AGATHA CHRISTIE KARIBSKA SKRIVNOST

5 **V sodelovanju s Prešernovo družbo objavljamo v nadaljevanjih kriminalko Agathe Christie Karibska skrivnost. To knjigo so dobili za nagrado izžrebani naročniki knjižne zbirke za leto 1974.**

»Ampak, Jerem, saj nisem hotela *nič* reči. Samo to, da sva lansko leto tudi midva mislila — in niti najmanj ne vem, *zakaj* da je gospa Dysonova poročena s Hillingdonom, vse dokler nama ni nekdo povedal, da to ni tako.«

»Ali ni čudno, kako človek dobi razne vtise?« je nedolžno vprašala Jane Marplova in njene oči so se za trenutek zazrle v oči Prescottove. Med njima je švignil preblisk ženskega razumevanja.

Ko bi bil kanonik Prescott malo bolj občutljive narave, bi vedel, da je odveč.

Ženski sta izmenjali še eno gesto, ki je brez besed jasno obljubila: *»Pogovorili se bova ob primernejši priliki . . .«*

»Gospod Dyson kliče svojo ženo ‚Lucky'. Je to njeno pravo ime ali samo vzdevek?« je vprašala Jane Marplova.

»Prepričana sem, da to ne more biti pravo ime.«

»Jaz sem ga nekoč slučajno vprašal o tem,« se je oglasil prečastiti. »Rekel je, da jo kliče Lucky zato, ker mu prinaša srečo. In če bi izgubil njo, bi izgubil tudi srečo. Lepo povedano, ali ne?«

»Gospod Dyson se rad šali,« je suho pripomnila Prescottova.

Prečastiti je nevoljno pogledal svojo sestro.

Orkester je prekosil samega sebe z divjim izbruhom neubranih zvokov in na oder se je pripodila skupina plesalcev.

Oba Prescottova in Jane Marplova so obrnili stole, da bi si ogledali predstavo.

Jani Marplovi je ples dosti bolj ugajal kot glasba; všeč sta ji bila šum drsečih stopal in ritmično pozibavanje teles. Tako *pristno* je bilo vse skupaj in zdelo se je, da skrivajo plesalci v sebi večjo moč, kot pa jo izražajo v plesu.

Tega večera se je prvič počutila doma v novi okolici . . . Do zdaj je pogrešala nekaj, kar je sicer vedno z lahkoto našla: podobnosti med ljudmi, ki jih je srečavala, in ljudmi, ki jih je osebno poznala. Mogoče so jo omamile pisane obleke in eksotične barve, vendar pa je bila prepričana, da bo lahko kmalu delala zanimive primerjave.

Molly Kendalova je bila na primer podobna prijetnemu dekletu, katerega imena se ni mogla spomniti in ki je bila sprevodnica na avtobusu, ki je vozil do Basinga. Vedno ti je pomagala vstopiti in ni nikoli dala znamenja za odhod, preden ni bila prepričana, da si lepo varno sedel na svojem sedežu. Tim Kendal pa jo je čisto malo spominjal na glavnega natakarja pri hotelu Royal George v Medchestru: samozavesten, pa vendar zaskrbljen (spomnila se je, da je imel čir na želodcu). Major Palgrave se ni niti najmanj razlikoval od generala Leroya, kapetana Flemminga, admirala Wicklowa in komandirja Richardsona. Lotila se je zanimivejših ljudi. Greg? Grega ni bilo lahko primerjati s katerim od njenih znancev, ker je bil Amerikanec. Mogoče je bila v njem trohica plemenitega Georga Trollopa, ki je vedno vedel povedati kakšno šalo na zborovanju civilne obrambe, deloma pa jo je Greg spominjal na mesarja Murdocha. Le-ta je bil na precej slabem glasu, vendar pa je nekaj ljudi trdilo, da je vse skupaj samo obrekovanje ter da Murdoch sam rad podpira govorice! Kaj pa »Lucky«! Prav lahko — Marleen pri Treh kronah. Evelyn Hillingdonova? Z njo pa ni bilo tako lahko. Na videz je bila podobna velikemu številu Angležinj, med katerimi je bilo precej visokih, suhih žena utrujenega obraza. Kot na primer lady Caroline Wolfe, prva žena Petra Wolfa, ki si je vzela življenje? Ali pa Leslie Jamesova — tiha ženska, ki je le malokdaj pokazala, kaj čuti, in ki je prodala svojo hišo ter se preselila, ne da bi povedala živi duši, da odhaja. Polkovnik Hillingdon? Pri njem za zdaj ni mogla najti nobenega ključa. Najprej ga bo morala malo bolje spoznati. Hillingdon je bil eden tistih mož vljudnega obnašanja, o katerih nisi nikoli vedel, o čem premišljujejo. Včasih so te prav presenetili. Kot na primer major Harper, ki si je nekega lepega dne mirno prerezal grlo. Živa duša ni vedela ne takrat ne pozneje, zakaj je to storil, Jani Marplovi se je sicer zdelo, da ve zakaj, vendar pa ni bila povsem prepričana . . .

Pogled ji je zablodil k Rafielovi mizi. Najvažnejši znani podatek o njem je bil, da je neizmerno bogat. Vsako leto je obiskal Zahodno Indijo. Bil je skoraj povsem hrom, podoben pa je bil stari zgubani roparici. Obleka mu je ohlapno visela na shujšanem telesu. Nihče ni vedel natančno, koliko let mu je: sedemdeset, osemdeset, mogoče celo devetdeset. Oči so mu bistroumno zrle v svet, in čeprav je bil pogosto precej surovega obnašanja, mu ljudje tega niso zamerili; deloma zato, ker je bil tako bogat, deloma pa zato, ker je imel močno osebnost, ki te je tako hipnotizirala, da se ti je zdelo, da ima gospod Rafiel pravico do surovosti, če se mu zahoče.

Poleg njega je sedela njegova tajnica, gospa Waltersova. Imela je pšenično pobarvane lase in prijeten obraz. Rafiel je bil pogosto zelo surov z njo, a se je zdelo, da ona tega sploh ne opazi, ne zato, ker je bila preveč ponižna, ampak zato, ker se za to še zmenila ni. Obnašala se je kot dobro izučena bolniška sestra. Mogoče pa je svojčas tudi res bila bolniška sestra, je pomislila Jane Marplova.

Mlad moški visoke postave in prikupnega obraza, oblečen v bel večerni suknjič, je stopil k Rafielovemu stolu. Starec je dvignil glavo, pogledal mladeniča, pokimal in ga s kretnjo povabil, naj sede. Mladi moški je sedel k mizi. »Gospod Jackson, domnevam,« je zamrmrala Jane Marplova sama pri sebi — Rafielov sluga in spremljevalec v eni osebi.«

Precej natančno si je ogledala mladega moža.

Medtem pa se je Molly Kendalova ustavila v točilnici in se pretegnila, da bi si vzravnala hrbet. Sezula si je čevlje z visokimi petami. S terase je prišel Tim in stopil k svoji ženi. Za trenutek sta bila povsem sama v točilnici.

»Si utrujena, ljubica?« je vprašal.

»Da, malo pa res. Noge me bolijo.«

»Upam, da vse to trdo delo s hotelom ni preveč zate.« Zaskrbljeno jo je pogledal.

Zasmejala se je. »O, Tim, ne bodi tako smešen. Všeč mi je tukaj. Tako čudovit kraj je to. Že od nekdaj sem si želela nečesa takega in zdaj se mi je želja izpolnila.«

»Da, vse bi bilo v redu, če bi bil človek gost tukaj. Ampak voditi vse skupaj — to je težaško delo.«

»Nič se ne dobi brez dela,« je pametno pripomnila njegova žena.

Tim se je namrščil.

»Se ti zdi, da je vse tako kot treba? Da imava uspeh? Da se nama bo posrečilo?«

»Seveda mislim tako.«

»Misliš, da ljudje ne govorijo — ‚Zdaj tu ni tako kot takrat, ko sta imela hotel Sandersova'?«

»Vedno se bo našel kdo, ki bo rekel kaj takega — kakšen star nazadnjak. Prepričana sem, da midva dosti bolje opravljava posel kot pa Sandersova. Bolj privlačna sva. Ti si očarljiv s starimi tetkami in posreči se ti, da se do obupanih petdeset- in šestdesetletnic obnašaš tako, da mislijo, da bi rad ljubimkal z njimi. Jaz pa se zaljubljeno spogledujem s starimi gospodi, tako da so prepričani, da so strašno spolno privlačni — do sentimentalnih tipov pa sem ljubka hčerkica, kakršno bi radi sami imeli. O, midva drživa vse niti v rokah.«

Timove obrvi so se vrnile v normalno lego.

»No, če tako misliš, potem je vse v redu. Veš, mene včasih zagrabi strah. Vse sva tvegala zaradi tega posla. Odpovedal sem službo. . . .«

»In prav si storil,« ga je hitro prekinila Molly, »tako dolgočasna je bila, da ti je trgala dušo.«

Zasmejal se je in jo poljubil na nos.

»Čisto zares je vse v redu,« je ponovila. »Le zakaj si vedno v skrbeh?«

»Tak sem pač. Vedno mislim: ‚Kaj pa, če bo šlo kaj narobe?'«

»Kaj naj bi šlo narobe?«

»Ne vem. Recimo, da bi se kdo utopil.«

»Pojdi no, naša plaža je najbolj varna na vsem otoku. Poleg tega pa sva najela tistega štorastega Šveda, da pazi na kopalce.«

»Saj sem res neumen,« je rekel Tim. Obotavljal se je, nato pa je vprašal: »Si imela še kaj tistih čudnih sanj?«

Molly se je zasmejala. »Težke sanje sem imela zato, ker sem jedla jastoga.«

Prešernova družba vas vabi med svoje člane. Člane vpisujejo zaupniki Prešernove družbe v vseh krajih in v delovnih organizacijah. Člani se vključujejo v akcijo za širjenje dobre knjige med našim ljudstvom, obenem pa dobijo konec leta 1974 letno knjižno zbirko Prešernove družbe, ki bo imela 6 knjig: Prešernov koledar 1975, roman Janeza Švajncerja KO ČLOVEK ZORI, povest Toneta Svetine UGASLO OGNJIŠČE, SPOMINI NA LENINA Nadežde K. Krupskaje, izbor starih slovenskih narodnih pesmi MLADA BREDA in priročnik Rastline in naše zdravje. Knjige stanejo broširane 55 din, v platno vezane pa 85 din.

Znate plavati?

Dobro premislite, preden odgovorite pritrdilno. Objavljamo dva testa, s katerima lahko temeljito preizkusite svoje znanje.

Poletje je tu — in topli julijski dnevi so najlepša priložnost, da si okrepimo telo, da se razvedrimo in sprostimo. Kopanje in sončenje sta nedvomno ena najbolj zdravih in najbolj razširjenih oblik sodobne rekreacije, saj v pasji pripeki ljudje trumoma oblegajo bregove rek in jezer ter morske plaže. Vendar aktivnost ob vodi in v njej ne prinaša zgolj radosti, ampak tudi resna tveganja. Slednjim so izpostavljeni zlasti neplavalci, ki v navalu prešerne razposajenosti mimogrede pozabijo, da je zanje voda sovražen element. Zato so utopitve v Sloveniji še vedno nadpoprečno pogoste, v črnem seznamu pa je vselej nenavadno dosti oseb, ki naj bi po zagotovilih svojcev znale plavati. Kdo je torej kos mokri umetnosti in kdo ne?

AVSTRALSKI RECEPT

Precej ljudi se proglaša za plavalce, čeprav niso zmožni premagati niti 20- do 30-metrske razdalje v priobalni plitvini. Ni jih težko prepoznati, kajti delo udov je neusklajeno, medtem ko trup nekako mukoma, sunkovito rine naprej. Mišice, posebno vrat, so do skrajnosti napete in ker morajo opraviti kup odvečnih premikov, je »plavalec« kmalu pri koncu z močmi. Takrat odneha, obstane in odprtih ust lovi sapo; neobvladovanje tehnike dihanja namreč prav tako jasno kot krčevitost zamahov izdaja začetnike. Sami presodite, ali nemara ne sodite vmes. Ako niste stoodstotno prepričani, naredite preizkus, kakršnega pri ugotavljanju plavalnih sposobnosti šolske mladine uporabljajo Avstralci: zadovoljivo ga opravi otrok, ki v dvometrski, rahlo razburkani oziroma zlagoma tekoči vodi vztraja na površju najmanj četrt ure. Še boljši so kajpak testi specializiranih klubov, namenjeni odraslim državljanom; njihove norme zahtevajo od človeka, da ume brez truda preplavati 100 metrov nad in 10 metrov pod vodo, da v navpičnem položaju telesa določen čas vztraja na mestu, da obvlada lebdenje v hrbtni, bočni ali prsni legi telesa ter da zdrži minuto ali dve v vodi bodisi samo ob uporabi rok bodisi samo nog. Prav zadnja vaja neredko spravi v zagato tudi marsikaterega solidnega starejšega plavalca, ki sicer ne sodi v krog »štorov«. In vendar utegne biti v kritičnih sekundah, ko vas nenadejano zgrabi krč in ko je določena okončina ohromljena, izredno važna.

Boleči krči in udarci ob nepremišljenih skokih so sploh eden glavnih razlogov nesreč. Drug presenetljiv podatek pa govori, da neverjetno veliko žrtev utone čisto blizu bregov, polnih nič hudega slutečih vrstnikov. V opisanem primeru je ponavadi kriv nenaden padec rečnega, jezerskega ali morskega dna, zaradi česar se nevešč kopalec zmede in izgubi ritem gibov. Noge, ki zaman iščejo oporo, potonejo in privedejo predrzneža v situacijo, ko bi si moral pomagati le z gornjo polovico trupa, predvsem z dlanmi. A ker naloge ne obvlada, začne divje mahati okrog sebe in grabiti proti meter ali dva oddaljenem rešilnem »pragu«. V paniki pogosto požira vodo, kar mu prepreči, da bi priklical pomoč — in katastrofa je neizbežna.

V REČNEM VRTINCU

Mnogi letoviščarji ljubijo plavanje na večje razdalje, prija jim uiti iz priobalne gneče v čistejše, odprte predele, proč od »con skupinskega namakanja«. Toda čeprav so krepki in trenirani, čeprav nemara poleg klasične »žabe« obvladajo tudi zahtevnejši kravl hrbtni ali metuljčkov slog, naj nikar ne krenejo k, recimo, pol kilometra oddaljenemu plovcu oziroma ladijskemu smerokazu brez spremstva enako izkušenega kolega. Lahko jih obide slabost, ki izvira iz preobilnega, premastnega, neprebavljenega kosila ter iz popite steklenice piva, katerega zavrete ostanke bi v naporu stisnjeni želodec rad izbljuval.

Slabosti so nevarne vsakomur, saj mahoma oslabijo organizem. Nič manj zahrbten ni v sapnik zablodeli požirek slanice. Če v takšnem primeru hlastnemo po zraku, voda prodre v pljuča, blokira bronhije — in davljenja zlepa ni konec. Najbolje je dva ali trikrat krčevito zakašljati in mokri tujek izpljuniti ter šele potem temeljito zadihati.

Poglavje zase so vrtinci in kipeči čepi v rečnih okljukih in pod jezovi, kakršnih je vzdolž gorenjskih strug nešteto. Kadar zaidete vanje, ne poskušajte siloma izplavati. Raje se mehko prepustite toku, da vas zgrabi in odnese iz »žepa«, v ustreznem trenutku pa krepko zamahnite in uidite na varno.

Skratka, poletni užitki bodo dejansko užitki le ob uporabi trezne presoje in realnega vrednotenja lastnih zmogljivosti. Enako načelo velja za sončenje, s katerim nikar ne pretiravajte. Opekline, glavoboli, sončarica in vročinska kap je že marsikomu zagrenila počitnice.

I. G.

GRADIS

GIP GRADIS
TOZD LESNO INDUSTRIJSKI OBRAT
ŠK. LOKA

sprejme v delovno razmerje:

večje število delavcev za delo na žagi in skladišču hlodovine

Interesenti naj se osebno zglase v kadrovskem oddelku GIP Gradis TOZD Lesno industrijski obrat Škofja Loka, Kidričeva cesta 56.

OFENZIVA NA BLEGOŠ

NAPISAL: PETERNEL ANTON - IGOR, NARISAL: PETERNELJ JELKO

Po vseh teh težkih dnevih in nočeh neprestanih bojev in jurišev sem se želel naspati. Spal sem do 7. ure zvečer, ko me je zbudil bratov mitraljez. Poznal sem ga po tem, ker je imel rafal na 7 strelov.

Mitja je bil ranjen v nogo. To sem zvedel pozneje od tovarišev, ki so bili z njim. Ni mogel več hoditi in se je skril v smrečje. Narezal si je majhnih smrečic in jih zasadil okoli sebe, da bi bil manj viden. Ves dan je ležal pripravljen. Imel je le še 10 nabojev in bombo.

Že dve skupini Nemcev sta šli podnevi mimo njega ne da bi ga bili opazili. Zadnja skupina, to so bili hitlerjugend in gestapovci, pa je temeljito preiskovala vsak grm. Neki gestapovec se je po naključju oprijel smrečice na strmini in smrečica se je izpulila.

radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 4.30, 5. 6. 7. 8. 9. 10. (danes dopoldne) 11. 12. 13. 14. 15. 19.30 (radijski dnevnik), 22. (dogodki in odmevi), 17. 18. 23. 24. ob nedeljah pa ob 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 19.30 (radijski dnevnik), 22. 23. in 24.

S SOBOTA, 20. JULIJA

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Pionirski tednik, 9.35 Iz mladinskega glasbenega albuma, 10.15 Sedem dni na radiu, 11.20 Z nami doma in na poti, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 Čez travnike in polja, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji, 15.40 Paleta melodij, 16.00 Vrtiljak, 16.40 Majhni ansambli v studiu 14, 17.10 Instrumenti v ritmu, 17.20 Gremo v kino, 18.15 Dobimo se ob isti uri, 18.45 S knjižnega trga, 19.00 Lahko noč, otroci, 19.15 Minute z ansamblom Mihe Dovžana, 20.00 Gostje na Slovenski popevki, 21.00 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana, 21.15 Zabavna radijska igra — Marjan Marinc: Skrivnost roke v smetnjaku, 22.20 Oddaja za naše izseljence, 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

9.00 Sobota na valu 202, 13.00 Radi jih poslušate, 14.00 Poletni rock leksikon, 14.35 Panorama zvokov, 15.35 Za prijetno razvedrilo, 16.40 Popevke z jugoslovanskih festivalov zabavne glasbe, 17.40 Svet in mi, 17.50 Vodomet melodij, 18.00 Vročih sto kilovatov, 18.40 Slovenski pevci zabavnih melodij

Tretji program

19.05 Znanost in družba, 19.20 Christoph Willibald Gluck: Orfej in Evridika, opera v treh dejanjih, 21.40 Sobotni nočni koncert, 22.5 Iz slovenske poezije

N NEDELJA, 21. JULIJA

4.30 Dobro jutro, 5.30 Z vami na izletu, 6.50 Danes za vas, 7.30 Za kmetijske proizvajalce, 8.07 Radijska igra za otroke, 8.35 Skladbe za mladino, 9.05 Še pomnite tovariši..., 10.05 Iščemo popevko poletja, 11.00 Turistični napotki za naše goste iz tujine, 11.20 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 12.00 V nedeljo opoldne, 14.05 Humoreska tega tedna, 14.25 Ob lahki glasbi, 15.00 V nedeljo popoldne, 15.10 Nedeljska reportaža, 15.30 Popularne operne melodije, 16.00 Radijska igra, 16.47 S slovenskimi ansambli, 17.05 Nedeljsko športno popoldne, 19.00 Lahko noč, otroci, 19.15 Glasbene razglednice, 20.00 V nedeljo zvečer, 22.20 Jazz za vse, 23.05 Literarni nokturno, 23.15 Serenadni večer

Drugi program

8.10 Vedri zvoki z majhnimi ansambli, 9.00 Revija melodij, 10.00 Melodije po pošti, 11.40 Naši kraji in ljudje, 11.55 Opoldanski cocktail, 13.00 Glasbeni variete, 14.05 Pop integral, 15.00 Nedelja na valu 202, 18.30 Večerni poročevalec

Tretji program

19.05 Večerna nedeljska reportaža, 19.15 Na svoji zemlji..., 20.35 Športni dogodki dneva, 20.45 Arije in monologi, 21.45 V paviljonu na vrtu, 22.55 Iz slovenske poezije

P PONEDELJEK, 22. JULIJA

4.30 V praznično jutro, 8.05 Pisan svet pravljic in zgodb, 8.20 Koncert mladinskega pevskega zbora, 9.05 Zabavni zvoki s slovenskimi ansambli in pevci, 10.05 Ljudstvo se je uprlo, 11.00 Turistični napotki za tuje goste, 11.20 Spomni se — iz slovenske simfonične literature, 12.00 Na današnji dan, 12.10 Lepe melodije z revijskimi orkestri, 13.30 M. Vidic: Revirji med ljudsko revolucijo, 14.05 Slovenske narodne v različnih izvedbah, 15.15 Naši zbori o vstaji, 15.40 Humoreska — Smeh v partizanih, 16.00 Vrtiljak, 17.05 Zabavni zvoki iz studia 14, 18.05 Slovenska lahka instrumentalna glasba, 18.30 Govorijo udeleženci zborovanja kulturnih delavcev v Semiču 1944. leta, 19.00 Lahko noč, otroci, 19.15 Minute z ansamblom Darka Škoberneta, 20.00 Partizanka Anka — opera, 21.05 Zvočne kaskade, 22.15 Popevke se vrstijo, 23.05 Literarni nokturno, 23.15 Za ljubitelje jazza

Drugi program

13.05 S popevkami po svetu, 14.00 Plesni zvoki, 14.35 Panorama zvokov, 16.00 Kulturni mozaik, 16.05 Slovenski pevci zabavne glasbe, 16.35 Poletni rock leksikon, 17.30 Zrcalo dneva, 17.40 Pota našega gospodarstva, 17.50 Ob lahki glasbi, 18.00 Izložba hitov, 18.35 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe

Tretji program

19.05 Ura za soliste, 20.00 Simfonija št. 3 v c-molu, 20.35 Iz zlate dobe zborovstva, 21.00 Naši znanstveniki pred mikrofonom, 21.15 Večeri pri slovenskih skladateljih, 22.55 Iz slovenske poezije

T TOREK, 23. JULIJA

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani, 9.20 Pojo majhni vokalni ansambli, 9.40 Z našimi simfoniki v svetu lahke glasbe, 11.00 Turistični napotki za tuje goste, 11.20 Z nami doma in na poti, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 Po domače, 14.10 Skladbe za mladino, 14.40 Na poti s kitaro, 15.40 Iz filmov in glasbenih revij, 16.40 Naš podlistek, 17.10 Zveneča imena, 18.15 Majhni zabavni ansambli, 18.30 V torek na svidenje, 19.00 Lahko noč, otroci, 20.00 Lahka glasba slovenskih avtorjev, 20.30 Radijska igra, 21.37 Melodije v ritmu, 22.15 Od popevke do popevke, 23.05 Literarni nokturno, 23.15 Iz oper, ki jih redko slišimo

Drugi program

13.05 Majhni ansambli na tekočem traku, 14.00 S Plesnim orkestrom naše radijske postaje, 14.35 Panorama zvokov, 15.35 Srečanja melodij, 16.00 Pet minut humorja, 16.40 S popevkami po Jugoslaviji, 17.30 Zrcalo dneva, 17.40 Ljudje med seboj, 18.00 Parada orkestrov, 18.40 Jazz na drugem programu

Tretji program

19.05 Svetovna reportaža, 19.20 Rusalka — odlomki, 20.00 Slovenska instrumentalna glasba, 20.35 Kultura danes, 20.50 Berlinski glasbeni dogodki, 22.20 Klavirski kvintet v B-duru, 22.55 Iz slovenske poezije

S SREDA, 24. JULIJA

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Počitniški pozdravi, 9.35 Znane melodije, znani orkestri, 10.15 Urednikov dnevnik, 11.20 Z nami doma in na poti, 12.40 Od vasi do vasi, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 Slovenske narodne v raznih izvedbah, 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Glasbeni intermezzo, 15.40 Glasbeni drobiž od tu in tam, 16.00 »Loto vrtiljak«, 17.10 Operni koncert, 18.10 Zvoki današnjih dni, 18.45 Naš gost, 19.00 Lahko noč, otroci, 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu, 21.35 Lepe melodije, 22.15 S festivalov jazza, 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Popevke se vrstijo, 14.00 Danes smo izbrali, 14.35 Panorama zvokov, 15.35 Igramo za ples, 16.00 O avtomobilizmu, 17.00 Mladina sebi in vam, 17.30 Zrcalo dneva, 17.50 S pevcem Ivom Mojzerjem, 18.00 Oddaja progresivne glasbe, 18.40 Instrumenti v ritmu

Tretji program

19.05 Iz jugoslovanske orkestralne glasbe, 20.00 Minute z Mozartom, 20.35 Mednarodna radijska univerza, 20.45 Partizanski pevski zbor, 21.00 Klasiki sodobne glasbe, 22.55 Iz slovenske poezije

Č ČETRTEK, 25. JULIJA

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani, 9.20 Potujmo z glasbo, 9.40 Iz partitur operetnih mojstrov, 10.15 Po Talijinih poteh, 11.20 Z nami doma in na poti, 12.40 Pihalne godbe, 13.30 Priporočajo vam, 14.10 Amaterski zbori pojo, 15.40 V plesnem ritmu, 16.00 Vrtiljak, 16.40 Naš podlistek, 17.00 »Julij 74«, 17.35 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana, 17.50 Človek in zdravje, 18.15 Popoldanski simfonični koncert, 19.00 Lahko noč, otroci, 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov, 21.00 Literarni večer, 22.15 Popevke in plesni ritmi, 23.05 Literarni nokturno, 23.15 Dela madžarskih skladateljev

Drugi program

9.00 Četrtek na valu 202, 12.30 Opoldanski poročevalec, 13.00 Z ritmi po svetu, 14.00 Otroci med seboj in med vami, 14.10 Melodije s slovenskih festivalov zabavne glasbe, 14.35 Panorama zvokov, 16.00 Okno v svet, 16.10 Iz cvetoče dobe lepih melodij, 16.40 Priljubljeni pevci, 17.40 Naš intervju, 17.50 Predstavljamo vam, 18.00 Popevke na tekočem traku

Tretji program

19.05 Prizori iz slovenskih oper, 19.45 V korak s časom, 20.00 Večerni concertino, 20.35 Iz zakladnice ljudskih pesmi, 21.00 Ljubljanski koncertni večeri, 22.55 Iz slovenske poezije

P PETEK, 26. JULIJA

4.30 Dobro jutro, 8.10 Glasbena matineja, 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani, 9.20 Pesmi jugoslovanskih narodov, 9.40 Lepe melodije, 10.15 Uganite, pa vam zaigramo po vaši želji, 12.40 Z domačimi ansambli, 14.10 Mladina poje, 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.40 Popoldanski sestanek z orkestrom Hollywood Bowl, 16.00 Vrtiljak, 16.05 Kam in kako na oddih? 17.10 Solisti z opernih in koncertnih odrov, 18.15 Signali, 18.50 Ogledalo našega časa, 19.00 Lahko noč, otroci, 19.15 Minute z ansamblom Vilija Petriča, 20.00 Stop-pops 15, 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih, 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih, 23.15 Petkov nočni koncert

Drugi program

9.00 Petek na valu 202, 13.00 Paleta zvokov, 14.00 S solisti in ansambli JRT, 14.35 Panorama zvokov, 15.35 Lahka glasba domačih in tujih avtorjev, 16.00 Filmski vrtiljak, 16.40 Za mladi svet, 17.40 Odmevi z gora, 18.40 Jazz na drugem programu

Tretji program

19.05 Od premiere do premiere, 20.12 Počitniški dnevnik, 20.35 Z jugoslovanskih koncertnih odrov, 22.55 Iz slovenske poezije

tržni pregled

JESENICE

Solata 4 din, korenček 6,50 din, jabolka 7,70 dinarjev, limone 13,60 din, česen 19 din, čebula 5 din, fižol 7,50 din, pesa 3,50 din, paradižnik 6 din, jajčka 1,05 din, surovo maslo 46,30 din, smetana 21,20 din, orehi 50 din, klobase 41 din, skuta 12 din, sladko zelje 2,50 din, kislo zelje 7,50 din, cvetača 6,50 din, paprika 16 din, krompir 2,50 din

KRANJ

Solata 5 din, špinača 6 din, korenček 8 din, slive 18 din, limone 12 din, česen 18 din, čebula 6 din, fižol 12 din, pesa 8 din, kaša 12 din, paradižnik 8 din, kumare 6 din, med 30 din, žganje 35 din, ajdova moka 12 din, koruzna moka 3,50 din, jajčka 1,30 din, surovo maslo 28 din, smetana 18 din, orehi 50 din, skuta 18 din, sladko zelje 2,50 din, cvetača 8 din, paprika 12 din, krompir 2,50 din, breskve 8 din, marelice 12 din, smokve 12 din

TRŽIČ

Solata 5 din, korenček 10 din, jabolka 7 din, limone 15 din, česen 20 din, čebula 7 din, fižol 7 din, pesa 5 din, kaša 10 din, paradižnik 10 din, breskve 10 din, marelice 13 din, kumare 8 din, ajdova moka 13 din, koruzna moka 5 din, jajčka 1,10 din, surovo maslo 40 din, smetana 20 din, orehi 48 din, klobase 80 din, skuta 12 din, sladko zelje 4 din, kislo zelje 6 din, kisla repa 5 din, cvetača 13 din, paprika 16 din, krompir 3 din, sir 14 din, kolerabe 8 din, fige 16 din, češnje 10 din

Izdaja ČP »Gorenjski tisk«, Kranj, Ulica Moše Pijadeja 1. Stavek: ČP »Gorenjski tisk« Kranj, tisk: Združeno podjetje Ljudska pravica, Ljubljana, Kopitarjeva 2. — Naslov uredništva in uprava lista: Kranj, Moše Pijadeja 1. — Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51500-601-12594 — Telefoni: glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-190, uredništvo 21-835, novinarji 21-860, malooglasni in naročniški oddelek 21-194. — Naročnina: letna 90 din, polletna 45 din, cena za 1 številko 1 dinar. — Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

kino

Kranj CENTER

19. julija franc. barv. film KIFELJC ob 16., 18. in 20. uri

20. julija franc. barv. film KIFELJC ob 16., 18. in 20. uri, premiera amer. barv. filma JEKLENA PTICA ob 22. uri

21. julija jugosl. barv. film MOST ob 10. uri, franc. barv. film KIFELJC ob 15., 17. in 19. uri, amer. barv. film NE ODNEHAJ IN ŠE ENKRAT POIZKUSI ob 21. uri

22. julija amer. barv. film JEKLENA PTICA ob 15., 17. in 19. uri, ital. barv. film V MILANU UBIJAJO OB SOBOTAH ob 21. uri

23. julija amer. barv. film JEKLENA PTICA ob 16., 18. in 20. uri

24. julija ital. barv. film V MILANU UBIJAJO OB SOBOTAH ob 16., 18. in 20. uri

25. julija ital. barv. film V MILANU UBIJAJO OB SOBOTAH ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

19. julija ital.-franc. barv. film VELIKI DVOBOJ ob 18. in 20. uri

20. julija ital.-franc. barv. film VELIKI DVOBOJ ob 16. in 20. uri

21. julija turški barv. film DŽEM SULTAN ob 14. uri, ital.-franc. barv. film VELIKI DVOBOJ ob 16. uri, amer. barv. film 87. POLICIJSKA POSTAJA ob 18. uri, amer.-jug. film ROMANCA KONJSKEGA TATU ob 20. uri

22. julija češki barv. film UBIL SEM EINSTEINA ob 16. uri, jug. barv. film MOST ob 18. uri, amer.-jug. film ROMANCA KONJSKEGA TATU ob 20. uri

23. julija amer.-jug. film ROMANCA KONJSKEGA TATU ob 18. in 20. uri

24. julija franc.-ital. barv. film OROŽNIK SE ŽENI ob 18. in 20. uri

25. julija amer. barv. film JEKLENA PTICA ob 20. uri, franc.-ital. barv. film OROŽNIK SE ŽENI ob 18. uri

Tržič

19. julija angl. barv. film PRED MILIJON LETI ob 18. in 20. uri

20. julija angl. barv. film PRED MILIJON LETI ob 18. in 20. uri

21. julija jug. barv. film ŽIVETI OD LJUBEZNI ob 17. in 19. uri

22. julija jug. barv. film ŽIVETI OD LJUBEZNI ob 18. uri

23. julija franc.-ital. barv. film OROŽNIK SE ŽENI ob 18. in 20. uri

24. julija ital.-špan. barv. film KOMPANJEROSI ob 18. in 20. uri

25. julija ital.-špan. barv. film KOMPANJEROSI ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

19. julija angl. barv. film HENRIK VIII. ob 18. in 20. uri

20. julija ital. barv. film LOV ZA ZAKLADOM ob 18. in 20. uri

21. julija ital. barv. film LOV ZA ZAKLADOM ob 15. in 19. uri, češki barvni film UBIL SEM EINSTEINA ob 17. uri

22. julija franc.-ital. barv. film OROŽNIK SE ŽENI ob 18. in 20. uri

23. julija ital. barv. film ČRNI DNEVI ZA STRELCA ob 18. in 20. uri

24. julija ital. barv. film ČRNI DNEVI ZA STRELCA ob 18. in 20. uri

25. julija jug. barv. film ŽIVETI OD LJUBEZNI ob 18. in 20. uri

Radovljica

20. julija ital. barv. film PO NALOGU PODZEMLJA ob 18. uri, ital.-špan. barv. film IME MU JE SVETI DUH ob 20. uri

21. julija ital.-špan. barv. film IME MU JE SVETI DUH ob 16. uri, amer. barv. film MLADI MAŠČEVALEC ob 18. uri, ital. barv. film PO NALOGU PODZEMLJA ob 20. uri

22. julija amer. barv. film DOVRŠENI ROP V NEW YORKU ob 18. uri, japonski barv. film BITKA ZA OKINAWO ob 20. uri

23. julija ital. barv. film BRANDON—LOVEC NA OCENE ob 20. uri

24. julija amer. barv. film DOVRŠENI ROP V NEW YORKU ob 20. uri

Jesenice RADIO

19. julija amer. barv. film DVA BREZ ŽENE

20. do 21. julija amer. barv. film REKA ZLOBNEGA MOŽA

Jesenice PLAVŽ

19. julija franc.-ital. barvni film ZBOGOM, PRIJATELJ

20. do 21. julija ital. barv. film VIKINGI Z JUGA

Kranjska gora

20. julija ital. barv. film MALLORY KOT SMRT

21. julija amer. barv. film DVA BREZ ŽENE

SLAŠČIČARNA NA HUJAH V KRANJU (pri mostu blizu hotela Evropa)

Osvežite se z našim kvalitetnim sladoledom. Poceni je, izbirate pa lahko med najmanj osmimi vrstami.

loterija

Srečke s končnicami	so zadele dobitek N-din	Srečke s končnicami	so zadele dobitek N-din
80	20	65	20
30	30	12735	800
50	40	89265	800
46060	600	531025	150.000
45890	800		
		6	10
51	30	78446	600
781	80	93546	1.000
421	100	191486	5.000
55531	800		
82991	1.000	57	30
17301	1.000	47	50
39661	1.000	9877	500
084641	10.000	12347	600
529371	10.000	62227	600
486411	10.000	58787	800
		205537	5.000
2152	200	236927	10.000
73502	600	58	20
11952	800	448	60
78302	1.000	728	80
532382	5.000	4888	300
		95948	600
3	10	01658	600
78203	600	98918	800
34593	800		
39043	1.000	79	40
592093	5.000	509	600
		17419	600
74	20	61479	800
04	20	36849	1.000
79754	600	28419	1.000
38644	800	424269	5.000
276364	5.000	584559	5.000
224544	5.000	391459	10.000

televizija

S SOBOTA, 20. JULIJA

17.30 Nastop kvarteta DO, 18.00 Obzornik, 18.15 Legenda o divjem lovcu — serijski film, 19.10 Mozaik (Lj), 19.15 Kaj počnemo ob nedeljah (Zg), 19.45 Risanka, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 Tedenski notranjepolitični komentar, 20.30 3-2-1, 20.40 Zabavnoglasbena oddaja, 21.30 Propagandna oddaja, 21.35 Colombo — serijski film (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec

18.00 Kronika (Zg), 18.15 Mačkina hiša — otroški spored, 19.15 Kaj počnemo ob nedeljah, 20.00 TV dnevnik, 20.30 Šest obrazov — drama (Bgd), 21.20 Dokumenti o času (Bgd), 21.50 Sedem morij (Bgd)

N NEDELJA, 21. JULIJA

9.20 W. S. Reymont: Kmetje — barvna nadaljevanka, (Lj), 10.15 Kmetijska oddaja (Bgd), 11.00 Mozaik, 11.05 Otroška matineja: Družina Smola, Skozi neznano Delto — barvna filma, 12.00 Poročila, 15.30 Pisani svet, 16.15 Naši zbori: Akademski komorni zbor iz Kranja, 16.40 Za konec tedna, 17.00 Državno prvenstvo v plavanju, 18.05 Propagandna oddaja, 18.10 Poročila, 18.15 Samorastniki — celovečerni film, 19.45 Barvna risanka, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 Tedenski zunanjepolitični pregled, 20.30 3-2-1, 20.40 V gosteh pri Nušiču, 21.30 Ivo Lola Ribar — dokumentarna oddaja, 21.58 Propagandna oddaja (Lj), 22.00 Športni pregled (Sa), 22.30 TV dnevnik

UHF — oddajnik Krvavec

20.00 TV dnevnik, 20.30 Filmske novele, 21.00 Lito valovito — celovečerni film (Bgd)

P PONEDELJEK, 22. JULIJA

10.00 Praznična matineja: Glasbena oddaja, 10.15 Poslušajte nas — mladinska oddaja, 11.00 Kričač — ponovitev barvne oddaje (Lj), 11.20 Partizanka Anka — opera, 12.25 Poročila, 17.30 Partizanska ljudska pesem, 17.50 Obzornik, 18.05 Mozaik, 18.10 Skozi neznano Delto, serijski film, 18.35 Zgodovinski dnevi, 19.45 Barvna risanka, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Pregelj-Mejak: Tolminci — predstava SG Trst, 22.15 TV dnevnik, 22.30 Kulturne diagonale (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec

17.40 Poročila, 17.45 Otroški spored (Zg), 18.15 Risanka (Zg), 18.30 Branje (Bgd), 19.00 Mladi za mlade (Zg), 19.30 Risanke (Bgd), 20.00 TV dnevnik (Sa/Zg), 20.30 Zarotniki svobode — celovečerni film, 22.00 24 ur (Bgd)

T TOREK, 23. JULIJA

16.45 Madžarski TV pregled (Bgd), 17.55 Obzornik, 18.10 Pisani svet, 18.55 Mozaik, 19.00 Cesta in mi, 19.20 Duet — II. del baletne oddaje, 19.45 Barvna risanka, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Aktualna oddaja, 21.05 Whiteoaki z Jalne — barvna TV nadaljevanka, 21.55 TV dnevnik (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec

17.40 Poročila, 17.45 Otroški spored, 18.15 Kronika (Zg), 18.30 Narodna glasba (Bgd), 19.00 Znanost, 20.00 TV dnevnik (Zg), 20.30 Paralele, 21.15 Serijski film (Sa), 22.05 Glasbena oddaja (Bgd), 22.35 TV dnevnik (Zg)

S SREDA, 24. JULIJA

16.45 Madžarski TVD (Bgd), 18.10 Obzornik, 18.25 Družina Smola — serijski barvni film, 18.55 Mozaik (Lj), 19.00 Zabavno glasbena oddaja (Zg), 19.20 Na sedmi stezi — športna oddaja, 19.45 Barvna risanka, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Smrt v močvirju — film, 22.20 TV dnevnik (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec

17.40 Poročila (Zg), 17.45 Daljnogled (Bgd), 18.15 Kronika, 18.30 Mladinska oddaja, 19.00 Zabavna glasba (Zg), 19.20 Sodobna znanost, 20.00 TV dnevnik (Sa/Zg), 20.30 Odprta univerza, 21.15 Glasbena oddaja, 21.15 24 ur (Bgd)

Č ČETRTEK, 25. JULIJA

16.45 Madžarski TVD (Bgd), 18.05 Obzornik 18.20 Svet v vojni — serijski film, 19.10 Mozaik 19.15 Po sledeh napredka, 19.45 Barvna risanka, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 Kam in kako na oddih, 20.40 J. Mach: Mavrica — TV nadaljevanka 21.30 Četrtkovi razgledi, 22.00 Gustav Janusch — barvna oddaja, 22.10 TV dnevnik (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec

17.40 Poročila (Zg), 17.45 Zgodbe o psih (Bgd), 18.15 Kronika (Zg), 18.30 Balkanski folklorni festival (Sk), 19.00 Turistični barometer 20.00 TV dnevnik (Zg), 20.30 Krog, 21.15 Moravska srečanja, 21.50 24 ur, 22.05 Neznani leteči predmeti — serijski film (Bgd)

P PETEK, 26. JULIJA

16.45 Madžarski TVD (Bgd), 17.35 Barvni test, 18.05 Obzornik, 18.20 Bistrooki: Vlak, 18.50 Mozaik, 18.55 Ansambel Štirje kovači, 19.25 TV kažipot, 19.45 Barvna risanka, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 Tedenski gospodarski pregled, 20.30 Propagandna reportaža, 20.35 3-2-1, 20.45 Dolgonogi očka — celovečerni film, 22.45 TV dnevnik (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec

17.40 Poročila, 17.45 Bistrooki, 18.15 Kronika (Zg), 18.30 Narodna glasba (Sa), 19.00 Petrova gora — dokumentarna oddaja (Zg), 20.00 TV dnevnik, 20.30 Očetje in otroci — serijska oddaja, 21.30 Studio III, 22.30 Pesem ljubezni, 23.25 24 ur (Bgd)

poročili so se

V KRANJU

Valjavec Ivan in Meglič Nada, Golorej Franc in Justin Zvonka, Čatar Maks in Eržen Nada, Matoh Rudolf in Štefe Marinka

V TRŽIČU

Pucelj Jože in Grasmajer Marinka, Mokorel Jožef in Rupar Erna, Mišić Marko in Mišić Ruža, Krmelj Anton in Jelača Mirjana, Šmid Dušan in Dobrin Frančiška, Lukanc Valentin in Slapar Marija, Uzar Aleksander in Zadražnik Andrejka

umrli so

V KRANJU

Šeško Ladislav, roj. 1933, Pečelin Marija, roj. 1904, Peternelj Ivan, roj. 1901, Črv Marija, roj. 1902, Vavpetič Angela, roj. 1906, Petrič Julijana, roj. 1910, Bitenc Maksimilijan, roj. 1902, Marinšek Alojz, roj. 1907, Križaj Valentin, roj. 1902, Erště Franc, roj. 1880, Tomazin Jožef, roj. 1926

V TRŽIČU

Ribnikar Helena, roj. 1892, Koder Janez, roj. 1928, Perko Antonija, roj. 1892, Tomazin Jože, roj. 1926

Kmečka ohcet v Bohinju

V nedeljo, 21. julija, bo v Bohinju tradicionalna »Kmečka ofcet«, ki jo prireja turistično društvo Bohinj. Navečer te turistične prireditve bo na prireditvenem prostoru Pod skalco vasovanje. Letos bo v sprevodu prvič nastopila na novo ustanovljena folklorna skupina KUD Triglav iz Srednje vasi v Bohinju. V nedeljo pa bo za razvedrilo in ples igral ansambel Gorenjci iz Radovljice.

V nedeljo bo tudi gasilsko društvo Češnjica priredilo veliko vrtno veselico z gasilsko vajo in kratkim sporedom. Čisti izkupiček bodo porabili za nakup novih gasilskih oblek. Branko Sodja

Dan mlatičev v Trebiji

V nedeljo popoldne ob 15. uri bo turistično društvo Trebija v Poljanski dolini že tretjič zapored pripravilo etnografsko turistično prireditev »Dan mlatičev«. Na njej bodo domačini prikazali mlatev nekdaj ter običaje, ki so spremljali to opravilo. -jg

Loški gasilci se zahvaljujejo

Na XIX. izseljenskem pikniku, ki je bil 4. julija v Škofji Loki, so sodelovali tudi člani PGD Škofja Loka. Na prireditvenem prostoru so pripravili srečelov, katerega čisti dobiček so namenili za nakup gasilske opreme.

Škofjeloški gasilci se zato zahvaljujejo vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je srečelov na zadovoljstvo vseh lepo uspel. Še posebno zahvalo pa izrekajo Dori Plestenjak, Hermanu Gvardjančiču, Marjani in Darku Inkret, Alojzu Derlingu in vsem delovnim organizacijam, ki so prispevali dobitke.

Veseli planšarji igrajo na Bukovici

Gasilsko društvo Bukovica, ki pokriva zelo obsežno področje spodnje Selške doline, je postalo zadnja leta izredno aktivno. V svoje vrste je pritegnilo precej novih mladih članov ter ustanovilo pionirsko desetino. V oddaljenih vaseh so sestavili posebne gasilske trojke, medtem ko bo v odmaknjeni Bukovščici takšna trojka že kmalu prerasla v desetino z vso potrebno protipožarno opremo. Pogoste vaje in udeležba na strokovnih tečajih nenehno zvišujejo izobrazbeni nivo ter izvežbanost gasilcev.

Lani je društvo nabavilo moderno motorno brizgalno tipa Rossenbauer, letos pa gasilski avto-kombi. Za dosežene uspehe se mora zahvaliti predvsem občinski gasilski zvezi Škofja Loka, ki ga je finančno in strokovno izdatno podprla, ter seveda selškemu prebivalstvu, vedno pripravljenemu, da seže v žep in pomaga protipožarne ekipe narediti čim bolj učinkovite in mobilne. Vendar si društvo pomaga tudi samo. V ta namen prireja v nedeljo, 21. julija, popoldan veliko vrtno veselico, na kateri bodo igrali Veseli planšarji s pevci.

Po obronkih selških hribov

Ratitovec (1667 metrov) postaja vse bolj priljubljena planinska točka — Letos bo za obiskovalce skrbel oskrbnik Jure Torkar — Hrano in pijačo vsak dan tovorita na planino oslička Muri in Mala — Veliko planinskega cvetja

Prtovč pod Ratitovcem

Malce z nezaupanjem me je minulo soboto gledal možak v eni od gostiln na Češnjici v Selški dolini, ko sem mu pripovedoval, da sem namenjen gori proti Ratitovcu in še naprej do Sorice. Daleč bo, daleč, je pribil. In vreme utegne ponagajati.

Z vremenom v poznem dopoldnevu res ni kazalo najbolje. Blegoš na eni strani doline in Ratitovec na drugi sta bila že od jutra pokrita z meglenim pokrivalom, k tlom pa je pritiskala neznosna soparica.

Šest kilometrov je po cesti do Prtovča in poldrugo uro od tam do vrha Ratitovca, mi je še razlagal moj novi znanec. Za tri ure hoje je, po dolini Dašnjice pa bi bilo mogoče priti kake pol ure prej, je menil.

Sonce je neusmiljeno pripekalo, ko sem se zagrizel v makadam, ko sem začel korakati po v breg se zvijajoči cesti, ki pelje proti Prtovču. Po nekaj minutah hoje se mi je že ponudil prekrasen pogled navzdol po Selški dolini. Kot na dlani sem imel Češnjico z moderno Alplesovo tovarno, na desni pa v dolini Dašnjice novo moderno naselje, ki se širi iz dneva v dan.

NA PRTOVČU

Slabo uro in pol sem potreboval do Prtovča. Vasica, vsega pet hiš šteje in cerkev, ki je postavljena na začetku naselja, je prislonjena na sleme, ki se med grapama Plenšaka in Dašnjice sloči proti Štedl vrhu. Oktobra 1943 so Nemci vas požgali. V spomin na dogodke iz zadnje vojne je tik ob cesti postavljen spomenik.

Spomenik padlim borcem na Prtovču

Mohoričev Lojze, na njegovi domačiji je žig loške planinske poti, mi je takoj postregel s šilcem »ta zelenega«. Da se ne bi prehladil, je dejal. Potem mi je v knjižico pritisnil žig in se podpisal. **»Počitnice imamo zdaj,«** je dejal. **»Šesti razred sem končal s prav dobrim uspehom.«** Potlej je začel pripovedovati, da mora med šolskim letom vsak dan peš do dobrih petnajst minut oddaljenega Podlonka, od koder se potem šolarji odpeljejo s kombijem do šole v Železnikih. Kajpak Lojze tudi med počitnicami ne bo držal rok križem. Pomagal bo staršem pri košnji in drugih poljskih opravilih. Na Prtovču je treba pohiteti. Poletje je kratko in zima često zavije z repom že v oktobru.

Malo kasneje se je pogovoru pridružila še Lojzetova mama Marica. Vrsto let je Mohoričeva družina s svojim konjičem tovorila na Ratitovec jedačo in pijačo za številne obiskovalce. **»Lani smo s tem prenehali,** je dejala Marica. **»Konj je hudo zbolel in ni nam kazalo drugega. Ja, obiskovalcev pa imamo vedno dovolj. Mnogi prihajajo sem gor zaradi čistega zraka, miru, da si spočijejo živce. In od tu zagotovo ne odhajajo razočarani.«**

Kazalci na uri so se pomikali proti eni in čas je priganjal. Vsaj še štiri ure hoje sem imel pred sabo. **»Pa še kaj se oglasite!«** je na vratih zaklicala za menoj gospodinja na Mohoričevi domačiji, ko sem se zapodil po grebenu proti vrhu Ratitovca.

PROTI VRHU

Ratitovec in njegovi sosedje so priljubljen cilj planincev. Prva koča — Krekova — je bila na vrhu postavljena že leta 1925! Med zadnjo vojno je bila planinska postojanka uničena, pred približno dvajsetimi leti pa so zgradili sedanjo.

Na Ratitovcu v soboto vreme ni bilo prijazno. Megla se je resda sredi popoldneva za kratek čas razpodila, a zavijal je veter, ki je rezal do kosti.

»Jure Torkar,« se je predstavil fant, s katerim sva si segla v roke na toplem v kuhinji ratitovške planinske postojanke. **»Iz Železnikov sem in letos nameravam biti oskrbnik koče. Po poklicu sem kuhar. Pet let sem bil v Nemčiji. Pa je bilo naporno, skoraj prenaporno. Hja, če bi delal po sedem ali osem ur, bi že šlo! Pa ni tako! Tudi po petnajst ur dnevno je bilo potrebno včasih vrteti kuhalnico. Sem gor sem prišel v glavnem zaradi oddiha. Pravega denarja tu ni mogoče pričakovati. Ob sobotah in nedeljah je že res vedno veliko gostov, čez teden pa je mir. Kočo bi morali redno odpreti že sredi junija, a se je zaradi raznih komplikacij vsa stvar nekoliko zavlekla. Od danes dalje pa bom redno tu. Tja do sredine septembra! Potem pa**

Jure Torkar

imamo odprto vsako nedeljo vse do snega. Letos je, denimo, tu na Ratitovcu pričakalo novo leto blizu šestdeset gostov.«

Lansko leto je koča na Ratitovcu dobila tudi elektriko. V njeni bližini so prizadevni planinski delavci iz Železnikov, postojanka je v upravljanju PD Železniki, postavila agregat.

»Kdo tovori sem gor na planino hrano in pijačo? Dva oslička — Murija in Malo — imamo za to. Enkrat ali dvakrat dnevno morata do Prtovča in nazaj. Uro in pol potrebujeta za pot, na hrbtih pa prineseta vsak najmanj po šestdeset kilogramov. V ‚prostem času' se paseta tu v okolici koče. S hrano ni težav! Seveda pa jima je vedno treba priskrbeti še kak priboljšek.«

Preteklo sezono je bil na Ratitovcu oskrbnik Juretov brat Tomaž, zdaj zaposlen kot receptor v hotelu Viator v Ljubljani.

»Končal sem hotelsko šolo,« je pripovedoval Tomaž. **»Pred dvanajstimi leti sem prvič prišel sem gor, redno pa sem bil tu kar tri leta. Veste, cela družina je navdušena za planine. Mama Jožica bo danes popoldne prišla gor, da se malo pripravimo na sprejem gostov. S čim gostu lahko postrežemo? Po pravici povedano ravno preveč ne kompliciramo. Med tednom je mogoče dobiti kosilo, klobase iz zaseke, jajca, zrezek, enolončnico in čaj pa imamo vedno pripravljeno. Tudi s prenočevanjem ni težav. Dve sobi sta s tremi posteljami, ena s štirimi, imamo pa tudi sedemindvajset skupnih ležišč. Koliko gostov imamo letno? Lansko leto je bilo v knjigi vpisanih 2700, a mislim, da je bilo vseh vsaj še enkrat toliko.«**

Potem sta mi fanta pripovedovala še, da imajo vsako leto ob koncu julija na vrhu ob koči veselico, kjer se, če je vreme lepo, kar tare ljudi. Ratitovec je resda z vseh strani lahko dostopen, vendar Jure in Tomaž zlasti tistim, ki težko hodijo, svetujeta, naj pridejo z bohinjske strani. Iz Pečane ni več kot dobro uro zmerne hoje po položnem terenu.

Tomaž Torkar

SKOK DO SORICE

V dveh urah in pol boš zlahka v Sorici, sta mi dejala fanta, ko sem odhajal iz koče in se izgubil v megli, ki je bila pred nekaj minutami spet ovila grebene Ratitovca. Po ozki stezi, na obeh straneh poraščeni z encijanom in pogačicami, sem se spuščal od hribčka do hribčka. Tod, tako so mi dejali v koči, cvetijo prek leta rododendroni, murke, planike in drugo planinsko cvetje. Prek vrhov s kaj nenavadnimi imeni Altemauer, Štounkopf, Kremant, Žbajnik, He in Tanderškofel me je pot vodila proti Lajnarju. Žal so mi grozeči črni oblaki namigovali, da bo bolje, če se po najbližji poti poženem proti Sorici. Pa tudi sicer mi je kolega nekaj dni pred tem pravil, da žiga loške planinske poti na Lajnarju ni, ker ga je pač nekdo ukradel!

Pošteno so me bolele noge, ko sem malo po peti uri prikolovratil v soriško gostilno. Slabi dve uri sta še manjkali do odhoda avtobusa. Ob prijetnem pomenku s soriškimi grčami, ki so tisto popoldne sedele v gostilni, gospodarji z okoliških kmetij, redkimi ljudmi, ki niso sedeli pred televizorjem in se grizli ob gledanju tekme med našo reprezentanco in Škoti je čas kar hitro mineval. Birtinja Marija Drol je medtem poskrbela za okusen prigrizek in potarnala, da letos ni in ni turistov. Kajpak se nadeja, da bodo gostje prišli že v prihodnjih dneh, a veliko je odvisno tudi od vremena.

Besedilo in fotografije
J. Govekar

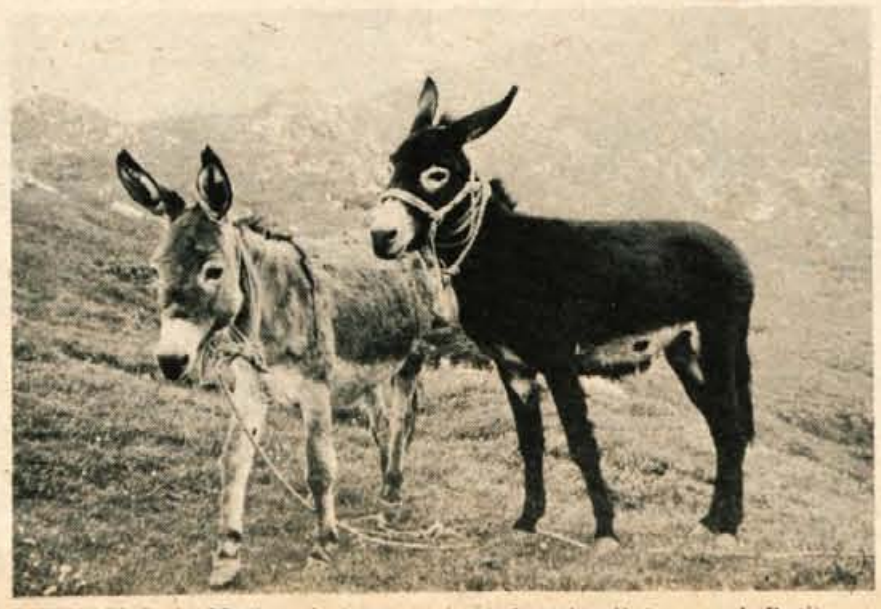

Oslička Mala in Muri vsak dan tovorita jedačo in pijačo na vrh Ratitovca

Razpisna komisija pri svetu delovne skupnosti Carinarnice Jesenice

razpisuje
naslednja prosta delovna mesta:

1. diplomiranega ekonomista
2. več delavcev s srednjo šolsko izobrazbo

Pogoji:
pod 1.: končana II. stopnja ekonomske fakultete z znanjem enega svetovnega jezika, zaželena praksa,
pod 2.: sprejemajo se samo moški s končano srednjo tehnično, srednjo ekonomsko ali drugo ustrezajočo srednjo šolo, z znanjem enega svetovnega jezika, po možnosti nemškega.

Poskusna doba traja dva meseca. Kandidati morajo biti moralno-politično neoporečni.

Pismene prošnje pošljite Carinarnici Jesenice, 64270 Jesenice, C. M. Tita 37.

Podstrešne zložljive stopnice
Te stopnice lahko dobite in naročite v Ribnem 49/a Bled —
MIZARSTVO MARKUN FRANC

To je najnovejši izdelek in najbolj močan, zato je popolnoma varen dostop tudi za starejše ljudi v podstreho.

Stopnice so zaprte v lastnem obodu, ki ga montirate v odprtino. Spodnji pokrov je iz iverice, zgornji iz pločevine, po požarnovarnostnih predpisih. Izdelujem jih po serijskih in naročenih merah. **Serijske mere so: 120 x 70 x 255 cm in 110 x 70 x 225 cm in 96 x 70 x x 255 cm.**

Če pa vam te mere ne ustrezajo, jih lahko naročite, s seboj prinesite naslednje mere: dolžino in širino odprtine in navpično višino od poda do stropa.

Stopnice serijskih mer lahko dobite tudi pri Gramex Ljubljana.

Mali oglasi: do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din; naročniki imajo 25 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

prodam

Prodam nov pletilni stroj STANDARD. Vprašati telefon 064-60-081 4592

Prodam 1400 kg ŽELEZA raznih profilov. Govekar, Poljane 30 nad Škofjo Loko 4624

Prodam 8 mesecev brejo TELICO simentalko. Gorica 7, Radovljica 4625

Zelo ugodno prodam dobro ohranjeno traktorsko SNOPOVEZALKO. Jezerska 71, Kranj 4626

Nujno in poceni prodam 1600 kosov OPEKE MONTA. Naslov v oglasnem oddelku 4627

GOSTILNIČARJI, POZOR. Prodam BELO VINO, najboljše kvalitete po ugodni ceni. Žiča Marko, Kosinožiči 10, Nova vas pri Poreču 4628

Prodam skoraj novo kompletno SPALNICO z vložki po zmerni ceni. Ogled od 12. do 19. ure ali tel. 24-500. Rus Zinka, Kranj, C. Kokrškega odreda 21 4629

Zaradi selitve ugodno prodam gradbeno BARAKO, kuhalnik Gorenje, kombinacija plin elektrika, star 1 leto, novo komplet SPALNICO in PEČ na olje. Kokrški breg 5, Kranj 4630

Prodam italijansko kombinirano PEČ za kopalnico, BOJLER 50 litrov in PEČ EMO 5, vse malo rabljeno. Balkovec Jože, Hrastje 72, Kranj 4632

Prodam TELEVIZOR znamke RIZ po zelo ugodni ceni. Kuralt Milan, Zg. Bitnje 74 4633

Prodam dve KRAVI simentalki s teletom. Peračica 4 pri Brezjah 4634

Zelo poceni prodam globok kombiniran OTROŠKI VOZIČEK. Ogled v popoldanskem času. Golmajer, Valjavčeva 11, Kranj 4635

Prodam KRAVO, visoko brejo. Aljančič, Hudo 2 nad Kovorjem 4636

Prodam dobro ohranjen črno-beli TELEVIZOR RR NIŠ. Gerzina, Kranj, Levstikova 1 4637

PEČ za centralno kurjavo — rabljeno, prodam. Pajerjeva 12, Šenčur 4638

Prodam BIKCA, čistega simentalca. Korenčan Marjan, Naklo 39 4639

Prodam 1 kub. meter macesnovih DESK 50-25 in 18 mm ter 3/4 kub. metra borovih DESK 50 mm, vse suhe — 6 let. Ažman, Kranj, Cesta JLA 20 4640

VALILNICA NAKLO
prodaja
vsako sredo od 6. do 18. ure in v soboto dopoldan
jarčke
stare 2 do 3 mesece po 30 din.
KZ Naklo

Prodam delovnega KONJA, 4 leta starega, sposoben vsega kmečkega dela. Zg. Laze 168, Zg. Gorje 4641

Prodam PUNTE. Zg. Bela 27 4642

Prodam SPALNICO. Oman, Sr. Bitnje 55 4643

Prodam KRAVO po izbiri s teletom. Bodešče 38, Bled 4644

Prodam mlado KRAVO z drugim teletom. Blažič Vinko, Vodice 99 4645

Zaradi selitve prodam dobro ohranjene KUHINJSKE ELEMENTE in plinski ŠTEDILNIK na 4 plošče. Vrhovnik, Šenčur, Pipanova 66 4646

Prodam delovnega VOLA. Lukanc Franc, Zadraga 9 4647

Prodam delovnega KONJA, starega 7 let. Zg. Besnica 73 4648

Prodam rabljen kombiniran OTROŠKI VOZIČEK. Sajevic, Velesovo 39, Cerklje 4649

Prodam AVBO gorenjske narodne noše. Naslov v oglasnem oddelku 4650

Ugodno prodam kombiniran OTROŠKI VOZIČEK. Gros Marta, Šempetrska 11, Kranj 4651

Prodam trodelno OMARO. Marinšek, Struževo 55, Kranj 4652

Prodam traktorsko PRIKOLICO ali zamenjam za PRAŠIČKE po 50 kg težke ali brejo svinjo. Golob, Polica 2, Naklo 4653

Dobijo se štajerske MARELICE za vlaganje po 10 din za kg pri Govc, Kokrica, Snedičeva 11 4654

KONJA, 10 let starega, prodam. Ljubno 21, Podnart 4655

Prodam lepo plemensko OVCO. Češnjevek 25, Cerklje 4656

Prodam PRALNI STROJ Gorenje na 9 programov. Voglje 33, Šenčur 4657

Prodam TV RUDI ČAJEVEC v dobrem stanju s prvim programom za 1000 din. Pagon Andrej, Šempetrska 30, Kranj 4658

Prodam 62 kg novih bakrenih CEVI 22/20. Naklo 152 4659

Prodam KRAVO, črno-belo, v začetku septembra bo telila. Podbrezje 61 4660

Prodam SMREKOVE PLOHE, beli PESEK za fasado in okrogli LES. Jelenčeva 23, Primskovo 4661

Prodam 15 mesecev starega BIKCA za dopitanje ali za zakol. Velesovo 16, Cerklje 4662

Prodam nov električni PASTIR komplet z žico in vijaki. Cena 800 din. Velesovo 16, Cerklje 4663

Prodam KONJA. Gros, Trstenik 13 4664

Obvestilo

Na gradbišču na Primskovem je na voljo približno 500 kub. metrov dobre njivske zemlje. Interesenti vplačajo pri vratarju grafičnega podjetja Gorenjski tisk Kranj po 20 din za kub. meter.

Na gradbišču delovodji SGP Projekt tov. Pipanu oddajo blagajniški prejemek in naložijo ter odpeljejo zemljo.

Prodam novo PRIKOLICO za avto in večji udobni ŠOTOR. Črnivec 18, Brezje 4693

Prodam mlade PSE — volčjake. Virlog 2, Škofja Loka 4694

KRAVO s teletom ali brez prodam. Suha 11, Škofja Loka 4695

Prodam dobro ohranjen MAGNETOFON GRUNDIG in črn krznen PLAŠČ. Kidričeva 63, Škofja Loka 4696

Prodam 580 novih salonit STREŠNIKOV 90 x 92 cm. Na kresu 2. Železniki 4697

Prodam TELICO, 7 tednov, bohinjko, za pleme ali zakol. Šoberl, Črnivec 18 c, Brezje 4698

Prodam 950 kosov monta OPEKE. Naslov: Svetina, Koritno 10, Bled 4699

Prodam ŠTEDILNIK Gorenje, šivalni stroj in tri pletilne stroje. Prevc Franc, Kamna gorica 28 4700

Prodam TELIČKA. Posavec 16, Podnart 4701

Prodam sedem let starega KONJA. Dvorje 34, Cerklje 4702

Prodam mlado KRAVO po teletu ali zamenjam za bikca. Žalog 42, Cerklje 4703

Prodam šest tednov stare PRAŠIČKE in ZAZIDLJIVO PARCELO. Lahovče 61, Cerklje 4704

Prodam vprežno motorno KOSILNICO. Vasca 12, Cerklje 4705

Prodam KRAVO s tretjim teletom, tele staro 1 teden. Lenart 1, Cerklje 4706

Prodam prenosni kasetni RADIO MAGNETOFON GRUNDIG »C 4000« in elektronski žepni RAČUNALNIK z memorijo. Informacije na tel. 21-000 Kranj 4707

Prodam PRAŠIČE za pitanje. Velesovo 33 4708

Prodam TELICO simentalko, 9 mesecev brejo. Sr. Bitnje 13 4709

Prodam GUMI voz 12 col in kosilnico ALPINO. Roblek, Velesovo 76 4710

Prodam šivalni stroj BAGAT. Ponudbe pod »Ugodno« 4711

Ugodno prodam SPALNICO z žimnicami. Brezovec, Škofja Loka, Frankovo 53, tel. 60-234 4712

Prodam dva večja PSA samca — mladiča. Baša Vlado, Cesta revolucije 9, Jesenice 4713

Prodam TELICO, težko simentalko, 9 mesecev brejo. Ljubljanska 38, Orehek, Kranj 4714

Prodam 550 kg težko KRAVO, je en mesec pred šesto telitvijo. Zgornja Kokra 53, Jezersko 4735

kupim

Kupim BIKCA za rejo. Naslov v oglasnem oddelku 4723

Kupim takoj STRUŽNICO maximat standard. Žitnik Rado, Hosta 10, Škofja Loka 4724

Takoj kupim NJIVO ali TRAVNIK v okolici Železnikov. Ponudbe na oglasni oddelek pod »Do dva hektara« 4725

Kupim avtomobilske ZAVORNE BOBNE do 11 in 13 col. Peternelj Jože, Jezerska 82, kovač 4726

vozila

Prodam dobro ohranjen avto NSU PRETIS 1000 za 16.000 din in HARMONIJ s šestimi registri. Ogled popoldan. Cesta JLA 17, Kranj 4665

Zelo ugodno prodam odlično ohranjeno ZASTAVO 750, letnik 1970. Ogled vsako popoldne od 15. ure dalje. Mirko Pavlič, Zasip 15, Bled 4666

Prodam ZASTAVO 750 po delih. Dobre Janko, Palovče 18, Brezje 4667

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1969. Čirče 17 4668

Prodam MOPED na dve prestavi. Dimič, Cankarjeva 14, Kranj 4669

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1963. Mirko Malešič, Levstikova 1, Kranj 4670

Prodam ZASTAVO 750 za 5000 din, letnik 1967. Rozman Jože, Voklo 89 4671

Ugodno prodam ZASTAVO 750, letnik 1967 z zamenjano karoserijo. Jereb, Podjelovo brdo 19, Sovodenj 4672

Ugodno prodam MOPED TOMOS, licenca PUCH, typ SCOTER. Adamič Živko, Staneta Žagarja 6, Kranj 4673

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1966, tehnično pregledano za eno leto. Cena 6000 din. Naslov v oglasnem oddelku 4674

Ugodno prodam ali zamenjam proti doplačilu za novejši avto — 4 leta star, dobro ohranjen bel AMI 8 BREAK. Gorjanc, Kranj, Šorlijeva 25, telefon 23-489, dopoldne 21-065 4675

Prodam PRINC 1200 C, letnik 1970. Informacije vsak dan popoldan. Frantar, Dobropolje 11, Brezje 4676

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1973, 27.000 km. Informacije na telefon 061-343-770 4677

Prodam po zelo ugodni ceni ZASTAVO 750, letnik 1968, prevoženih 78.000 km, registriran do maja. Senično 22, Tržič 4678

Kranjčani!

Vsem občanom Kranja sporočamo, da lahko tudi sami odlagajo nerabne predmete in odpadke na centralno odlagališče pri Tenetišah (odcep pred vasjo Tenetiše levo, na cesti Kranj—Golnik). Odlagališče je odprto vsak dan od 7. do 18. ure, razen ob nedeljah in praznikih. Nadzor opravlja Komunalni servis. Odlaganje je brezplačno.

Turistično društvo Kranj

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1971, registriran za leto 1974. Čadež Milan, Valjavčeva 14, Kranj, telefon 23-874 od 6. ure do 14. ure 4715

Prodam ZASTAVO 750 po generalni. Šenčur, Gasilska 35 4716

Prodam ŠKODO, letnik 1968 za 8000 din. Dornice 6, Vodice 4717

Kupim MOPED na tri prestave ali menjam za PONY EXPRES. Trboje 70 4718

VRATA, menjalnik, prednjo premo in druge dele za ŠKODO 1000 MB prodam. Gregorač, Šolska 10, Škofja Loka 4719

Prodam osebni avto DKW F 11, dobro ohranjen, lahko tudi po delih. Cena 2000 din. Forme 9, Škofja Loka 4720

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1973, registriran do konca leta. Cerklje 64 4721

Prodam ZASTAVO 1300, letnik 1972. Gasilska 35, Šenčur 4722

stanovanja

SOBO oddam dvema dekletoma. Ponudbe pošljite pod šifro: »Okolica Kranja« 4612

OZD OBLOGA — SLIKOPLASTIKA

Ljubljana, Polje

sprejme več kvalificiranih slikopleskarjev za delo na območju kranjskega, škofjeloškega in jeseniškega območja.

Rok prejema prijav poteče 15. dan po objavi. Stanovanj ni na voljo, zato želimo, da se za združitev dela prijavijo kandidati z zgoraj navedenih območij.

O sprejemu v združeno delo bo kandidat obveščen v 5 dneh po prejemu vloge.

Osebni dohodki po internih predpisih.

Mamica s hčerko išče SOBICO pri samski ženski. Nudim pomoč v gospodinjstvu. Naslov v oglasnem oddelku 4679

Miren fant, uslužbenec, išče SOBO v Kranju. Ponudbe pod »Miren« 4680

Zamenjam GARSONJERO za večje stanovanje v Kranju. Milan Orlič, Mlakarjeva 18, Kranj 4681

Mamica z 2-letno hčerko nujno išče SOBO in KUHINJO ali dva prostora z možnostjo pranja in kuhanja za dobo 2—5 let v Kranju, Škofji Loki ali okolici. Naslov v oglasnem oddelku 4682

V Preddvoru ali najbližji okolici iščem STANOVANJE, vseljivo v avgustu. Ponudbe na tel. 74-533 ali pod šifro »Prosvetna delavka« 4683

V Škofji Loki vzamem v najem dvosobno STANOVANJE za 4 leta, po možnosti z garažo ali manjšo delavnico. Plačam za 1 leto naprej. Ponudbe pod »Predplačilo« 4684

Sprejmem na STANOVANJE žensko osebo. Smledniška 35, II. vhod 4727

Najboljšemu ponudniku oddam za 2 leti opremljeno, ogrevano enosobno STANOVANJE. Ponudbe pod »Avgust« 4728

posesti

Oddam PROSTORE, primerne za manjšega obrtnika. Naslov v oglasnem oddelku 4685

Oddam GOSTILNO v Poljanski dolini v najem. Telefon 064-68-226 4686

Ugodno prodam HIŠO v centru mesta, lahko tudi samo etažo. Ogled v popoldanskem času. Kokrški breg 5, Kranj 4687

obvestila

Cenjene stranke obveščam, da bo zaradi letnega dopusta frizerski salon »PUNKA«, Vodopivčeva 13, od 22. julija do 5. avgusta zaprt. Se zahvaljuje in priporoča Ana Knez 4619

ZŠAM TRŽIČ bo organiziralo v oktobru večerno ŠOLO za strokovno usposobljenost poklicnih voznikov motornih vozil. Informacije daje in prijave sprejema Jože Goričan, Ročevnica 35, Tržič 4688

Obveščamo vse odjemalce, da bo PEKARIJA UMNIK, Šenčur, zaradi dopusta in popravil od 23. julija do 7. avgusta 1974 ZAPRTA. Kruh se bo dobil v samopostrežbi Živila. 4689

ROLETE: lesene, plastične in žaluzije naročite ŠPILERJU, Gradnikova 9, Radovljica, tel. 75-610 ali pišite, pridem na dom 4733

zaposlitve

Iščemo ŽENSKO za nego delno invalidne žene. Stanovanje in hrana brezplačno, ostalo po dogovoru. Ponudbe pod »Center« 4729

Hišni svet Moše Pijade 46 nujno išče SNAŽILKO za nekaj ur tedensko. Interesentke naj se zglasijo na stanovanju 34 4730

ostalo

Posodim OPAŽNE ELEMENTE 70 kv. m. Ljubljanska 27, Kranj 4734

prireditve

GASILSKO DRUŠTVO PREBAČEVO — HRASTJE vabi na VELIKO VRTNO VESELICO z otvoritvijo novega teras plesišča, ki bo v nedeljo, 21. julija, pred gasilskim domom. Zabavali vas bodo Trgovci. Bogat srečelov in kegljanje za koštruna. Vabljeni. 4731

GOSTIŠČE TRNOVC v Dupljah prireja v nedeljo, 21. 7., VRTNO VESELICO. Kegljanje za teleta. Za dobro razpoloženje bo poskrbel ansambel RUDIJA JEVŠKA. Za obisk se priporoča Gostišče TRNOVC 4732

ZDRUŽENJE BORCEV NOV GORENJA VAS prireja tradicionalni PARTIZANSKI TABOR z VESELICO na »JAVORČU« na Žirovskem vrhu v nedeljo, 21. 7. 1974, ob 14. uri. Avtobus bo vozil iz Gorenje vasi v Žirovski vrh. Igra ansambel »ČADEŽ«. Za postrežbo preskrbljeno. Vabljeni! 4620

GASILSKO DRUŠTVO SORA priredi v nedeljo, 21. 7., ob 16. uri VELIKO VRTNO VESELICO z nagradnim KEGLJANJEM na avtomatskem kegljišču v Sori. Za ples bo skrbel ansambel LOJZETA SLAKA. Vabljeni! 4690

GASILSKO DRUŠTVO KRIŽE praznuje v nedeljo, 21. julija, ob 14. uri 50-LETNICO DRUŠTVA. Po proslavi bo VESELICA. Za ples bo poskrbel Veseli tržiški instrumentalni ansambel. Vabljeni! 4691

Krajevna skupnost SMLEDNIK vabi na OTVORITEV DOMA KRAJEVNE SKUPNOSTI v nedeljo, 21. julija 1974, ob 14. uri. Spored: ob 14. uri sprejem gostov, ob 14.15 otvoritev doma. Sodeluje GODBA NA PIHALA iz Medvod in kvintet GORENJCI. Ob 15. uri bo VELIKA VRTNA VESELICA na vrtu gostilne ZORMAN v Valburgi, bogat srečelov — kegljanje za prašiča. Za ples in razvedrilo bodo poskrbeli DOBRI ZNANCI s pevcem DAMJANOM KORENOM. Sodeluje humorist MARJAN ROBLEK. Za jedačo in pijačo poskrbljeno — specialitete na žaru. V primeru slabega vremena bo prireditev v ponedeljek, 22. julija 1974. Vabijo KRAJEVNA SKUPNOST IN SMLEŠKI GASILCI. 4692

Zahvala

Ob tragični izgubi našega dragega ata, starega ata, brata in strica

Valentina Križaja

Ribovtovega ata

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, izrekli sožalje, ga pokropili, mu darovali cvetje in vence ter nam kakorkoli pomagali. Zahvaljujemo se gospodu župniku za opravljeni pogrebni obred, članom PGD Bitnje, tov. Stáretu za poslovilne besede, kolektivu LB — podružnica Kranj ter pevcem za prelepo zapete žalostinke.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat prisrčna hvala.

Žalujoči: sinova Joža, Francelj, hčerki Mara in Francka z družinami, brata Janez, Lovrenc, sestra Micka ter ostalo sorodstvo.

Zg. Bitnje, 19. julija 1974

Požar

V ponedeljek, 15. julija, popoldne je začelo goreti gospodarsko poslopje Jožeta Bohinca na Zg. Brniku. Poklicni gasilci in prostovoljno gasilsko društvo z Zg. Brnika so preprečili, da bi požar zajel tudi stanovanjsko hišo. Zgorelo je ostrešje in pa okoli 30 ton sena. Škode je za okoli 100.000 din. Ogenj je verjetno nastal zaradi samovžiga sena.

Avto zgorel

V ponedeljek, 15. julija, dopoldne je voznik nizozemski državljan Gerrit Jan Wietse (roj. 1952) vozil avtomobil opel manto od Brnika proti Kranju. Med vožnjo je voznik opazil, da se iz avtomobila kadi, zato je ustavil in izstopil. Takoj nato je avtomobil zagorel in ga kljub intervenciji gasilcev ni bilo moč rešiti. Škode je za 125.000 din.

Umrla je naša draga mama

Marica Marenk

roj. Krek

Pogreb bo v petek, 19. julija 1974, ob 17. uri iz hiše žalosti v Selcih.

Žalujoči: mož in otroci z družinami

Selca, Železniki, Škofja Loka, Jesenice, 17. julija 1974

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dobrega strica

Franca Florjančiča

upokojenca

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, posebno družini Mubi po domače Čarnikovim in Florjančičevim, gasilskim društvom Predoslje, Suha in Kokrica, Združenju koroških borcev za severno mejo in vsem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih in se kakorkoli spomnili našega dobrega strica. Posebno se zahvaljujemo g. župniku Kovačiču za pogrebni obred.

Žalujoči: nečakinja Tilka z družino, Milka, Niko, Cveto z družino

Predoslje, Orehek, 14. julija 1974

nesreče

Nepreviden pešec

Na Cesti maršala Tita na Jesenicah se je v nedeljo, 14. julija, nekaj pred 19. uro pripetila prometna nezgoda. Asim Samarčič (roj. 1953) z Jesenic je, ne da bi se prepričal, če je cesta prosta, zunaj prehoda za pešce prečkal cesto. Vtem je mimo pripeljal v osebnem avtomobilu avstrijske registracije Franz Stehel (roj. 1908) iz Beljaka in Samarčiča zadel. Huje ranjenega so prepeljali v jeseniško bolnišnico.

Vinjen voznik

V nedeljo, 14. julija, opoldne je na cesti prvega reda med Radovljico in Podvinom v levem nepreglednem ovinku zapeljal s ceste v desno voznik mopeda Janez Dolžan (roj. 1951) iz Zvirč pri Tržiču. Mopedista, ki je vozil vinjen, je vrglo na kolesarsko stezo, kjer je obležel huje ranjen. Zdravi se v jeseniški bolnišnici.

Neprimerna hitrost

V ponedeljek, 15. julija, dopoldne je na cesti prvega reda na Javorniku voznica osebnega avtomobila Veronika Svetina (roj. 1925) z Jesenic na javorniškem klancu zapeljala z desnimi kolesi na makadamsko bankino. Avtomobil je zato zaneslo v levo čez sredino ceste. Vtem je iz nasprotne smeri pripeljal v osebnem avtomobilu Hinko Svete (roj. 1922) iz Lipice in trčil v bočno stran njenega avtomobila. Škode je za 22.000 din, v nesreči pa je bila lažje ranjena voznica Svetinova.

Nezgoda na klancu

V ponedeljek, 15. julija, dopoldne se je na gaštejskem klancu v Kranju pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Jožef Trilar (roj. 1932) z Drulovke je vozil proti Kranju. V desnem ovinku na železniškem nadvozu je njegov avtomobil zaneslo v levo prav tedaj, ko je iz nasprotne smeri pripeljal v osebnem avtomobilu nizozemske registracije voznik Theodorus Zwart. V trčenju sta bila lažje ranjena voznik Trilar in sopotnica v nizozemskem avtomobilu. Škode na vozilih je za 40.000 din.

Izsiljevanje prednosti

V torek, 16. julija, dopoldne je Franc Primožič (roj. 1943) z Loma pod Storžičem na mopedu pripeljal skozi Slap proti tovarni Lepenka. Ko je pripeljal do tovarne, je od vhoda tovarne pripeljal na cesto ne da bi se prepričal, če je prosta, voznik tovornjaka Jože Pavlič (roj. 1913) iz Preddvora. Mopedist je trčil v tovornjak in padel. V nesreči se je lažje ranil.

Iskra
Industrija za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko
Kranj
v ZP Iskra Kranj

želi zaradi povečevanja proizvodnje zaposliti nove sodelavce, in sicer:

40 delavk
za delo v montaži, obdelovalnici ali na plastičnih masah;

15 delavcev
za delo v obdelovalnici ali na plastičnih masah;

5 čistilk

Pismene prijave pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: Iskra, Elektromehanika Kranj, kadrovsko področje, 64000 Kranj, Savska loka 4

Vzel denar za pokojnine

Milan Korač je bil leto dni zaposlen na škofjeloški pošti kot pismonoša. Svojo mizo je imel zraven kolega Jožeta Miklavčiča prav tako pismonoše. Ugotovil je, da ključ njegove pisalne mize odpira tudi Miklavčičevo. Ko so v začetku julija pismonoše prejeli denar za pokojnine, je del denarja Miklavčič zaklenil v svojo pisalno mizo. Korač pa je potem, ko je Miklavčič odšel na svoj teren, predal odklenil in si od vsote kakih 7 milijonov starih din prisvojil okoli 1,8 milijona starih din. Kot je kasneje povedal, je denar potreboval, da bi ga izročil L. P., katerega poštno nakaznico za 956.000 starih din je pred časom sam podpisal in si tako denar prisvojil. Ostali denar pa je zapravil po lokalih, izgubil pri kartah in porabil za svojega dekleta. Delavci postaje milice Škofja Loka so v sodelovanju z UJV Kranj ugotovili, da ima Korač na vesti še eno goljufijo z denarjem. Korač zdaj sedi v preiskovalnem zaporu.

Gorska nesreča

V torek, 16. julija, popoldne je v Mali Pešnici spodrsnilo angleški državljanki Lovni Fokx, začasno v hotelu Larix v Kranjski gori. Pri padcu si je zvila nogo. Njen mož ji ni mogel sam pomagati, zato so ponesrečenko spravili v dolino gorski reševalci iz Kranjske gore in Mojstrane.

Zahvala

Ob nenadni in hudo boleči izgubi naše skrbne mame, žene, stare mame, sestre in tete

Juljane Petrič roj. Kristanc

se iskreno zahvaljujemo vsem vaščanom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter denar, jo tako mnogoštevilno spremili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo gospodu kaplanu in novomašniku Janezu Petriču, zvonarjem ter grobarju. Iskrena zahvala tudi dr. Beleharju in sestri Anici iz Cerkelj za vso zdravniško pomoč in prizadevnost pri njeni dolgotrajni bolezni.

Vsem skupaj še enkrat prisrčna hvala.

Žalujoči: mož Janez, hčerke Tilka ter Mili in Marica z družinama, sestri Manca in Franca, brata Franc in Jože.

Vasca, 14. julija 1974

Zahvala

Ob nenadni in boleči izgubi moje drage mame

Antonije Dežman

se iskreno zahvaljujem vsem sosedom, sorodnikom, znancem, prijateljem, sodelavkam tovarne Almira, ki so v najtežjih trenutkih sočustvovali z nami, nam na kakršenkoli način pomagali, darovali vence in cvetje ter jo spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala zdravnikom ambulante v Radovljici, ki so jo zdravili, in častiti duhovščini za opravljeni pogrebni obred.

Vsem in vsakemu posebej prisrčna zahvala za nesebično pomoč v težkih trenutkih.

Žalujoča hčerka z možem.

Brezje, 17. julija 1974

Zahvala

Ob boleči izgubi ljubljenega moža, ata, starega ata, brata in strica

Ivana Pivka

se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izraženo sožalje, za darovane vence, cvetje in denar, ki ste ga darovali v dobrodelne namene ter za številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Berniku, celotnemu osebju zdravilišča Golnik, oddelku 200, posebej še dr. Plevnikovi in dr. Heleni Prlja za njuno prizadevanje, da bi ga ohranili pri življenju. Zahvaljujemo se gospodu župniku za pogrebni obred, gasilskemu društvu Dobračeva za spremstvo in govorniku za poslovilne besede, prav tako tudi društvu upokojencev Žiri in pevcem iz Alpine.

Še enkrat vsem za vse iskrena hvala

Žalujoči: žena Ivanka, sinova in hčerka

Žiri, 17. julija 1974

Zahvala

Ob boleči izgubi našega moža in očeta

Matije Mivška

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje ter za spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala č. duhovščini za opravljeni cerkveni obred.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat hvala.

Žalujoči: žena Francka in sin Branko z družino

Kranj, 17. julija 1974

naš komentar

Največji uspeh kranjskih kolesarjev

O velikem uspehu, ki so ga kranjski kolesarji dosegli na nedavno minulem državnem prvenstvu v Kraljevu, kjer so člani v ekipni konkurenci zasedli odlično drugo mesto, mladinci so po pričakovanju postali ekipni državni prvaki, posamezno je bil J. Valenčič 3., F. Hvasti 6., S. Žagar 12., mladinca B. Ropret in B. Terglav pa 8. oz. 9., smo že poročali, vendar smo se prav zaradi teh izjemnih rezultatov odločili, da tokrat komentira ta uspeh trener in odlični kolesar, veteran kranjskega kolesarstva Franci Hvasti.

»Državno prvenstvo je bilo za nas letos najpomembnejša dirka, na katero smo se do sedaj praktično ves čas pripravljali, čeprav so bile same priprave tik pred dirko dokaj skromne, saj smo ekipno vožnjo trenirali le na šestih treningih, kar pa je za mlajše vozače vsekakor premalo. Zmaga mladincev torej ni toliko plod uigranosti ekipe, kot pa moči posameznikov, ki so vsekakor izredno dobri vozači. Tako so opazovalci sicer pričakovali zmago mladincev tudi med posamezniki, za katero smo sicer imeli precejšnjo priložnost, ko je D. Reven ušel glavnini in dolgo časa vozil sam, vendar je zaradi slabe organizacije, ki ni poskrbela za spremstvo in označbo cestišča v v nekem križišču zavil v napačno smer tako, da se je po opozorilu moral vrniti. Medtem je skupina odbrzela mimo, toda D. Reven jo je ujel. Še eno razočaranje pa je doživel, ko so sodniki izdali uradne rezultate, saj so mu namerili skoraj 18 minut slabši čas, kot ga je dejansko dosegel. Tudi glede uvrstitve članov, ki kažejo na odličen napredek v naših vrstah, sem zelo vesel. Zdržati 166 km v nepopisni vročini, ki je jaz še ne pomnim, je že velik uspeh, saj je od 51 vozačev, kolikor jih je startalo, prišlo na cilj le 21. Vročina nam je popolnoma izsušila grla. Poleg tega pa je organizator spet grešil. Naj omenim le to, da bi neopozorjeni avtomobilist kakih 300 m pred ciljem kmalu zbil celo skupino. Tisti, ki so pri tem preveč pritisnili na zavore, so bili potem pač slabše uvrščeni. Še bolj pa smo bili razočarani pri podelitvi priznanj. Ekipa je namreč za osvojeno drugo mesto, J. Valenčič pa kot posameznik za tretje dobil vazo, ki ne more biti vredna več kot 20 din. Toda bistvo ni v tem, da so priznanja na državnem prvenstvu bila skromnejša kot na katerikoli drugi dirki, gre za to, da na tej vazi ni nobenega napisa, ki bi pričal o naših uspehih. Upam, da si KZJ v bodoče ne bo več privoščila takih napak, saj so za nameček prav takšne vaze bratsko delili tudi med nekatere vodje ekip. Kljub temu naj še enkrat povem, dasem z letošnjimi nastopi kolesarjev KK Sava zelo zadovoljen in upam, da bo prihodnje leto uspeh še večji.«

F. Jelovčan

Nogometna sekcija JLA in občinska konferenca ZMS iz Radovljice sta pod pokroviteljstvom občinske ZZB NOV prve dni julija v počastitev dneva borca pripravila nogometni turnir. Na njem je sodelovalo dvanajst ekip, v finalni del pa so se uvrstili MA Vrbnje ter dve moštvi JLA. Zmagala je ekipa JLA I iz Radovljice. (M. Vujčić) — Foto: Vengar

Triglav dvakrat prvi

V sredo je bilo v letnem bazenu v Kranju drugo oziroma zaključno kolo pionirskega pokala plavalne zveze Slovenije za mlajše pionirje B in C skupine. V obeh kategorijah so bili daleč najboljši Kranjčani, saj so prepričljivo zmagali pri pionirjih B in C. Na tekmovanju so bili zastopani z najštevilnejšo ekipo. Najboljši rezultat je dosegel Kranjčan Darjan Petrič, ki je v disciplini 200 m kravl dosegel nov republiški rekord za ml. pionirje v času 2:52,0.

Rezultati:

pionirji B — 200 m kravl: 1. Darjan Petrič (Triglav) 2:52,0, 2. Boris Koprivnik (Celulozar) 3:10,8, 3. Bogdan Jug (Radovljica) 3:21,5, 4. Rok Mihelič (Triglav) 3:31,8, 8. Janez Jenko (Triglav) 3:45,4; 50 m delfin: 1. Sandi Šparemblek (Rudar) 56,1, 2. Sandi Kolenc (Rudar) 58,8, 3. Janez Jenko (Triglav) 58,9, 5. Samo Šali 1,01,2, 6. Rok Mihelič 1:01,7, 7. Andrej Vene 1:02,8, 8. Sandi Sajovic (vsi Triglav) 1:04,7; 50 m hrbtno: 1. Darjan Petrič (Triglav) 41,6, 2. Bogdan Jug (Radovljica) 48,3, 3. Aleksander Andželič (Rudar) 50,7, 5. Darko Bešter 52,2, 9. Hari Novak 55,8, 10. Jure Kosi (vsi Triglav) 56,5; **pionirke:** 200 m kravl: 1. Maša Burja (Rudar) 3:26,0, 2. Tatjana Bradaška (Triglav) 3:34,8, 3. Jolanda Artnak (Rudar) 3:37,4, 8. Mateja Kolman 4:33,3, 9. Nina Strniša (obe Triglav) 4:44,0; 50 m delfin: 1. Tina Kraševec (Ilirija) 46,8, 2. Mateja Kolman 52,5, 3. Barbara Jenkole (Celulozar) 1:01,5, 6. Mojca Rakovec (Triglav) 1:08,0; 50 m hrbtno: 1. Tatjana Bradaška (Triglav) in Tina Kraševec (Ilirija) 44,2, 3. Nina Strniša (Triglav) 46,8, 5. Mojca Rakovec 55,0, 7. Bojana Ivnik (Radovljica) 1:00,0, 10. Mojca Pogačnik (Triglav) 1:03,6

pionirji C — 50 m kravl: 1. Igor Veličkovič (Triglav) 43,3, 2. Gregor Kenda (Ljubljana) 53,0, 3. Mitja Jurman (Rudar) 56,9, 5. Tomaž Korošec 1:01,4, 6. Miha Smolej 1:09,4, 7. Mitja Kadoič 1:10,8, 8. Sandi Jerman (vsi Triglav) 1:11,7; 50 m hrbtno: 1. Igor Veličkovič 48,3, 2. Tomaž Korošec 56,6, 3. Miha Smolej 1:03,5, 4. Sandi Jerman 1:06,7, 7. Mitja Kadoič (vsi Triglav) 1,15,0; **pionirke** 50 m kravl: 1. Tončka Škafar (Celulozar) 41,6, 2. Janita Valjavec (Triglav) 1:02,7, 3. Alenka Martinc (Celulozar) 1:04,0, 4. Saša Leskovar 1:06,5, 5. Vesna Praprotnik 1:14,2, 6. Lea Jugovic (vse Triglav) 1:20,3; 50 m hrbtno: 1. Tončka Škafar (Celulozar) 52,1, 2. Janita Valjavec 57,8, 3. Lea Jugovic 1:00,2, 4. Vesna Praprotnik 1:03,6, 5. Saša Leskovar (vse Triglav) 1:19,8.

Ekipno — pionirji B: 1. Triglav 316, 2. Rudar 155, 3. Ilirija 115, 4. Celulozar 97, 5. Radovljica 50, 6. Ljubljana 26, 7. Neptun 24; **pionirji C:** 1. Triglav 96, 2. Celulozar 34, 3. Ljubljana 26, 4. Rudar 14, 5. Ilirija 5, 6. Radovljica in Neptun brez točke.

J. Javornik

Brane Milovanović (Triglav) je tudi letos najhitrejši Slovenec na 400 in 1500 m kravl

Kranjski alpinisti so v sredo odšli v plezalni tabor na Okrešlju. Plezali bodo v stenah Ojstrice, Planjave in Rink.

Na proslavi 50-letnice planinstva na Slovaškem bosta Jugoslavijo zastopala Kranjčana Perčič in Štremfelj. Eno naših najuspešnejših navez je za pot v ČSSR predlagala republiška komisija za alpinizem. Po vrnitvi iz Tater bo v sredini avgusta ta kranjska naveza odšla v Dolomite.

Upravni odbor PD Kranj je določil člane odprave za centralne francoske Alpe. Na pot bodo odšli Šter, Štremfelj, Jamnik, Ručigaj, Kselman in Šegregur. V francoskih planinah bodo ostali deset dni.

-jg

V soboto in nedeljo je bilo na Komni srečanje slovenskih in koroških planincev. Pobudnik srečanja je bilo avstrijsko-jugoslovansko društvo v Celovcu, organizator pa Planinska zveza Slovenije. Pogovori planincev so bili izredno sproščeni in koristni. Dogovorili so se, da bo naslednje srečanje nekje na Koroškem. Na fotografiji od leve proti desni: predsednik PD Škofja Loka Miloš Mrak, član avstrijske planinske zveze inž. Pock, predsednik koroških planincev in gorske reševalne službe dr. Delisch, Kraicer z Jesenic in predsednik PD Kranj Franci Ekar. (jk)

V Vevčah Triglav tretji

Na zaključnem kolu pokalnega tekmovanja za pionirje PZS v Vevčah so imeli pri mlajših pionirjih A največ uspeha pionirji Celulozarja, ki so zbrali 253 točk, Triglav je bil četrti s 130 točkami, Jesenice pa so bile sedme z 12 točkami. V tekmovanju starejših pionirjev pa je zmagala Ilirija, ki je zbrala 242 točk, Triglav je bil tretji s 196 točkami, Jesenice pa sedme s 14 točkami.

J. J.

Triglav II : Kamnik 12:9

KRANJ — Letni bazen, tekma prve slovenske vaterpolske lige, gledalcev 100, sodnik Goršič (Celje).

Strelci: za Triglav II: Strgar in Čalič po 4, Kraševec 2, Hribar in R. Planinšek po 1, za Kamnik: Podveršček 3, Rajšner in Farčnik po 2, Ausec in J. Šnabel po 1.

TRIGLAV II: Čermelj, Strgar, Čalič, M. Planinšek, R. Planinšek, Hribar, Kraševec, Wagner, Gale, J. Stariha, Leskovar

KAMNIK: Juntez, Podveršček, Ausec, Farčnik, J. Šnabel, S. Šnabel, Ručman, Rajšner, Vrstovšek, Stare, Homan

V dokaj enakovrednem srečanju so zmagali mladinci Triglava, ki so dobro zaigrali v prvi in zadnji četrtini. Pri ekipi Triglava sta bila najboljša Strgar in Čalič, pri Kamniku pa Podveršček.

J. J.

Triglav : Vojvodina 21:4

KRANJ — Letni bazen, tekma druge zvezne vaterpolske lige, gledalcev 400, sodnik Seifert (Zagreb)

Strelci: 1:0 Balderman, 2:0 Švegelj, 3:0 Mohorič (četverec), 3:1 Tabaka, 4:1 Malavašič, 5:1 Švegelj, 5:2 Vučkovič (četverec), 6:2 Balderman, 7:2 Nadižar, 8:2 Velikanja, 9:2 Velikanja, 10:2 Nadižar, 11:2 Kodek, 12:2 Švegelj, 13:2 Stariha, 14:2 Malavašič, 15:2 Mohorič, 16:2 Malavašič, 17:2 Kodek, 17:3 Cvetinčanin, 18:3 Balderman, 19:3 Kodek, 19:4 Marinkovič, 20:4 Kodek, 21:4 Kraševec

TRIGLAV: Vidic, Z. Malavašič, Mohorič, Kodek, Nadižar, Balderman, Švegelj, Velikanje, Stariha, Kuhar, Kraševec

VOJVODINA: Koletar, Akrap, Kanasir, Marinkovič, Cvetičanin, Tabaka, Mardeloški, Mijalčič, Vučkovič

Triglav je z lahkoto premagal slabo ekipo iz Novega Sada. Gostje so se predstavili kot tehnično slaba ekipa, ki komaj sodi v drugo zvezno ligo. Kranjčani so dobro zaigrali in se je na listo strelcev vpisalo kar 9 igralcev. Zaradi prevelike kvalitetne razlike med ekipama je bilo srečanje za gledalce dokaj nezanimivo.

J. J.

Prva tekma 3. avgusta

Otvoritev sezone na 50-metrski plastični smučarski skakalnici na Gorenji Savi v Kranju bo v soboto, 3. avgusta, ob 16. uri, ko bo smučarski klub Triglav organiziral tradicionalno tekmovanje z mednarodno udeležbo v počastitev kranjskega občinskega praznika 1. avgusta. Prireditev bo dokaj kvalitetna, saj bodo nastopili vsi najboljši jugoslovanski skakalci, poleg tega pa je organizator povabil še skakalce iz Avstrije, Italije in Zahodne Nemčije. Vsekakor je pričakovati, da bo prireditev še bolj kvalitetna kot lani za 1. avgust.

Medtem pa so kranjski skakalci že začeli s treningi na 50-metrski skakalnici, hkrati pa urejujejo napravo, saj je potrebno zaradi večkratnih neurij in s tem škode na skakalnici ta športni objekt v Kranju vsako leto očistiti oziroma popraviti.

J. J.

Mladinsko šahovsko prvenstvo na Jesenicah

Na Jesenicah se je minulo nedeljo začelo 26. odprto mladinsko šahovsko prvenstvo SRS, ki ga po tekmovalnem programu organizira Šahovska zveza Slovenije. Prvenstvo organizira na Jesenicah Šahovsko društvo Jesenice s sodelovanjem tovarniške konference ZMS Železarne. Na prvenstvu, ki se bo končalo 26. julija, bodo proglasili mladinskega prvaka Slovenije ter po rezultatih izbrali dva tekmovalca — šahista, ki bosta zastopala slovenske barve na državnem mladinskem šahovskem prvenstvu.

Na prvenstvu, ki se ga udeležujejo mladi šahisti iz domala vseh večjih krajev Slovenije in iz vseh šahovskih društev, igrajo 11 kol po švicarskem sistemu — jugoslovanska krožna varianta.

D. S.

Poletno prvenstvo pod Prisankom in na Kredarici

V ponedeljek, 22. julija, bo na plazu pod Prisankom prvi del poletnega republiškega prvenstva v slalomu, drugi del pa bo 6. avgusta v veleslalomu na Kredarici. Tekmovanje bodo organizirali Jeseničani pod Prisankom v počastitev občinskega praznika, na Kredarici pa bodo organizatorji Radovljičani. Na prvenstvu, ki je omejeno, bo nastopilo okoli 120 tekmovalcev. Prireditev pod Prisankom se bo začela ob 9.30.

Bogat športni program v Komendi

V okviru tekmovanj pod naslovom »Mesec športa Komenda 74« bo priredilo športno društvo Komenda v soboto, 20. julija, ob 16. uri v dvorani doma Komenda simultanko na 40 deskah — mojster Germek : pionirji in mladinci Komende. Namen te simultanke je še bolj popestriti šah v Komendi, saj je znano, da dosegajo šahisti Komende že lepe rezultate na republiških in drugih tekmovanjih. Najboljši posameznik bo prejel pokal krajevne skupnosti Moste pri Komendi. V nedeljo ob 9. uri pa bo na programu nagradni brzopotezni šahovski turnir.

Ž. M.

1+3

Niso še tako daleč časi, ko je družba gledala na invalide, na pohabljence, bolj ali manj s pomilovanjem. Za uboge reveže jih je imela, za nesrečneže, ki jim usoda ni bila naklonjena in ki so sebi in svoji okolici v nadlego. No, danes smo že temeljito spremenili odnos do telesno prizadetih občanov. Nesmiselno pomilovanje je zamenjala aktivna pomoč skupnosti, pomoč v obliki medicinske, delovne in socialne terapije, usmerjene k jasno začrtanemu cilju: vključiti osebe z lažjimi ali težjimi hibami nazaj v normalen tok življenja, ne dovoliti, da bi obtičali nekje ob robu dogajanj, potisnjeni vstran in potopljeni v sivino pozabe. Sicer pa se invalidi tudi sami organizirajo, povezujejo in združujejo v klube, v društva, kar nedvomno predstavlja zelo važen element psihične rehabilitacije posameznika. In prav o slednjem smo pred nedavnim kramljali s tremi invalidi.

Ion Čoloka (54 let) iz Škofje Loke, po rodu Vojvodinec: »Vzrok mojih težav je tromboza. Prva znamenja bolezni so nastopila leta 1959, leto dni preden sem prišel na Gorenjsko in si kot mesar našel zaposlitev pri škofjeloškem Mesarskem podjetju. Krvni strdek mi je najprej zamašil žilo na eni in potem še na drugi nogi. V presledku 24 mesecev sta obe morali proč. Zdaj sem invalidsko upokojen, vendar moram dodati, da so odgovorni zame vedno in povsod pokazali veliko mero razumevanja: v mesariji, v EGP, kjer sem delal dve leti, v bolnišnici, v Društvu invalidov... Sploh se med vami, Slovenci, počutim odlično, bolje kot poprej doma, v Vojvodini. Prebivam v svoji hiši in čeprav dobivam le 170 starih tisočakov pokojnine, čisto dobro shajam. Žena je zaposlena v Peksu in prejema solidno plačo. Ne, res nam ni nič hudega.«

Ivana Čufar (52) iz Železnikov: »V pokoj sem stopila konec junija, po 35 letih službe. Zaradi izredno zahtevnega mesta računovodje v Alplesu in zaradi številne družine so me živci izdali in postala sem invalid. Uprava podjetja mi je potlej zaupala znatno lažji in manj odgovoren položaj vodje analitsko-planskega oddelka. In ko smo ravno pri tem, bi rada poudarila, da v Alplesu resnično posvečajo obilo pozornosti telesno prizadetim članom kolektiva ter da zanje zmeraj najdejo sposobnostim ustrezne zadolžitve. Uradno, mislim, jih je deset, izjemno vesten in zavzet varnostni tehnik pa uspešno preprečuje ‚proizvodnjo' novih. Toda navzlic spodbudnim rezultatom smo znotraj tovarne premalo tesno povezani, premalo smo doslej znali prisluhniti morebitnim tegobam vrstnikov. Najbrž je še kje kakšen delavec, kakšen tih skromnež, ki bi sodil med nas, a se bodisi ne zaveda bodisi noče priznati težavnosti fizične okvare. Lažje ga bomo pritegnili, ko bo — upam — ustanovljena posebna invalidska sekcija v podjetju.«

Alojz Bradeško (64) iz Škofje Loke: »Leta 1954 sem nanagloma dvignil vrečo cementa in začutil v hrbtenici pekočo bolečino. Dasi ni pojenjala, sem še naprej hodil v službo, v Predilnico. Zdravniki so sprva menili, da sem staknil išias, ampak stvar je bila mnogo resnejša. Kmalu sem namreč od pasu navzdol docela ohromel. Poldrugo leto je trajalo zdravljenje. Zlasti so pomagale kopeli in razgibavanje v termalni vodi — čeprav sta nogi ostali mrtvi. Vendar se človek navadi. Kupil sem si trikolesni motor, s katerim pripropotam kamorkoli hočem. Pokojnina znaša 2300 din mesečno, kar nikakor ni premalo. Tudi žena je invalid; srce ji nagaja. Pregovarjam jo, naj opusti rejništvo, a ne uboga. Veste, doslej je poleg štirih najinih otrok spravila h kruhu nekaj deset sirot. Zapišite, da občina prispeva zanje preskromno vzdrževalnino in da ni pošteno, ker rejnicam ne priznajo niti ure delovne dobe.«

I. Guzelj

Pred nedeljskim srečanjem koroških partizanov v Komatevri nad Jezerskim

Krtina takšna kot nekdaj

O gradnji partizanske bolnišnice Krtina v Komatevri, njenem delovanju, požigu in obnavljanju pripoveduje Tone Štirn z Zgornjega Jezerskega

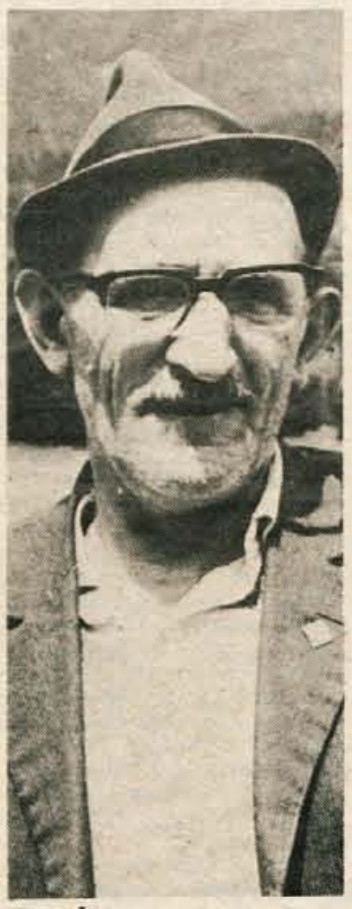

Tone Štirn

V nedeljo, 21. julija, dopoldne se bodo na koncu doline Komatevra na Jezerskem zbrali borci in aktivisti, še posebej pa ljudje, ki so sejali seme revolucije na Koroškem kot borci Zahodnokoroškega odreda. Povzpeli se bodo nekaj sto metrov po strmem bregu do kraja, kjer stoji obnovljena partizanska bolnišnica Krtina. Številni koroški partizani so našli v baraki, dolgi dobre štiri metre in tudi široki približno toliko, varno zatočišče in vrnjeno zdravje, ki so ga načele krogle, ozebline in druge tegobe partizanskega življenja.

— — —

Posebno toplo bo v nedeljo sprejet 62-letni Jezerjan Tone ŠTIRN, rojen sicer na Možjanci, invalidski upokojenec, oče desetih otrok (zadnjemu je bil boter predsednik Tito) in partizan, ki so mu nadrejeni vedno zaupali kaj izjemnega, posebnega, enkratnega. Tone Štirn, takrat 30-letni fanté, vešč tesarskih, mizarskih in kolarskih opravil, je postal specialist za gradnjo partizanskih bolnišnic. Tudi Krtino v Komatevri je skupaj »scimpral« po naročilu komande Zahodnokoroškega odreda. In menda tako brezhibno, da je celo partizani in aktivisti niso opazili prej, preden se niso vanjo dobesedno »zaleteli«. Krtina bi nepoškodovana pričakala svobodo, če je ne bi po zaslugi izdajalca »beli« požgali in v kotanji pred bolnico ustrelili že ranjenega partizana iz Hotemaž.

»Junija leta 1944 sem po naročilu štaba Zahodnokoroškega odreda, katerega borec sem bil, začel graditi v Komatevri nad tedanjo stanovanjsko hišo bolnico iz lubja. Zasilna je bila, vendar je bolničar Jože Kenda, ki je isto leto padel na Jezerskem, lahko opravil najnujnejše. Na osnovi posebnega naloga smo bolnišnico zapustili in septembra istega leta v pičlih 14 dneh zgradili Krtino. Deske zanjo je na bližnji Mošnkovi žagi v Komatevri pripravil že pokojni domačin Janez Cvek. Bolnišnica ni bila velika in ne opremljena za operacije in zahtevnejše zdravniške posege. 4 krat 4 je merila, vendar je bilo v njej vedno štiri ali pet ranjencev. Razen bolničarja, študenta medicine Franca Flegarja iz Domžal, ki ga ni več med živimi, mene, ki sem bil intendant stare in nove bolnišnice, sta se v bližini Krtine zadrževala tudi stalno dva partizana. Skupno smo skrbeli za ranjence, jih od daleč prinašali v bolnišnico, skrbeli za varnost in tajnost ter dobro sodelovali s stanovalcem in upravnikom hiše v Komatevri ter lovcem Matevžem Debeljakom. Ako je Matevž, menda živi v Valburgi pri Smledniku, zjutraj opazil v snegu ali sicer sledove, je zapregel voz in sledove zabrisal. Ker smo iz bolnišnice videli do njegove hiše, smo izdelali zanesljivo varnostno signalizacijo. Nam in ranjencem je pomagal tudi gospodarski odbor osvobodilne fronte za Jezersko z Jožetom Skubrom in pokojnim Ivanom Hojem na čelu,« mi je pretekli teden pripovedoval graditelj bolnišnice Krtina in mož, kateremu gre glavna zasluga, da je bilo zatočišče partizanov obnovljeno v prvotno obliko.

Dobro skrito Krtino so belogardisti zaradi izdaje požgali in enega od ranjencev ubili. Kako se je to zgodilo, sprašujem Toneta Štirna.

»Dva lažja ranjenca Jože Petek in Franc Jerele z Dolenjske, pravili smo mu ‚faliran' študent, sta odšla brez dovoljenja 13. januarja leta 1945 proti vasi. Srečala sta bele, ki so se šele ta dan nastanili v postojanki. Jože Petek jo je pobrisal, Franc Jerele pa se je vdal in belogardiste pripeljal do Krtine! Uspelo nam je uiti, čeprav je bil globok sneg. Le huje ranjeni Stane Grošelj iz Hotemaž je bil nemočen. Belogardisti so ga izvlekli na plano, ga vrgli pred bolnico in ustrelili. Junaškemu Stanetu, ki je dneve trpljenja prenašal brez stoka in besed, smo postavili pred bolnišnico spomenik.«

Potlej na Jezerskem bolnišnic niste več gradili.

»Zaradi visokega snega gradnja ni bila mogoča. 1. marca me je čakalo povelje, da moram na Obirsko, na Koroško zaradi enake naloge. Partizansko bolnišnico sem uspešno zgradil in na Obirskem dočakal svobodo. Kako je bilo z usodo koroške bolnišnice, mi ni znano . . .«

— — —

»Vidite,« mi pravi Tone Štirn, **»peto partizansko bolnišnico v življenju sem zgradil. Prvi dve v Komatevri, tretjo na Koroškem, četrto leta 1953, ko smo Krtino zasilno uredili, in peto letos, ko postaja požgana Krtina res taka, kakršna je bila. In prav pri zadnji, peti gradnji pomaga Milanu Skubru in meni največ Jezerjanov, borcev in mladine!«**

J. Košnjek

Partizanska bolnišnica Krtina v Komatevri

Naslednja številka bo izšla v petek, 26. julija

suhomontažna vrata bled

NOVO

lip bled
lesna industrija

telefon: 064-77 384
telex: 34 525

Glavne značilnosti:
— finalizirana visoko kvalitetna in trajna
— dokončna finalna obdelava kot pohištvo
— plemeniti furnir lakiran z visoko kvalitetnim SH lakom
— površina odporna, čiščenje
— tesnilo v brazdi omogoča tiho in mehko zapiranje ter povečuje izolacijo
— robna nalepka krila
— stabilnost krila posebne konstrukcije
— sestavljiv podboj odpravlja mokro vzidavo, zato je delo enostavnejše
— lahkotna in hitra montaža finaliziranega podboja
— enostavna in hitra vgraditev